

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 2 april 2012*§ 2 Interpellation om åtgärder mot vräkning av barnfamiljer (nr 2011:37)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill börja med att hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag tackar för svaret. Som framgår av svaret jobbas det aktivt på olika håll, men frågan är om man arbetar rätt. En särskilt vräkningsförebyggande tjänst eller boendekonsulent, som i Nynäshamn, skulle förmodligen minska antalet vräkta barn.

Jag skrev interpellationen utifrån rapporten *Varför vräks barn fortfarande?*. Det är en utmärkt rapport som ni kan läsa delar av i min interpellation. Sakkunniga som utgjorde en arbetsgrupp på området listade ett antal förebyggande åtgärder för att förhindra barnvräkningar. Den 24 december 2011, på självaste julafton, kritiserade några av barn- och ungdomsminister Maria Larssons egna experter vräkningar av barn på DN Debatt. Rubriken var Mer prat än verkstad från regeringen om vräkta barn. Experterna ingick i Socialdepartementets arbetsgrupp som i maj 2011 presenterade just rapporten *Varför vräks barn fortfarande?*. Sedan dess har nästan ingenting hänt, stod det i artikeln.

Experterna listade flera orsaker till att barn fortfarande vräks. Jag tar upp den viktigaste här, och den är troligen också mest aktuell för staden, nämligen att barnfamiljer inte kan betala hyran. Störningar kan också förekomma, men då är i regel socialtjänsten och polisen oftast snabbare på plats. Då handlar de kanske inte alltid om att familjen inte kan betala hyran.

I artikeln den 24 december skrev professionen: Biståndsbestämmelserna i socialtjänstlagen innebär att den som inte själv kan tillgodose sina behov har rätt till bistånd. Det är dock inte ovanligt att flera månader gamla inkomster ingår i handläggarnas bedömning, vilket kan leda till vräkning trots att familjen vid vräkningstillfället inte har några pengar. Detta är olyckligt då en majoritet av barnvräkningarna beror på betalningssvårigheter.

Då uppstår frågan: Hur ser det ut när det gäller barnvräkningar i Stockholms stad? Varför vräktes 27 barn i Stockholms stad år 2011? Berodde det till övervägande delen på att barnfamiljerna inte kunde betala hyran? En barnfamilj som vräks har mycket svårt att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden igen.

Jag har fått flera svar på min interpellation. I ett av svaren står det att interpellanten, det vill säga jag, hänvisar till det vräkningsförebyggande arbete som bedrivs i Nynäshamn. Detta arbetssätt förefaller inte vara annorlunda än det arbete som bedrivs av stadsdelsförvaltningarna, står det i svaret. Jo, det vill jag nog hävda. Det

tar tid innan en kommun kan se resultat, och det gäller även Nynäshamn. Jag återkommer till hur man arbetar i Nynäshamn. Jag har två gånger varit i kontakt med den boendekonsult som arbetar vräkningsförebyggande i Nynäshamn, en gång när det gäller statistik och en gång när det gäller arbetssätt. Hon fick uppdraget någon gång under 2009. Tidigare fanns bara kronofogdens statistik.

Statistiken för 2010 visar att två barn vräktes. Nynäshamn hade då inlett ett intensivt samarbete mellan socialtjänst, fastighetsägare, inkassobyrå, kronofogde och hyresgäst. Statistiken för 2011 i Nynäshamn visar att inga barn vräktes. Av 43 ansökningar om vräkning kunde 36 förhindras. De vräkningar som genomfördes 2011 handlade i huvudsak om ensamstående män.

Det visar att det är ganska lång startsträcka, minst ett och ett halvt år, för att få ned antalet vräkningar mot noll. Det handlar om ett intensivt arbete där boendekonsulenterna bör ha en samordnad funktion och nästan vara steget före eller i takt med bostadsbolagen och även de privata hyresvärdarna.

De är säkert engagerade och duktiga i stadsdelsnämnderna, men en särskild samordnare som har detta som sin uppgift skulle vara bra. Ju tidigare i processen som någon kommer in, desto lättare går det att hitta lösningar. Jag återkommer med ett inlägg till.

Jag har en fråga. I ett tidigare utsänt interpellationssvar stod det: Det är mycket sällan som de kommunala bostadsbolagen vräker barnfamiljer. I Familjebostäder ska beslut om vräkning av en barnfamilj fattas av bolagsdirektören och i Svenska Bostäder av vice bolagsdirektören. Varför fattas besluten av dessa personer? Varför skrivs inte beslut om att inga barnfamiljer ska vräkas in i direktiven?

Anförande nr 3

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Jag har en känsla av att man pratar för döva öron ibland. Att man inte vräker barnfamiljer på det här sättet fungerar i andra kommuner i landet. Stockholm går som på räls och har en god ekonomi, och ni har ägt den här frågan i fem sex år. Därför borde ni ha kunnat ta tag i den på något sätt. Ni borde åtminstone kunna redovisa vilka funderingar ni har i den här frågan och hur man ska kunna förhindra att sådant här sker i fortsättningen. Jag tycker att det är ofog att göra på det här sättet. Det finns resurser och möjligheter att förhindra detta. Det kostar så oerhört mycket för de här barnen. Det är barnen som blir straffade.

Sedan kan man tycka att föräldrarna har barnen som pant och att föräldrar som struntar i att betala hyran kan få bo kvar, men det är inte detta det är frågan om. Det måste sättas in andra åtgärder, och jag saknar det i Stockholms stad. Jag tycker att det är lite tråkigt. Jag kan ta orden ur munnen på er: Det var inte bättre när vi styrde. Det är inte det jag vill säga, men vi måste ta tag i detta nu. Det kan vi vara rörande överens om.

Anförande nr 4

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill tacka Eivor Karlsson för interpellationen i den här mycket angelägna frågan som många av oss är engagerade i, nämligen hur vi ska förhindra att fler barnfamiljer vräks i framtiden. Eivor Karlsson tar upp en rapport om möjliga åtgärder för att förhindra att barnfamiljer vräks. Jag har själv tagit del av rapporten och haft kontakt med rapportförfattarna. Den kan, precis som Eivor Karlsson redogjorde för, ses i ett nationellt perspektiv, men det finns också mycket att återkoppla till stadens arbete.

I budgeten för 2010 fick socialnämnden i uppdrag att i samverkan med stadsdelsnämnder, bostadsförmedling och bostadsbolag utföra aktiva vräkningsförebyggande insatser. Sedan dess har det hänt en hel del. Det har tagits fram en manual för socialtjänstens handläggning av uppsägningar. I manualen, som presenterades vid ett seminarium om vräkningsförebyggande arbete år 2011, finns det tydliga rutiner som betonar vikten av snabb handläggning för att förhindra vräkning.

I dag jobbar man så att socialtjänsten så tidigt som möjligt ska nå den som riskerar att bli vräkt. En person har kanske missat att betala sin viktigaste räkning, hyran, och då avtalar man tid för hembesök och kontakt. Det är oftast då som det också upptäcks om det bor barn i hushållet.

Jag skulle vilja säga att staden i dag har ett upparbetat gott samarbete med bostadsbolag, bostadsförmedling och kronofogde. Ofta förhandlar socialtjänsten med hyresvärderna för att hitta lösningar och förhindra vräkning. Socialtjänsten behåller även kontakten med hyresgästen efter det att den akuta situationen är löst för att förhindra att nya skulder uppkommer. Det är väldigt ovanligt att barnfamiljer vräks i dag. Ingen vräkning verkställs utan att andra möjligheter och lösningar har setts över.

Arbetet fortsätter. Vi är inte framme än, men det går onekligen åt rätt håll. Det tycker jag är viktigt att framhålla i den här debatten. Jag kan konstatera att enligt vår senaste mätning är vi nere på en rekordlåg nivå av vräkningar av barn tack vare stadens vräkningsförebyggande arbete. Sedan 2008 har antalet berörda barn minskat från 54 till 27. Det är klart att det fortfarande är 27 för många, men arbetet går i rätt riktning. Nu fortsätter vi att intensivifiera det vräkningsförebyggande arbetet ute i stadsdelarna.

Varför skrivs då inte krav på att inga barn ska vräkas in i direktiven? Det här är en komplex fråga. När barn berörs av vräkning kan det handla om att ett barn har kontakt med en förälder som det inte stadigvarande bor hos men som det ändå har kontakt med i minst 30 dagar per år. Det behöver inte vara så att barnet är boende där, utan det kan handla om en familjetvist och en separation. Det finns också annan lagstiftning som ska respekteras, till exempel att man inte får hota grannar och missköta sin lägenhet. Det kan också vara en grund för vräkning. Det behöver inte bara handla om skulder.

Anförande nr 5

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! I någon mening kan man väl säga att det är glädjande få barn som berörs av detta. Jag ska vara den första att hålla med om att det fläckvis är en komplicerad fråga, annars hade vi naturligtvis löst den för länge sedan. Men hur vi än vrider och vänder på det måste målet ändå vara att inte någon

ska beröras. Inga barn ska behöva komma och hitta dörren låst och låset bytt. Några andra mål kan vi inte ha.

Man ska lägga till att de flesta som berörs av det här, som utsätts för detta, gör det av ekonomiska skäl även i vår stad. Det är väldigt få som vräks på grund av att man har stört grannar eller andra saker. Nio gånger av tio är det av rena ekonomiska skäl. Den bild jag tyvärr får när jag träffar folk som jobbar mot vräkningar i staden är att det nu vrids åt lite hårdare och att vi i den här staden faktiskt vräker barnfamiljer inte för att de inte har betalt hyran utan för att de upprepade gånger betalt hyran för sent. På så sätt får vi ett hårdare klimat.

Nu för tiden är det faktiskt så att ett av våra egna bolag inte längre tillåter sista-dagen-lösningar utan vill ha besked åtminstone en vecka i förväg om socialtjänsten tänker gå in och rädda familjen. Även om statistiken är på väg åt rätt håll finns det ett antal ställen där jag tror att vi i vår verksamhet är på väg åt fel och låter våra verksamheter bli lite hårdare och lite hårdhäntare. Jag tror att det vore bra om vi gemensamt kunde ta tag i detta och vrida utvecklingen åt rätt håll.

Anförande nr 6

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Av interpellationssvaret framgår att staden jobbar med frågan. Många aktörer är engagerade. Detsamma beskrev man i Nynäshamn. Men jag undrar hur man egentligen jobbar internt i staden och i Nynäshamn. Det framgår inte av interpellationssvaret mer än att man jobbar. Hur det direkta arbetet utförs framgår inte av interpellationssvaret. Därför tog jag kontakt med dem i Nynäshamn en gång till och bad dem beskriva sitt interna arbete.

Då fick jag följande svar: Jag, boendekonsulent, samt två boendeassistenter jobbar dels med vräkningsförebyggande insatser, merparten på mig, dels med att ansvara för socialförvaltningens andrahandsuthyrning till personer som inte kan teckna första-handskontrakt. Vi kallar dessa lägenheter för kommunkontakt, ibland försöks- och träningslägenheter. Jag som boendekonsulent sköter all administration kring kommunkontakterna. Boendeassistenter sköter praktiska saker såsom besiktningar, visningar, nycklar, tillsyn med mera. Jag, alltså boendekonsulent, ser en tendens till att det vräkningsförebyggande arbetet tar en allt större del av min arbetstid. Det är ett jobb som går att utveckla hur mycket som helst. Det bygger på kontinuitet, på kännedom om kommunen och på att man över tid lyckas bygga relationer med alla aktörer. Det innebär också att ställa upp när värden har problem med störningar etcetera. I februari började jag även söka upp dem med elskulder som socialtjänsten fått meddelande om från inkassobolagen. Av 100 utsända brev har jag fått återkoppling från ca 15 procent, vilket gett möjlighet till rådgivning och hjälp vid förhandlingar med elbolagen.

Boendekonsulent beskrev alltså hur det vräkningsförebyggande arbetet tar allt mer tid. Det är ett jobb som går att utveckla hur mycket som helst, sade hon. Det har förmodligen att göra med att det finns så många fattiga i dag. Barnfattigdomen har ökat. Många utförsäkras. Därför bör även stadens arbete utvecklas ännu mer i förebyggande syfte om barnvräkningarna, 27 barn år 2011, ska minska ytterligare. Kanske kan Nynäshamnsmodellen tillföra staden något av vikt.

Anförande nr 7

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Anledningen till att jag begärde ordet i den här frågan är att det har nämnts från talarstolen att våra bostadsbolag skulle ha blivit mer hårdhänta i den här frågan. Jag vill poängtera att under de senaste åren har bostadsbolagen arbetat mycket intensivt med frågan om hur man ska undvika att barn som bor i familjer som får problem med hyran eller annat vräks. Statistiken är dock lite knepig att analysera. Om man inte går in på djupet ser man kanske inte heller de orsaker och de orsakssammanhang som ligger bakom de nu i och för sig låga siffror som vi har. Det kan vara familjetvister, som min kollega alldeles nyss nämnde, och skilsmässotvister där stadsdelarna till och med ser vräkning som en del av arbetet för att komma till rätta med djupa och svåra problem i en enskild familj.

Det här är en oerhört komplex fråga. Roger Mogert påpekade att målet måste vara att inga barn kommer hem och finner dörrarna låsta. Det tycker jag är en självklarhet. Det är en självklarhet att inga barn i praktiken ska komma hem och tillåtas uppleva det som en vräkning kan innebära. Jag vågar påstå att när vi i bostadsbolagen har fått redovisningar av vad detta handlar om i enskilda fall har det inte alls varit den typen av ärenden, utan det har varit familjetvister. Det har varit ett intensivt arbete i stadsdelarna, och jag tror förvisso att det finns mer att göra. Men man har jobbat enskilt med familjerna för att komma till rätta med djupa och svåra bekymmer som i sak kanske inte enbart har med boendet att göra. Det är viktigt att säga att detta inte är en enkel okomplicerad fråga som man kan lösa genom att titta på antalet fall i statistiken.

I ett fall som jag själv noga följde var det fråga om en tvist där alla var överens om att den enda lösningen i det fallet var en vräkning. Socialtjänsten arbetade med fallet för att komma till rätta med problemen, och mig veterligen löstes detta på ett riktigt sätt. Jag kan inte se att det finns någon skiljelinje i synsättet här. Vi ska aldrig acceptera att vi har ett samhälle där barn ställs på gatan. Det har vi inte i dag, och vi ska inte heller gå åt det hållet. Det har inte blivit mer hårdhänt från bolagens sida, Roger Mogert. De arbetar mer intensivt, och man har ett bättre samarbete med stadsdelarna i dag än tidigare.

Anförande nr 8

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill börja med att bemöta några frågor som har ställts under debatten. Den första gäller det som Roger Mogert tog upp, nämligen att i nio fall av tio där barn berörs av vräkning handlar det om skulder och ekonomi. Det är en statistik jag gärna skulle vilja ta del av. Jag känner inte igen den. Det handlar snarare om att annan lagstiftning står i vägen. Det kan handla om störningar. Det kan handla om att en förälder som har ett visst umgänge med sitt barn kanske inte klarar av att bo i lägenheten och att många olika aktörer då önskar att den personen inte ska bo kvar.

Jag skulle snarare vilja säga att våra bostadsbolag tar ett stort ansvar. Till skillnad mot andra bostadsbolag runt om i Sverige tillåter man till exempel att försörjningsstöd räknas som inkomst. Det tycker jag är en viktig sak som gör att man kan bo kvar även om man inte har ett arbete att gå till.

Sedan har vi också en återvinningsfrist som möjliggör för den som är sen med hyran att få uppskov och kunna betala sin hyra. Det finns också en möjlighet för socialtjänsten att gå in och betala hyran. Man gör allt för att sätta in tidiga insatser så att personen inte ska vräkas, särskilt inte om det finns barn med i bilden.

Jag är öppen för att ta in goda exempel från andra kommuner. Det tycker jag att vi som ansvariga kommunalpolitiker alltid ska vara. Däremot är jag frågade till resultaten i Nynäshamn. De har 25 000 invånare, och 2010 är det fortfarande sex barn som vräks. Även i den kommunen, fast man har en uttalad ambition att inget barn ska vräkas, blir barn berörda. Vi måste givetvis följa detta och se vad det är som de gör bra och som vi kan ta med oss. Men inte heller de lyckas fullt ut med den ambitiösa målsättningen.

Alliansen har också tillfört 7 miljoner extra till budget- och skuldrådgivning. Det är också en viktig faktor. Det har minskat kötiderna för att man ska kunna få hjälp att få ordning på sin ekonomi. Kötiderna har minskat från över 13 månader i snitt till mindre än 4 månader. Nu fortsätter arbetet med att göra det ännu mer tillgängligt genom öppna mottagningar runt om i staden för dem som har svårt att få ordning på sin ekonomi.

Till Eivor skulle jag vilja säga: Jag återkommer gärna till dig om hur man praktiskt jobbar i stadsdelarna. Jag har framför mig en lång manual som alla stadsdelar i dag jobbar med. Tillsammans med kronofogde, bostadsbolag, bostadsförmedling och andra jobbar man för att förhindra vräkning. Den manualen används. Det finns också uppsökande verksamhet på Norrmalm och i många andra stadsdelar. Det har faktiskt lett till att ingen har vräcks. Det finns goda exempel ute i stadsdelarna. Det görs också många hembesök för att så tidigt som möjligt kunna upptäcka om det finns barn med i bilden.

Vår strategi är att komma in så tidigt som möjligt redan vid larm om att hyran inte blir betald eller riskerar att inte bli betald eller om det är stora ordningsstörningar. Då kan vi också sätta in insatser. Det bästa är om personerna kan bo kvar och om vi kan göra allt för att stödja detta.

Anförande nr 9

J o n a s E k l u n d (MP): Det är klart att det finns många engagerade socialarbetare i Stockholms stad som gör allt de kan för att hjälpa människor, och särskilt barnfamiljer, att få bo kvar i sina bostäder. Anna König Jerlmyr nämnde den återvinningsfrist som finns för att man ska kunna få tillbaka rätten till sin lägenhet. Det står i hyreslagen. Det är ingenting som kommunen kan ta åt sig äran för. Det är inte heller särskilt imponerande att det, efter att det gått så långt som till 13 månaders kötid för att få hjälp av kommunala budget- och skuldrådgivare, nu bara är fyra månaders kötid för att få hjälp. Att det är så mycket som fyra månaders kötid för att få hjälp av budget- och skuldrådgivare i Stockholms stad är ändå ett tecken på att budget- och skuldrådgivningen är överbelastad och att socialtjänsten ute i stadsdelarna fortfarande är överbelastad.

Eivor Karlsson har gett exempel på hur man arbetar i Nynäshamns kommun, som mycket riktigt är en mindre kommun, där man bedriver ett ambitiöst arbete för att

förebygga vräkningar, särskilt av barnfamiljer. Det finns också positiva exempel i Stockholms stad, till exempel i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd som för ungefär två år sedan slutrapporterade ett forskningsprojekt om tidiga interventioner vid hot om vräkning. Där skickade man inte bara ett brev till dem som riskerade att vräkas. När socialtjänsten har fått en anmälan från hyresvärden är det man hinner med att göra i Stockholms stad, åtminstone i Enskede-Årsta-Vantör, att skicka ut ett brev med en förfrågan om man vill ha hjälp av socialtjänsten. Kommer det inget svar på det brevet är standardförfarandet att det inte händer någonting mer från socialtjänstens sida. Det beror naturligtvis på att det inte finns resurser att göra mer.

I Enskede-Årsta-Vantörsprojektet gjorde man mer än att skicka ut det här brevet. Man tog aktivt kontakt med familjerna och hjälpte till att få en fungerande budget och en fungerande ekonomi. Man prioriterade förstås att betala hyran och andra nödvändiga räkningar. Det gav mycket goda resultat. Man kunde minska utbetalningen av försörjningsstöd för att lösa till exempel skulder för el, hyra och annat. Det är naturligtvis ett sådant här arbete som vi borde ha överallt i Stockholms stad, men det kräver att kommunfullmäktige inte ständigt skär ned på socialtjänsten i varje årsbudget. Det kräver att man räknar upp budgeten med mer än någon enstaka procent så att man inte behöver minska bemanningen inom socialtjänsten i Stockholms stadsdelar år för år.

Anförande nr 10

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag ska börja precis som jag gjorde förra gången. Jag håller med om att detta inte är okomplicerat. Hade det varit okomplicerat hade vi löst det för länge sedan. Precis som i mitt förra inlägg utgår jag ifrån att detta är ett gemensamt mål eftersom det är det enda rimliga, mänskliga målet att inga barn ska behöva möta detta i sin vardag. Jag tycker att ni, och framför allt borgarrådet Larsson, ska notera att det inte vara något ilsket utfall mot det moderatledda styret i Stockholm. Hade jag tyckt att allt var ditt fel hade du märkt det. Det kan jag nästan lova.

De flesta vräks av ekonomiska skäl. Det har delvis att göra med att det är väldigt svårt att vräka av andra skäl än ekonomiska. Det kan kanske göra att man också styr över till att framföra ekonomiska skäl när man vräker folk. Det ska man inte utesluta.

När man träffar socialtjänsten i den här staden hör man att uppfattningen där är – det är i grunden inte min uppfattning utan deras uppfattning jag redogör för – att våra bostadsbolag har vridit åt de ekonomiska kraven lite hårdare. Den signalen kommer därifrån. Det är där man också tittar avundsjukt på Nynäshamn, Norrköping och Borås där de upplever att kommunen och socialtjänsten kommer in mycket tidigare i processen. Som socialborgarrådet så föredömligt sade, tycker jag att det finns skäl att titta på vad de gör i de här kommunerna om det nu är så att de lyckas bättre. Den signalen glädde mig. Jag tror det att finns mycket mer vi kan göra. Vi kan komma in tidigare, och vi kan lösa mer. Vi kommer aldrig att kunna lösa alla problem, men det måste rimligtvis vara den enda möjliga ambitionen.

Anförande nr 11

E i v o r K a r l s s o n (MP): Bostadsbolagen kanske inte är direkt hårdhänta, men alla borde samarbeta, även de kommunala bolagen. År 2011 vräktes inga barn i Nynäshamn.

När det gäller min fråga om kontakten med privata hyresvärdar och andrahandsvärdar är svaret att det stundtals har visat sig att de privata hyresvärdarna inte har kontroll på sina skyldigheter och kommer in i bilden när vräkningshoten är långt gångna. Men mer än hälften av landets kommuner klarar god kontakt med hyresvärdar. Det finns dessutom en branschorganisation för privata hyresvärdar som heter Fastighetsägarna i Stockholm. Varför inte ta kontakt med dem, ge och ta emot fortlöpande information och be dem informera sina medlemmar?

Det handlar också om det vi ofta benämner som barnets bästa eller att barnets bästa ska beaktas. Innebörden är svag och har inte tillräckligt täckning i socialtjänstlagen. Experten skrev på DN Debatt den 24 december att barnrättsperspektivet måste förstärkas i socialtjänstlagen. I dag står det att barnets bästa ska beaktas. En av mina frågor i interpellationen löd: Hur ombesörjs att vräkta barn kommer till sin förskola och skola om det tillfälliga boendet ligger utanför skolans område eller om barnet tvingas bo på ett hotellboende? Svaret är att det beslutas från fall till fall. Det här är en viktig fråga. Hur många vräkta barn får bo kvar i sin stadsdel? Finns det någon statistik? Det står att beslutet utgår från vad som är det bästa för barnet där även ålder, mognad och andra förutsättningar tas i beaktande. Det står barnets bästa, men vad gäller i praktiken?

Det här är barn som redan tidigare, genom familjens oro och andra sociala förhållanden, befinner sig i kris. Det är inte heller så att familjens bohag står ute på gatan från en dag till en annan. Processen är längre än så. Därför borde det vara möjligt att, om man nu vräker familjen, ge dessa barn möjlighet att ha kvar sin grundtrygghet i skola och förskola, med lärare, kamrater och en van skolväg. Den enda tryggheten de har kvar är kanske, i varje fall just då, lärarna, skolan och kompisarna.

Sådana här frågeställningar måste också tas upp med socialtjänsten och övriga aktörer. Det som i svaret kallas barnets bästa måste verkligen beaktas när det gäller vräkta barns möjlighet att åtminstone få fortsätta i sin förskola eller skola i närområdet. Kan inte staden förhindra vräkning av barnfamiljer borde barnen i alla fall få bo kvar i sin stadsdel.

Anförande nr 12

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte vara någon dysterkvist. Jag ska inte likna detta med de gamla statarlängorna där man vräktes barnen och kunde se dessa lass. Det är inte så jag vill se det, men jag undrar över några saker. Jag skulle vilja höra detta från socialborgarrådet: Vi har statistik och full koll på de här barnen. Vi vet vilka de är. Vi vet hur de mår. Vi gör allt för att de här barnen ska få gå kvar i sina skolor och ha kvar sina kamrater.

Men det hör man ingenting om. Vi får bara höra att det är ett komplext problem. Ja, det hajar jag också. Eivor satte fingret på just detta att det inte finns någon statistik. Det finns ingen uppföljning av de här barnen, och det är viktigt.

Anförande nr 13

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jo, det finns statistik över de här barnen, Jackie. Vi vet att antalet är nere på rekordlåga nivåer. Däremot sker varje uppföljning lokalt i varje stadsdel. Det är de som jobbar med de här barnen och deras skolgång. Det är klart att det är viktigt att de här barnen får gå klart skolan, och helst ska de också gå i den skola de brukar gå i. Men det kan vara så att barnen är så små och att den nya bostaden de får innebär längre resor. Då måste man ta hänsyn till det också. Det är därför man skriver att det måste avgöras från fall till fall.

Efter drygt ett och ett halvt år som socialborgarrådet har jag snart gett upp hoppet om att göra oppositionen nöjd. Jag hoppas ända ibland att man kan erkänna att det går i rätt riktning. När det gäller budget- och skuldrådgivning håller jag med om att 13 månader är för lång tid. Så var det när de rödgröna styrde. Nu har vi satsat 7 miljoner kronor. Vi är nere på mindre än fyra månader. Vi ska korta tiderna ytterligare genom öppna mottagningar och genom att göra budget- och skuldrådgivning ännu mer tillgängligt. Vi kommer inte att ge oss förrän vi har kortat köerna ytterligare.

Roger Mogert talar om att vi vrider åt ekonomiskt. Jag håller inte med om det. Nu har vi tillåtit våra bostadsbolag att räkna försörjningsstöd som inkomst. Vi har rekordlåga nivåer när det gäller barn som vräks. Man jobbar nu med de här manualerna. Alla stadsdelar har vräkningsförebyggande strategier. Det leder fram till rätt resultat, men det innebär inte att vi alltid, i alla sammanhang kan undvika vräkning där barn blir berörda. Det kan handla om en förälder som har en viss kontakt med sitt barn och som på grund av missbruk eller något annat stör mycket och inte kan bo kvar. Då är det också svårt för oss att förhindra detta. Men vi har sagt att vi ska göra allt som står i vår makt för att fler ska kunna få hjälp tidigt om det är så att de inte klarar av att betala sin hyra. Vi ska självfallet också hjälpa till i de sammanhang där barn blir berörda så att de kan få hjälp med skolgången.

Arbetet fortsätter. Det här är ett stort utvecklingsarbete som vi har påbörjat. Vi kommer att fortsätta att intensifiera det, men jag tycker att det nu handlar om att välkomna att arbetet går i rätt riktning. Vi stärker kompetensen när det gäller det vräkningsförebyggande arbetet, och vi ser till att sprida det över hela staden. Förhoppningsvis står jag här om ett år och kan redogöra för än bättre siffror. Det är i alla fall min förhoppning.

§ 4 Interpellation om otydliga miljökrav i stadens upphandling (nr 2011:40)

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

J o n a s E k l u n d (MP): Stockholms stad har varit ledande när det gäller att ställa miljökrav för vissa upphandlingar, till exempel upphandlingar av tjänster där man använder fordon som går i trafik. Även under den rödgröna perioden uppställdes ganska tydliga miljökrav på varor och tjänster som skulle upphandlas. I dagens läge ställs miljökrav endast utifrån nämndernas egna uppställda krav. Varje nämnd bestämmer alltså själv vilka krav som ska ställas och utformar dem själv. Som framgår av interpellationen är det inte alltid så att de kraven är särskilt skarpa. De är inte heller alltid begripliga.

Jag vill fortfarande fråga Sten Nordin om det finns en beredskap hos majoriteten att utveckla ställandet av miljökrav i stadens upphandlingar så att de blir mer enhetliga på alla sätt. Kommer man att utveckla en starkare expertis centralt i staden för att utforma de här miljökraven så att vi i Stockholms stad kan utnyttja vår konsumentmakt som köpare av varor och tjänster? Stockholms stad är en mycket stor köpare av varor och tjänster. Vi kan påverka betydligt mer effektivt genom att ställa krav från kommunfullmäktige eller från en central expertenhet i staden än om varje nämnd och varje förvaltning själv ska formulera och utarbeta kraven på egen hand.

Jag undrar också om Sten Nordin är beredd att verka för att Stockholms stad systematiskt ska använda de miljökrav som Miljöstyrningsrådet utarbetar. De är utformade just för att överensstämna med lagen och med den forskning som finns när det gäller till exempel olika ämnens påverkan på miljön. Det är en mycket god resurs för upphandlare av varor och tjänster att ha de här färdigutvecklade miljökraven som Miljöstyrningsrådet publicerar.

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Tack för interpellationen, Jonas Eklund! Det är verkligen högst relevanta frågeställningar. Mitt svar ska på inget sätt uppfattas så att det här är stillastående och att vi i alla delar tror att vi nu har den bästa och mest vässade organisationen för de här väldigt svåra frågorna. Precis som Jonas Eklund påpekar i sin interpellation upphandlar vi för ungefär 11 miljarder per år. Det är väldigt mycket. Det ger oss, som sades här, stark konsumentmakt, men det lägger naturligtvis ett otroligt ansvar på oss att göra detta på ett korrekt sätt.

När det gäller frågan om man ska ha detta centraliserat eller decentraliserat vill jag säga att många och stora upphandlingar i Stockholms stad de facto är centraliserade eftersom serviceförvaltningen genomför centrala ramavtalsupphandlingar. Vissa upphandlingar ligger även på stadsledningskontoret att genomföra. En av dem har till exempel diskuterats i den här salen en och annan gång.

Vi menar att de verksamhetsnära upphandlingarna måste göras av nämnderna. Så måste det nog vara. Nu implementerar vi ett stort miljöprogram som fullmäktige har antagit för nämnderna. Miljömålen i miljöprogrammet är styrande för vår verksamhet och påverkar naturligtvis också vilka beslut vi fattar och hur vi ska sträva efter dem när vi gör vår upphandling. Det finns ett naturligt samband mellan det som fullmäktige beslutar och det som nämnderna sedan har att fullfölja.

Som jag redovisar i mitt svar har vi en utbildning i detta. Vi har nätverksträffar, och det kommer 40–50 upphandlare varje månad på dessa. Det sker hela tiden ett arbete för att stärka kompetensen. Jag tycker att det är viktigt att följa det här arbetet noga. Jag tror inte att man kan upprätta en stor central manual för upphandlingarna eftersom de måste vara verksamhetsnära. Här, som på andra områden, måste det kunna fungera med fullmäktiges målstyrning och ramstyrning. Nämnderna måste ha förmåga att implementera fullmäktiges mål och ställa miljökrav även när det kommer till upphandling. Jag tror att det finns stor anledning att fortsätta att följa detta noga. Det finns anledning att följa implementeringen av vårt nya miljöprogram även kopplat till upphandlingsfrågor.

Anförande nr 17

J o n a s E k l u n d (MP): Jag ser en liten öppning till att utveckla även det centrala miljöarbetet i Stockholms stad när det gäller upphandling. Jag skulle ändå vilja lyfta fram att det är värt att ha en manual eller i alla fall en lista med tips eller huvudlinjer för hur man kan ställa miljökrav i olika sorters upphandlingar, om inte annat än för att undvika att någon presumtiv leverantör överklagar en sådan här upphandling som innehåller ett krav på att verksamheten inte ska ha någon negativ påverkan på naturresurserna eller något annat som är helt omöjligt att utföra, men naturligtvis också för att våra miljökrav ska ha avsedd verkan. Det måste vara svårt för varje upphandlare ute i nämnderna, förvaltningarna och stadsdelsförvaltningarna att hålla koll på alla de olika sätt som finns att ställa de här miljökraven. Jag tycker att det finns anledning för till exempel serviceförvaltningen att sammanställa uttolkningar av miljöprogrammets mål i konkreta upphandlingskrav och upphandlingsvillkor.

Det är också så att vi som politiker kan lägga in krav i upphandlingar när vi redan har fått förfrågningsunderlaget, men det är ju ganska knepigt. I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd var jag med och såg till att vi skulle ställa krav enligt Miljöstyrningsrådets förslag när vi upphandlade tvättjänster eftersom det inte fanns med i tjänstemännens förslag. Detta kräver dock att politikerna kan komma överens om det i stort sett på sittande möte. Det är betydligt bättre att det finns tydliga riktlinjer från en expertfunktion i Stockholms stad centralt, till exempel serviceförvaltningen, så att de här miljökraven kommer in i förfrågningsunderlaget direkt på tjänstemannanivå.

Det finns en hel del att utveckla här för att vi ska förtjäna epitetet miljöhuvudstad på upphandlingsområdet.

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag tror att vi måste bevara en decentraliserad upphandlingsfunktion när det gäller de verksamhetsnära tjänsterna. Det är en rad olika kompetenser som man måste ha när man upphandlar någonting. Det är viktigt att det är den verksamhet som har ansvar för det området som också har kompetensen även när det gäller de miljökrav som ska ställas. Så måste det vara. Men det är alldeles riktigt som Jonas Eklund säger att inte minst på det juridiska området finns det ibland komplikationer när det gäller vad man kan kräva och hur man kan ställa upp detta. Det är mycket viktigt att vi inte snubblar på det. Jag smäller verkligen inte igen några dörrar när det gäller hur man kan utveckla arbetet och använda kunskapen både från serviceförvaltningen, som gör stora upphandlingar, och från stadsledningskontoret till att stärka nämnderna i deras upphandlingsarbete.

§ 5 Interpellation om den uteblivna satsningen på Götgatan som fungerande gågata (nr 2011:41)

Anförande nr 19

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 20

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande! Frågan om Götgatan har varit väldigt långdragen. Det var i december 2004 som vi kunde fira en glädjedag i stadsdelen när Götgatan utnämndes till gågata. Men det beslutet var bara steg ett. Man beslutade att man skulle börja göra den till gågata. Steg två var att verkligen göra den till en gågata, göra om gatubeläggningen, markera cykelbanor och rusta upp den allmänt. Det är faktiskt sju år sedan. Folk på Söder och andra har hela tiden varit glada över att få bort många av bilarna, men de börjar bli alltmer frustrerade över en miljö som kryllar av varubilar, gående och cyklister om varandra.

Jag har sällan fått så många positiva reaktioner som jag har fått sedan jag skrev den här interpellationen i september. Det finns folk som säger att de inte vågar korsa Götgatan under dagtid, och alla som hör av sig vill se en separering mellan gående och cyklister och gärna den här andra upprustningen.

I svaret håller du, Ulla, men om att det inte är bra i dag. Det är bra att du gör det. Du säger att man arbetar med att ta fram ett förslag. Det är faktiskt snart åtta år sedan som det togs fram ett förslag. Det enda som du är mycket tydlig med i svaret är att den planen inte kommer att fullföljas. Då kan man undra vad det ska bli. Du säger att den nuvarande lösningen har väsentliga brister. Det kan jag hålla med om, för det var ju inte någon lösning över huvud taget, utan det var bara ett beslut som sedan skulle följas av ett genomförande. Du säger att man i alla fall inte kan anlägga cykelbanor eftersom själva poängen med en gågata är att gående ska kunna promenera fritt och tryggt. Den logiken förstår inte jag. Det skulle väl onekligen bli tryggare och friare att promenera om cyklarna var på en cykelbana i stället för att blandas med de gående.

Jag är väldigt nyfiken på vad man ska göra. Jag skulle också vilja veta hur uppdraget till trafikkontoret ser ut och vilken ekonomisk ram det finns för detta. Såvitt jag förstår var skälet till att majoriteten satte stopp för det här förslaget att det hade en prislapp. Jag tror att det var 7 eller 8 miljoner. Det görs ganska stora investeringar runt om i staden, men man vill inte satsa på Götgatan. Det fanns inget annat skäl att stoppa det. Jag undrar om det nu finns en kostnadsberäkning. Finns det en prislapp? Finns det ett uppdrag? Hur många år till ska söderborna behöva vänta på att få den gågata som de är lovade?

Anförande nr 21

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Alla som rör sig på Götgatan vet ju att det inte är någon bra miljö. Det beror bland annat på att det är otydligt. Det är dock inte helt

enkelt att hitta en bra lösning på detta. Även om Ann Mari nu säger att folk inte vill se varutransporterna där kommer det att behövas varutransporter där också i framtiden. Men man behöver en tydligare struktur på vem som ska vara var.

Trafikkontoret har konstaterat att det förslag som man tog fram för ungefär sex år sedan inte är något bra förslag. Därför jobbar man vidare med att försöka hitta en bra lösning. Det är svårt att säga vad det kommer att kosta innan man vet vilket förslag det blir. Vi brukar inte avsätta pengar för att man sedan ska titta på lösningar, utan trafikkontoret har ett löpande uppdrag att jobba med framkomlighetsfrågor och trafiksäkerhetsfrågor och hitta bra lösningar. Det håller de på med på just det här området också.

Man måste titta på helheten. Om man inte kan hitta cykellösningar på Götgatan kanske man får ha cykellösningarna någon annanstans. Det är min förhoppning att man ska hitta en bra lösning och att vi också ska få ett ärende med förslag på ett inriktningsbeslut till nämnden innan sommaren så att vi kan komma vidare med detta. Vi är helt överens om att det inte är någon bra lösning i dag.

Anförande nr 22

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tackar för det och ser fram emot det. Jag är bara lite fundersam på vad det var som inte var bra i det förslag som fanns. Det innefattade också att man skulle byta beläggningen på gatan till en sådan som man till exempel har på Arsenalsgatan, det vill säga en torggatubeläggning som väsentligt minskar bilarnas fart och som gör det mycket behagligare att gå. Den markerar dessutom att detta är en gågata. Jag undrar om detta ingår. Jag tror att det var det som gjorde att det blev en ganska hög prislapp. Har du någon uppfattning om vad det var i det förslag som togs fram som man nu har bestämt inte är bra?

Jag tycker att man måste hitta en lösning, men det vore tråkigt om lösningen blev att man bara beslutade sig för att leda bort allt cyklarna till Repslagargatan och i övrigt låter det vara som det är. Då blir det inte en del av det stora cykelstråk som man vill ha genom staden. Då löser man inte frågan om att man vill ha en mycket vackrare och trevligare miljö. Vet du vad det var som ansågs vara fel med det förslag som låg?

Anförande nr 23

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nej, det vet jag inte just nu, och jag är inte heller beläggningsexpert. Jag vet inte riktigt vilken beläggning det kommer att vara i det förslag som man tittar på nu. Däremot vet jag att jag håller med dig om att det bästa vore om man hittade en bra lösning där man kan ha både cyklister och gående i Götgatsbacken och en tydlig hantering när det gäller varuleveranser. Det är min förhoppning att det förslag som kommer fram kommer att innebära just detta.

Anförande nr 24

A n n M a r i E n g e l (V): Det hoppas naturligtvis jag också. Nej, man behöver inte vara beläggningsexpert, utan jag menar att hela tanken var att lägga om gatan. Nu är det fortfarande markerat likadant som tidigare vad som är gata och vad som är trottoar. Gör man en gågata ska beläggningen vara likadan över hela gatan. Jag

hoppas att det kan bli det. Trots alla de trafikproblem som finns tycker jag att det är roligt att alla i staden nu verkar vara mycket överens om att det var en bra idé att göra Götgatan till gågata. Det var vi nämligen inte när den gjordes till gågata. Då var det många som sade att det skulle bli en katastrof för affärerna även om affärsidkarna var mycket positiva. Jag hoppas att det är ett steg på väg mot en stad som är ännu mer fri från privatbilar. Det tror jag gynnar stadsmiljön, gående, cyklister och affärslivet.

Anförande nr 25

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag rekommenderar en läsning av framkomlighetsstrategin. Den är ganska tydlig när det gäller vad som föreslås vara prioriterat i Stockholmstrafiken av just framkomlighets-skäl. Däremot är jag inte lika övertygad som Ann Mari Engel om att det är en smart idé att tydliggöra distinktionen mellan gående och cyklister genom att ha exakt samma beläggning på hela Götgatan. Jag tolkade dig på det sättet. Jag tror inte att det underlättar situationen, utan det måste vara tydliga gränsdragningar mellan dem.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Ungas möjlighet att få jobb*

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag hänvisar till de studier som finns om ungdomar som har sommarjobbat och att de har lättare att få jobb senare i livet. Det handlar om erfarenheter och om de kontakter som arbetas upp. Det ger en förberedelse inför vuxenlivet, och det skapar rutiner som gör att det är värdefullt för den sommarjobbande. De utför ju också nyttiga arbetsuppgifter som gynnar staden.

Att erbjuda ungdomar möjlighet till sommarjobb är långtifrån något välgörenhetsarbete. Det är en långsiktig arbetsmarknadspolitik och en klok investering för framtiden.

Avslutningsvis blir min fråga således: Av antalet sökande – hur många kommer inte att få något sommarjobb?

Anförande nr 27

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är ganska enkelt att svara på: Det vet jag inte. Jag vet inte hur många sökande det finns. Däremot vet jag att vi har 4 300 sommarjobb som vi har satt upp som mål i budgeten. Förra året överskreds det mål som man då hade satt upp i budgeten. Men hur många som kommer att få sommarjobb av hur många som har ansökt – det kan jag inte svara på. Vi har inte sett siffrorna.

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vad jag förstår var det sista ansökningsdagen i går till stadens sommarjobb. I morgon ska i alla fall vi få reda på svaret, så jag hade en förväntning och en förhoppning om att borgarrådet redan var införstådd i hur många som hade ansökt.

Men förra året fick ungefär 50 procent sommarjobb, om vi ska tala om hur det var då. Det oroväckande i det här är att ni inte följer upp hur många som inte får sommarjobb. Du gjorde en bra utmaning till näringslivet om att de också skulle anställa sommarjobbare. Min uppmaning till dig är att ta med dig detta så att du i fortsättningen kan svara på hur många av våra ungdomar som inte får något sommarjobb.

Anförande nr 29

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är inte helt enkelt, kära Karin Wanngård, att ta reda på hur många som inte får sommarjobb. Det är ju inte alla som anmäler sig via stadens hemsida över huvud taget. Det finns 92 000 ungdomar som är mellan 16 och 24 år. Vi har sagt att vi ska anställa 16–18-åringar. Jag vet att det finns många företag som tar emot sommarjobbare, bland annat av skälet att jag frågar varenda

företagare som jag träffar och uppmanar dem att anställa sommarjobbare. Däremot har vi inte gjort en uppföljning av varje ungdom som har anmält sig via stadens hemsida, och jag vet faktiskt inte om det är möjligt över huvud taget att göra det.

Däremot kan jag lova att vi fortsätter att jobba med att se till att så många ungdomar som möjligt får sommarjobb. Det gäller inte bara i staden, utan det gäller hos alla arbetsgivare runt om i Stockholm.

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): När det gäller om det är helt enkelt eller inte att följa upp frågan om sommarjobb anser jag å min sida att det inte skulle vara så där jättesvårt att göra en undersökning av det och faktiskt anlita Sweco eller något annat undersökningsinstitut och ta reda på detta. Man borde fråga våra ungdomar hur många sommarjobb de söker, om de över huvud taget hade velat ha ett sommarjobb och om de fick sommarjobb eller inte.

Sommarjobbsdiskussionen och sommarjobsdebatten har vi all anledning att återkomma till. Det handlar om att i vissa stadsdelar i staden får alla som söker sommarjobb. Det kanske är någonting som vi borde kolla på i övriga stadsdelar också för att lyssna till de studier som finns och som visar hur viktigt det är att sommarjobba så tidigt som möjligt i livet eftersom det gynnar fortsatt arbete på arbetsmarknaden.

Anförande nr 31

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tycker att det är viktigt att se till att så många ungdomar som möjligt får sommarjobb. Då är det viktigt att så många arbetsgivare som möjligt, och inte bara Stockholms stad, förstår att detta är viktigt. Det handlar om landstinget, det handlar om många statliga myndigheter och det handlar om många privata aktörer.

Vi är helt överens om att vi ska kraftsamla kring detta. När det sedan gäller om man ska lägga ned ett antal miljoner kronor på att göra en undersökning för att kontrollera om alla ungdomar har fått sommarjobb eller inte, oavsett om de har velat ha det, är jag inte helt övertygad om att det är en bra användning av pengarna, som Karin Wanngård uppenbarligen menar.

Fråga nr 2. Avser borgarrådet att göra något för att minska mängden partiklar som förorsakar sjukdomar och dödsfall i Stockholm?

Anförande nr 32

Å k e A s k e n s t e n (MP): Vi hörde i morse i olika medier rapporten om att universitetet i Umeå har gjort en studie som tyder på att det sker mellan 30 och 40 dödsfall per år i Stockholm på grund av partiklar från dubbdäck. Detta är inte de enda partiklarna, utan det finns många fler. Många, många fler kommer på annat sätt, nämligen framför allt via avgaserna.

Detta problem borde vi hantera snabbt, för nu har vi fått lite mer svart på vitt än vi har haft förut. Förut har man antytt siffror – allvarliga siffror. Detta är allvarliga siffror, för de är mer konkreta. Även om det ”bara” är 25 är det allvarligt. Det kan vara 35 eller 45 – det vet vi inte, men i detta härad ligger det uppenbarligen. Då är det dags att göra någonting konkret. Detta gäller min fråga.

Anförande nr 33

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Det görs ganska mycket konkret. Om man läser den årsrapport som SLB-Analys kom med för bara någon dag sedan och som handlar om luften i Stockholm kan man konstatera att partikelhalterna PM10 har minskat med ca 20 procent i Stockholm. Även om man inte ser kurvan riktigt framgår det att den går nedåt sedan en ganska lång tid tillbaka. Införandet av dubbdäcksförbud på Hornsgatan var en viktig åtgärd för att se till att minska dubbdäcksanvändningen i Stockholm. Det har också lett till att dubbdäcksanvändningen i Stockholm har minskat. Dock har den inte minskat tillräckligt mycket.

Jag kan konstatera att jag tycker att det är minst sagt märkligt att Transportstyrelsen – en av de statliga myndigheter som ligger på för att vi ska se till att klara luftkvaliteten – samtidigt ger dispens till alla taxiföretag så att de får köra med dubbdäck på Hornsgatan, vilket är minst sagt märkligt. Det har vi också framfört till regeringen i olika sammanhang.

Vi fortsätter att jobba med frågorna. Jag är helt överens med Åke Askensten: Det är inte bra att vi har problem med partikelhalterna i luften i Stockholm i dag. Jag är djupt bekymrad över att det är många som bara skakar på huvudet och tycker att detta är trams och använder dubbdäck trots att det inte är befogat på grund av väglaget. De personer som kör omkring med dubbdäck på de torra gator som vi har i Stockholm i dag utgör en fara för medmänniskor – framför allt för dem som har astma och luftrörsproblem. Det är denna typ av personer som dör tidigare än vad de skulle göra annars; det har forskarna kommit fram till.

Det är bra att den här typen av information kommer fram, för då kanske man tar uppmaningen att inte använda dubbdäcken på lite större allvar än vad många har gjort hittills.

Anförande nr 34

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det är jättebra, Ulla, att vi uppfattar situationen på samma sätt. Men frågan är vad vi ska göra åt den. Jag menar att det inte räcker med Hornsgatan, utan vi måste utvidga zonen utan dubbdäck ganska rejält – kanske till hela innerstaden. Enligt miljöförvaltningen dör ungefär 250 stockholmare per år på grund av luftföroreningar. Dubbdäcken är en liten del av detta; mycket mer ligger på bilismen i stort oavsett vad man har för däck. Det innebär att vi borde minska också biltrafiken ganska rejält. Enligt forskare på Stockholms universitet borde man minska bilismen med mellan 15 och 30 procent om man ska klara statens långsiktiga miljömål. Staten är på gång med någon skatt på dubbdäck. Vi får se hur det blir, men det tar lång tid.

Anförande nr 35

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Vi vidtar olika typer av åtgärder i Stockholm. Regleringen av dubbdäcksanvändningen på Hornsgatan är en sådan sak. Vi spolar också gatorna mer frekvent än vad vi har gjort tidigare. Dock kan vi inte spola när det är minusgrader, vilket vissa stockholmare tror. Då blir det inte bra av andra skäl. Man provar också med att försöka hitta en bra mix när det gäller dammbindning.

Jag och några personer från trafikkontoret var i Oslo för två veckor sedan. Den dubbdäcksavgift som man nu har infört i Oslo stad har inneburit att dubbdäcksanvändningen har minskat till 15 procent. I Stockholm ligger vi ungefär runt 50 procent. Det är en intressant modell.

Dock är det i Oslo kommunen som bestämmer om man ska införa avgifter, och man får behålla pengarna för att sedan använda dem till väghållning och vinterväghållning. Jag tycker att det är en intressant modell, och jag har också noterat att regeringen har öppnat för detta.

Anförande nr 36

Å k e A s k e n s t e n (MP): Mot bakgrund av erfarenheterna från Oslo kanske det vore en bra idé att pressa på regeringen så att det verkligen blir en skatt. Det vore naturligtvis bra om pengarna sedan går till respektive kommun, för då ökar kommunernas intresse för att införa en sådan här avgift. Det är inte alla politiker som enbart tänker på folks hälsa, utan man tänker också på pengar. Det finns samband där.

Det tar ganska lång tid att få igenom en ny lag. Innan dess kanske ett par hundra personer till, åtminstone sett till landet som helhet, hinner dö. Och frågan är hur många som har drabbats av sjukdomar. Detta är ett jättestort problem, och här finns vad jag förstår ett mörkertal. Det finns anledning att göra både det ena och det andra, men först ska man kanske försöka utvidga zonen i Stockholm. Det vore intressant att höra om du är beredd att arbeta för det.

Anförande nr 37

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Trafikkontoret har ett sådant uppdrag. De ska återkomma med förslag till detta. Det pågår alltså ett sådant arbete.

När det gäller avgiften på dubbdäck framgår det av vår budget att vi tycker att det är ett intressant alternativ. Vi jobbar på det gentemot regeringen också.

Jag tror att den typ av forskningsrön som nu har kommit fram och som sprids väl – äntligen, skulle jag vilja säga – från mediernas sida och där man visar på nackdelarna med att man åker med dubbdäck på torra vägbanor hjälper till att få en sense of urgency på området. Förhoppningsvis kan det också innebära att regeringen ännu snabbare kan komma fram med ett förslag som innebär att man kan införa avgifter på dubbdäck och att vi får behålla pengarna själva. Det vore ett bra förslag, tycker jag. Om man kan kombinera detta får vi en bra verktygslåda för att hantera denna problematik från kommunens sida sett.

Fråga nr 3. Upprustning i Bredäng och Kärrtorp

Anförande nr 38

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande! Jag har haft kontakt med hyresgästerna i Bredäng och Kärrtorp. Många av dem oroar sig nu för den upprustning som har påbörjats på sina håll och som tydligen har avstannat i och med affären med Primula. Jag har överklagat affären, och de signaler som har gått ut till hyresgästerna är att upprustning och reparation avstannar i avvaktan på vad som händer.

Jag vill ha ett rakt besked av Joakim. Vad är det som händer med upprustningen i Bredäng och Kärrtorp?

Anförande nr 39

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar Ann-Margarethe för frågan. När det gäller bostäderna i Kärrtorp ser det inte riktigt likadant ut som i Bredäng. I Bredäng hade vi något som jag skulle vilja påstå var en skamfläck för de kommunala bostadsbolagen. Svenska Bostäder ägde här ett antal fastigheter som borde ha renoverats för mycket, mycket länge sedan. Det var med förskräckelse som jag, när jag tillträdde, fick ta del av hur fastigheterna såg ut. Det fanns alla skäl att prioritera renoveringsbiten.

När vi bestämde oss för att sälja fastigheterna till Primula hade vi erfarenheter av just Primula från Blackeberg, där företaget också hade tagit över fastigheter med stort underhållsbehov. Där var det fråga om en del fastigheter där vissa lägenheter i praktiken hade en standard på 1952 års nivå, vilket i sig också vittnar om att man inte riktigt – oavsett majoritet, Ann-Margarethe Livh – har tagit ett fullt ansvar för renoveringar av fastigheter.

Det Primula gjorde i Blackeberg var att omgående byta ut det man behövde göra i form av värmecentraler och annat. Man har gått in i närmare 100 lägenheter, som är färdiga. Sedan 2009 har man verkligen arbetat med att komma ikapp med det som vi borde ha gjort för länge sedan. På samma sätt har Primula sedan de tog över vid årsskiftet velat göra i just Bredäng. I Kärrtorp ser det som sagt lite annorlunda ut. Där är det eftersatt underhåll i form av enskilda lägenheter, möjligen. Men det är inte alls på samma nivå.

Jag har inte fått signaler om att ditt överklagande skulle göra att man nu har avstått från underhåll. Det vore tråkigt om ditt överklagande gör att hyresgästerna nu får vänta ännu längre på renovering.

Anförande nr 40

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det är ju bra att få veta vad Primula har gjort i Blackeberg. Men det var inte riktigt det jag frågade om. Jag frågade vad som händer i Kärrtorp och Bredäng. Mina signaler, som jag får, är att hyresgästerna nu är väldigt oroliga. De får bära skulden för att jag har överklagat, vilket jag tycker är fullständigt förskräckligt.

Jag skulle verkligen vilja att du, Joakim, tog reda på vad det är som händer. Har renoveringarna avstannat? Om det är så – vad tänker du i så fall göra åt det?

Anförande nr 41

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi sålde till just detta bolag av det här skälet, och det var därför jag berättade om Blackeberg. Primula har en bra organisation för att renovera och rusta fastigheterna. De gör det i dialog med hyresgästerna, och de ser till att i praktiken ta hand om ett bestånd som borde ha renoverats för länge sedan. Det är inte heller förvaltningsekonomiskt att låta fastigheter förfalla på det sätt som var fallet i Bredäng. Det vore märkligt om man nu inväntar ditt överklagande, av flera skäl.

Låt mig säga att jag gärna lyssnar med Primula, för jag har inte fått de signaler som du talar om här om att man på grund av ditt överklagande helt enkelt har låtit bli att sätta i gång underhåll. Däremot är det ett antal projekteringar som ska göras i respektive från och med att de har tagit över från årsskiftet. Möjligen är man inne i en sådan process. Men låt mig gärna ta reda på det!

Anförande nr 42

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Om det nu är så att Primula avvaktar med renoveringen trots att de har sådana planer som du säger – är du då beredd att göra en överenskommelse med dem i avvaktan på att ärendet behandlas juridiskt?

Anförande nr 43

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Vi har en överenskommelse med Primula, som du känner till. I samband med att vi sålde fastigheterna i Kärrtorp och i Bredäng var just Primula det aktuella bolaget av ett enda skäl, nämligen att detta var ett bolag som är långsiktigt i sin förvaltning och som ville ta över vid en rustning som inte hade kommit i gång. Detta är ett bolag som har som affärsidé att ta över och långsiktigt förvalta fastigheter, renovera där det behöver renoveras och se till att man får ett bra bestånd. Det var därför vi valde ut Primula. Det var därför vi sålde till dem, och det är också därför de har köpt.

Jag är trygg med att Primula kommer att renovera de fastigheter som de anser sig behöva renovera. Det var det första som de konstaterade när det gäller Bredäng – att det finns ett oerhört stort renoveringsbehov som borde ha hanterats för många år sedan, och av många majoriteter.

Fråga nr 4. Anställningstrygghet vid verksamhetsövergångar

Anförande nr 44

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Frågan fick en helt annan dignitet nu när det är självaste finansborgarrådet som svarar. Jag tror nästan att det beror på att du tycker om när jag ställer frågor, Sten – eller hur?

Alla vet att Dianagården gick i konkurs i mellandagarna. Nu har man avslutat en tvist och en förhandling om hur pass många som ska kunna vara kvar i verksamheten. Det som har hänt är att 17 personer anses överflödiga nu när kommunen tar över. Den som har jobbat längst inom äldreomsorgen och verksamheten har jobbat i 22 år, men råkar just nu ha en allmän visstidsanställning.

Detta gör att man givetvis ställer frågan: Hur ser majoriteten på detta när vi tar tillbaka verksamheten? Tycker vi att de privata utförarna har alldeles för mycket personal så att vi har råd att minska och på så sätt försämra kvaliteten? Och hur kan du tro att bibehållen kvalitet är förenligt med att 17 personer får sluta och att färre ska jobba kvar och ta hand om samma antal äldre på äldreboendet?

Anförande nr 45

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Mirja Räihä för frågan. Visst är det trevligt när du ställer frågor! Och det är bra att denna fråga ställs om övergången med Dianagården. Det har ju diskuterats i medierna. Nu kan det också bli tillfälle att klarlägga några saker som är viktiga när det gäller stadens ansvar. Här handlar det om det lite mer ovanliga att vi tar tillbaka en verksamhet som drivs av någon annan.

När vi lägger ut någonting på entreprenad har vi anställningstrygghet. Då kan man stanna kvar i staden om man vill. Man kan välja om man vill följa med eller stanna kvar i staden. Där finns alltså anställningstryggheten kvar. När vi nu tar över en verksamhet på det sätt, som vi visserligen inte gör alltför ofta, handlar det faktiskt om nyanställning. Det är inte en verksamhetsövergång i denna mening, utan sett ur stadens synvinkel handlar det om en nyanställning. Då har vi att ta hänsyn till de regler som vi har internt i staden, det vill säga att om det finns övertalig personal i detta fall inom äldreomsorgen – och det gör det till viss del beroende på att det just nu är färre äldre äldre – måste denna personal också erbjudas anställning. De går, så att säga, före de externa.

Jag har verkligen full respekt för de anställda på Dianagården. Först och främst var detta en svår situation i sig för dem. Naturligtvis är det också förvirrande att inte veta vilket regelverk som gäller. Det har jag verkligen all respekt för. Vi har en lärdom att dra av att man vid en sådan här verksamhetsövergång noggrant måste informera om hur man hanterar själva processen. Men jag tror inte att man kan ha någon annan ordning än den som stadsdelsförvaltningen har haft här, för då skulle man bryta mot andra regelverk.

Anförande nr 46

M i r j a R ä i h ä (S): Har jag förstått dig rätt nu? Jag begriper nog rätt så bra när det gäller arbetsrätten och lagen om anställningsskydd; jag har gått åtskilliga utbildningar i detta.

Vad du säger just nu är alltså att 17 visstidsanställda får gå, och då fyller stadsdelsförvaltningen på med övertaliga 17 som finns på en företrädeslista.

Anförande nr 47

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Herr ordförande! Jag kan inte svara på exakt hur många det är. Stadsdelsförvaltningen ansvarar för att ha en bemanning och att klara verksamheten inom de kvalitetskrav som vi ställer. Men man har haft en företrädeslista, och man har också behövt ställa frågan till personerna där om ifall de vill ha denna anställning.

Det finns alltså två delar i detta. Jag kanske inte ska ställa motfrågor här, men jag undrar ändå lite grann hur Mirja Räihä funderar på hur det skulle vara om det inte är på det här sättet. Om vi tar över en verksamhet har vi ändå fortfarande som arbetsgivare förstahandsansvaret mot vår egen personal som redan är anställd i staden – detta sagt med all respekt för den besvärliga situationen för personalen på Dianagården.

Anförande nr 48

M i r j a R ä i h ä (S): Regelverket ska respekteras, och lagen ska respekteras. Jag håller med dig, Sten. Men poängen för mig är att om det hade funnits en företrädeslista med 17 övertaliga som kan fylla på platserna så hade aldrig Kommunal dragit detta till en tvist. Också där har man respekt för regelverket. Därför är jag lite misstänksam mot företrädeslistan om du säger att man tar in övertaliga från andra håll. Man har ju haft en tvist i frågan. Jag tror att vi får återkomma till detta, Sten, och ta reda på hur det egentligen har gått till.

Anförande nr 49

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Herr ordförande! Exakt hur många personer det handlar om och om stadsdelsförvaltningen har gjort en bedömning av bemanningen och hur man gör detta är en annan fråga, som jag inte kan svara på här. Detta är deras ansvar så länge man klarar de kvalitetskrav som vi ställer och som ska ställas.

Själva principen – och det är väl den som jag får känna mig ansvarig att svara här och nu för – är den som jag har sagt: När vi tar över en verksamhet som inte är vår är det inte för personalen där en verksamhetsövergång, för så ser inte regelverket ut.

Fråga nr 5. Hiv-smittade

Anförande nr 50

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande och fullmäktige! Jag läste i tidningen här i veckan om hur hepatit C har ökat. Det är tydligen 140–149 personer som har fått det under det senaste året plus 7 stycken nya hivfall bland injektionsmissbrukarna. Det är det som vi har fått skörda det senaste året.

Jag har varit i kontakt med Malmö och Skåne regionen i dag och frågat hur många hivsmittade de har. De svarade: Noll! Jaha, tänkte jag, och frågade: Hur många med hepatit C har ni, då? Jag fick vänta ett tag, och sedan kom de tillbaka och sade: Noll! Jaha, sade jag. Men sanningen är att vi har 21 nya, sade de då. Men de hade inte

hepatit C när de flyttade härifrån, fortsatte de. De har varit borta från kommunen ett tag och har sedan kommit tillbaka.

Vad gör vi åt det här? Vad gör vi med sprutbytet i Stockholm? Det är det jag vill komma fram till. Det är frågan.

Anförande nr 51

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag tackar för frågan. Jag har stor respekt för ditt engagemang, Jackie. Som vi har nämnt när vi har talats vid tidigare pågår ett arbete med att hitta lokaler. Vi har varit tydliga från Stockholms stads sida med att det ändå är landstinget som har ansvar för att kunna hitta bra lokaler för sprututbytet. Men beslutet är fattat. Sprututbytet ska verkställas så snart det bara går i Stockholms stad.

Det man tittar på nu är en möjlighet till paviljong i ett närbeläget sjukhusområde som man skulle kunna gå vidare med. Mer än det vet jag inte just nu, men man har i alla fall börjat konkretisera lokalfrågan, vilket är ett steg framåt. Vi driver på i frågan, och har väl också känt viss frustration över landstingets oförmåga att hitta lokaler. Men vi hoppas gemensamt att vi i arbetsgruppen ändå kan landa i att hitta en lokal.

Varför är det då viktigt att det är just landstinget? Jo, därför att majoriteten av innehållet i en sådan här verksamhet är landstingsdriven. Det är den kompetensen som vi saknar. Därför är det också viktigt att landstinget fullföljer sitt uppdrag och hittar en lokal. Men arbetet pågår med att hitta en lokal, och det ska verkställas.

Anförande nr 52

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det skulle vara jättebra att bygga till paviljongen. Det gick ju så bra med Hållpunkten. Men jag kan meddela socialborgarrådet att varje hepatit C-patient kostar någonstans mellan 300 000 och 500 000. 149 stycken blir några kronor. Vi skulle kanske kunna bygga många sådana här paviljonger tillsammans med landstinget och få se till att få någonting gjort i frågan. Jag tycker att det känns lite skämmigt att vi har det här problemet kvar.

Jag har också talat med Hälsoministeriet i Finland. De går till och med ut med en varning till sina missbrukare: Åk inte till Sverige, för där får ni inte tag i några rena sprutor och där kan ni få hivsmitta! Detta är de oroliga för i Finland, för de vill inte ha in en ny sorts flora av en någon sorts hepatit eller hiv till sina missbrukare. Det är de rädda för.

Anförande nr 53

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): I Stockholms stad har man gemensamma beroendemottagningar som har ett gott renommé. Det är också en handlingsplan på väg fram. Det är ett sätt att stärka smittskyddsarbetet i Stockholms stad. Det är alltså mycket som pågår, men det är klart att det är viktigt med en lokal.

Därför vill jag passa på att fråga Jackie Nylander om han känner till att Vänsterpartiet ganska nyligen i en debattartikel undertecknad Karin Rågsjö skrev att

Stockholms stad har tackat nej till ett antal lokaler. Jag skulle gärna vilja veta vilka lokaler vi har tackat nej till. Kan du svara på den frågan?

Anförande nr 54

J a c k i e N y l a n d e r (V): Nej, det kan jag inte göra. Men jag ska gärna försöka ta reda på det, för det är klart att den frågan ska besvaras. Vi ska inte säga någonting som inte är sant.

Jag tycker däremot att det nästan är trams att hålla på och skylla på landstinget. Detta är en så pass viktig social fråga. Vi talar om att vi ska samarbeta, så skyll inte ifrån dig, Anna!

Anförande nr 55

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det handlar inte om att skylla ifrån sig. Det handlar bara om att beslut ska fattas på rätt ställe. Just i denna fråga om lokal är det landstinget som ska fatta beslut. Ansvaret bör ligga där. Det handlar alltså inte om att skylla ifrån sig utan om att utgå från det beslut som vi ändå har fattat gemensamt.

Fråga nr 6. Förskolan och vinstutdelning

Anförande nr 56

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! I Vi i Vasastaden har det funnits en serie reportage om miljonrullning – så kan man kalla det – i vinster på enskilt drivna förskolor. Tydligen har ett par förskolor under de fyra senaste åren och tagit ut 13 miljoner kronor i vinst, och vinsten har varit betydligt högre. I artikeln uttrycker borgarrådet Edholm en glädje över detta och säger att det är bra om pengarna kan användas om det blir högre kostnader ett annat år för förskolan. Så står det. 13 miljoner kronor i vinst på fyra år för att driva ett par förskolor är tydligen en rimlig vinst, enligt borgarrådet.

Samtidigt pågår en intressant diskussion om lärarlöner. Vi vet att lönerna när det gäller den lokala löneglidningen och de lokala lönepåslagen i Stockholm är minimala. Det blir skevt för lärarna. Om man sätter detta i relation till varandra vill man ställa en fråga. Borgarrådet säger å ena sidan att det är rimligt med miljonrullning i vinster för enskilt drivna förskolor. Å andra sidan finns det ingen lokal löneglidning värd namnet för personalen på stadens skolor.

Anförande nr 57

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Nu förstod jag inte riktigt frågan. Vad har vinstutdelningen för en enskild förskola att göra med lönerna i Stockholms stad?

Jag tillhör dem som tycker att det är bra att enskilt drivna förskolor, men även kommunala förskolor, redovisar ett överskott. Sedan handlar det naturligtvis om att

ta ut vinsten eller inte och om förhållandet mellan vinsten och hur stor omsättning man har på en verksamhet.

Den viktigaste delen är naturligtvis kvaliteten på den verksamhet som man bedriver. Kommunala förskolor i Stockholm går med överskott i dag. Detta överskott går tillbaka först till stadsdelen och sedan till Stockholms stad om man inte gör av med det på annan verksamhet inom stadsdelen. Jag tror att överskott är bra, men sedan måste man också se hur vinsten står i förhållande till kvaliteten om man plockar ut en vinst. Där har regeringen nu aviserat att den ska se över om man ska kunna ta ut vinst ur ett företag som bedriver välfärdstjänster, utbildning och annat, om verksamheten inte samtidigt levererar en hög kvalitet. Det tycker jag egentligen är det viktigaste kriteriet – att kvaliteten är bra.

Anförande nr 58

J a n V a l e s k o g (S): Det reser två frågeställningar, och de har onekligen ett samband eftersom det är skattepengar som går till vinster. Jag ska fokusera på frågan och säga så här: De övervinster, alltså de vinster som många tycker är rent omoraliskt höga, på kanske 13 miljoner kronor som man har plockat ut på fyra år på två förskolor, handlar om 10–15 procents avkastning på verksamhet och skattepengar med liten risk.

Man ställer sig därför frågande när borgarrådet åtminstone i artikeln säger att det är glädjande med en sådan här typ av vinst. Jag undrar om det inte finns någon rim och reson i hur mycket vinst man kan ta ut. Det här med kvaliteten blir ju väldigt subjektivt, men det är tydligen det som räcker för borgarrådet. Tycker borgarrådet att det är rimligt om man sedan plockar ut 10–15 procents vinst ur två förskolor på fyra år? Är det så jag ska uppfatta det?

Anförande nr 59

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jan Valeskog redovisar inte hela sanningen. Sanningen var att företaget också drev förskoleverksamheter norr om Stockholm, alltså inte i Stockholms stad. Det är hela företaget som har gjort vinsten under ett antal år. Jag tycker att man måste ställa det i relation till den kvalitet som man kan efterfråga.

Jag tycker inte att kvalitetsfrågor är enbart subjektiva. Det finns mycket objektiva sidor i vad man kan göra av en verksamhet. Det handlar till exempel om andelen förskollärare. Vi tittar i utbildningsnämndens tillstånd. Det handlar om hur lokalerna ser ut och om hur många barn man har i barngrupperna. Det finns mängder av olika parametrar i detta som inte alls är subjektiva utan som i allra högsta grad är objektiva. Men det viktigaste tycker jag är att ställa ett eventuellt vinstuttag mot den kvalitet som verksamheten har.

Anförande nr 60

J a n V a l e s k o g (S): Oavsett om vi talar om den här förskolan eller någon annan talar vi om att man i skolkoncernen har plockat ut 10–15 procent i vinst, vilket är enormt mycket pengar, som alla vet. Dessutom är det skattepengar. Samtidigt har

vi en diskussion om lärarlöner. Vi vet att lärarna är den enda akademikergrupp i Stockholm och förvisso även på andra ställen som inte har någon lokal löneglidning över huvud taget, eller en väldigt liten sådan. Vi har nu en debatt om lärarlöner, och ni talar också gärna om lärarna och om deras arbetsförhållanden.

Vi vet att det kostar pengar. Samtidigt accepterar ni å ena sidan vinster på 10–15 procent, men å andra sidan agerar ni inte ett dugg för att åstadkomma en lokal lönebildning värd namnet för lärarna. Varför är det så?

Anförande nr 61

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag förstår fortfarande inte kopplingen, måste jag säga, mellan en enskilt driven förskola i Vasastaden och lärarlönerna i skolan i Stockholms stad. Jag utgår ifrån att lönerna på dessa förskolor är ungefär i paritet med de löner som vi sätter för förskollärare och annan barnomsorgspersonal i Stockholm, om vi jämför. I dag har vi en väldig brist på förskollärare, vilket naturligtvis driver upp lönerna. Det tycker jag är bra. Jag tror inte att dessa förskolor betalar sämre löner än vad som betalas i Stockholms stad.

Återigen: Jag tycker att det är viktigt att nu försöka hitta ett regelverk på statlig nivå som gör det möjligt att granska kvaliteten. Det ska naturligtvis vara en försvarande omständighet om man tar ut stora vinster. Det handlar inte om att man gör vinst, för det kan vara bra om man kan plöja ned en vinst i verksamheten. Men om man tar ut stora vinster och detta också kan kopplas till en försämrad kvalitet tycker jag att det är självklart att man tittar över tillståndsprovningen.

Fråga nr 7. Stadens uteblivna satsning på nationella minoriteter

Anförande nr 62

A n n M a r i E n g e l (V): Jag hade tänkt ställa min fråga till Sten Nordin, men jag hörde att det var Ulla jag skulle fråga.

De fem nationella minoriteterna fick den 1 januari 2010 en speciell status – ett grundlagsskydd. Det utsågs också särskilda förvaltningsområden som skulle få statsbidrag för att särskilt värna finska, samiska och meänkieli. Det finns 56 sådana kommuner och 12 landsting. Stockholm är ett av dem. Nu har länsstyrelsen granskat hur man har använt dessa pengar. Det visade sig då att Stockholm 2011 hade 6 590 000 kronor i statsbidrag. Av detta har man använt 948 796 kronor, det vill säga 14 procent. Detta har man lagt på förskola, äldreomsorg och någonting som man kallar för språkvitalisering. Stockholm är näst sämst i landet. Jag tycker att det är vanhedrande, för här finns stora grupper av dessa minoriteter.

Varför är det så, Ulla?

Anförande nr 63

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Arbetsmarknadsnämnden samordnar stadens insatser utifrån att vi är förvaltningsområde för finska som minoritetspråk, precis

som Ann Mari säger. Det förvaltningen har gjort på området är att vi efter samråd med de finska minoriteterna har utsett en grupp som vid ett flertal tillfällen har diskuterat hur vi ska jobba med frågan framöver.

Vi har tagit fram informationsmaterial och kunskapsseminarium för all personal ihop med länsstyrelsen. Vi har anställt en person för det finska förvaltningsområdet, men hon har inte börjat ännu. Däremot har vi stora förhoppningar på denna person eftersom det är hon som har jobbat med frågan i Surahammar, och Surahammar har gott renommé när det gäller just dessa frågor. Fram till nu och till dess att hon börjar är det en person som är projektanställd som jobbar med frågorna. Vi känner att vi har förberett oss väl för hur vi ska jobba med dem.

I övrigt, när det gäller de andra delarna i stadens verksamheter – typ förskola och andra saker – är det stadsdelsnämnderna och facknämnderna som jobbar med dessa frågor som har ansvaret, även om arbetsmarknadsförvaltningen har samordningsansvaret.

Anförande nr 64

A n n M a r i E n g e l (V): Ulla! Även 2010 blev nästan alla pengar över därför att ni inte lyckades göra någonting för minoriteterna. Jag tycker att det låter lite saktfärdigt att man nästan inte gjorde någonting 2011. Man använde 14 procent. Vad jag förstår kommer man i fortsättningen inte heller att få föra över dessa pengar, utan staten tar tillbaka dem. Det är ganska allvarlig kritik från länsstyrelsen i rapporten mot att det görs alldeles för lite. Jag tycker att det är lite konstigt att det inte skulle kunna finnas möjlighet att använda statsbidraget till det som det är avsett för när det finns så stora grupper av minoriteterna i Stockholm.

Jag förstod inte det här. Är det därför att pengarna är överförda till stadsdelsnämnderna som ni inte har använt dem, eller hur var det du menade egentligen? Jag förstod inte det där, för så kan det inte vara. Statsbidraget måste väl användas till det som det är avsett för.

Anförande nr 65

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nej, det sade jag inte. Däremot kan jag inte svara på vad som har hänt innan detta kom inom mitt ansvarsområde, för det har jag ingen kunskap om. Det ska jag villigt erkänna.

Men från och med i år är detta ett tydligt ansvar för arbetsmarknadsnämnden. Vi jobbar med frågan för att det ska bli ett så bra resultat som möjligt. Det innebär också förhoppningsvis att vi kommer att göra av med mer pengar av statsbidraget. Jag hoppas att vi hittar ett bra sätt att jobba med frågorna. Mycket talar för det eftersom förvaltningen har lagt ned ganska mycket tid på att just förankra sig hos de finska minoriteterna. Men man har också lagt ned mycket tid på att försöka hitta ett bra arbetssätt tillsammans med de andra nämnderna och förvaltningarna i staden eftersom man har ett samordningsansvar även om man inte har det egentliga utförandeansvaret. För till exempel förskolor är det utbildningsförvaltningen som ska jobba med detta.

Anförande nr 66

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vet att du fick ta över ansvaret nu. Det var därför jag ville ställa frågan till finansborgarrådet. Jag tycker att detta är pinsamt för Stockholms stad, och jag har hört mycket synpunkter på det här från de finska minoriteternas organisationer och institutioner. De tycker att det är underligt att Stockholms stad bara har lyckats använda 14 procent av statsbidraget som är avsett för minoriteter och att man två år i rad inte kan visa några resultat.

Stockholm är alltså näst sämst i hela landet. Det är bara en liten kommun på några tusen invånare som är sämre. Nästan alla andra kommuner och landsting har lyckats använda 100 procent av det bidrag de har fått av staten för de nationella minoriteterna. Det låter trevligt att ni har satt i gång nu, men man kan ju undra varför staden inte satte i gång när man fick bidraget.

Jag är inte säker på att det är ditt ansvar, Ulla, men någons ansvar är det i alla fall i staden. Och jag tycker att det är pinsamt att vi ska ha nästan en jumboplats och att det framgår av länsstyrelsens rapport att vi är näst sämst i landet när det gäller nationella minoriteter.

Anförande nr 67

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om jag har förstått det hela rätt – och jag läser nu ärligt talat i det underlag som jag har fått här i talarstolen – har medlen, det vill säga de statliga pengar som vi har fått, under 2011 fördelats till stadsdelar, kulturförvaltningen, äldreförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen. Varje förvaltning ansvarar själv för att uppfylla lagens intentioner.

Medlen till arbetsmarknadsförvaltningen har under året använts till att finansiera och samordna en del kulturarrangemang, översättning av material etcetera. Man kan också fundera lite grann på hur redovisningen är gjord med tanke på detta. Det verkar som om det här uppgår till mer pengar än de 900 000 som du anför här.

Fråga nr 8. Förskolans kvalitet

Anförande nr 68

K a r i n E h l i n K o l k (S): Andelen förskollärare sjunker kraftigt i Stockholms förskolor. Det här gäller både kommunalt och enskilt drivna verksamheter, enligt nyligen presenterad statistik från Skolverket. Det är förvisso ont om förskollärare i regionen, men det förklarar inte varför andelen sjunker mycket mer i Stockholm än vad den har gjort i våra kranskommuner. En anledning skulle kunna vara att det är ett resultat av en snävare budget. Det kan göra att förskolor avstår från dyrare och utbildad personal.

Min fråga till borgarrådet är: Vad gör du för att rätta till situationen med en sjunkande andel förskollärare?

Anförande nr 69

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Det är ett mycket allvarligt problem som Karin Ehlin Kolk tar upp. Vi har en alltför låg andel förskollärare i Stockholms stad. Den har inte sjunkit kraftigt, men den är absolut inte där vi skulle vilja att den är. Våra kranskommuner har också en alltför låg andel förskollärare. Jag tror inte att detta först och främst är en budgetfråga. Det är nämligen så att vi satsar ungefär 20 procent mer på vår förskola än vad man gör i till exempel socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg. Men de är duktigare på detta än vad vi är i Stockholms stad. Malmö och Göteborg har en högre andel förskollärare trots att de har betydligt mindre budgetar för sin förskola än vad vi har.

Men det är klart: Antalet förskolebarn i Stockholms stad ökar med ungefär 2 000 barn varje år, år ut och år in. Att då hålla takten och få fram tillräckligt många förskollärare samtidigt som detta sker är svårt. I Stockholms stad utbildar vi bland annat förskollärare i stadens regi. Vi köper utbildning av Stockholms universitet för att se till att de som är barnskötare kan få en utbildning till förskollärare. Tyvärr har detta legat nere det senaste året, eller rättare sagt har det inte varit någon nyantagning eftersom universitetet håller på att organisera om. De har haft svårt både med lärare och med lokaler.

Det som är glädjande nu är att vi ser en kraftig ökning av antalet sökande till förskollärarytbildningarna i Stockholm. Det har återigen blivit populärt och attraktivt att söka sig till förskollärarytbildningen. Min förhoppning är att Stockholms universitet och Södertörns högskola ska kunna bygga ut sin utbildning så att vi helt enkelt kan ha en större bas att rekrytera ifrån.

Anförande nr 70

K a r i n E h l i n K o l k (S): Jag tycker att behovet av förskoleplatser ändå går rätt bra att förutse. 2009 var antalet anställda med pedagogisk högskoleexamen i kommunal verksamhet 45 procent. Två år senare var siffran nere i 39 procent. Det är alltså en ganska stor minskning som vi har sett. I Göteborg och Malmö är siffrorna mycket riktigt högre – 57 respektive 51 procent.

I tidigare debatter har jag varit ensam om att tycka att detta är en viktig del av vad som är kvalitet i verksamheten. Det är uppenbart att de insatser som har genomförts inte räcker när utvecklingen i så hög grad går åt fel håll.

Man kan läsa på din blogg att det är en målsättning att minst 50 procent av medarbetarna i stadens förskolor ska ha en pedagogisk högskoleutbildning, för att på sikt öka ytterligare. 2011 års notering är den lägsta på länge. Men det som kanske oroar mig mest är att andelen behöriga förskollärare minskar mycket snabbare i Stockholm än den gör i våra grannkommuner.

Anförande nr 71

Borgarrådet E d h o l m (FP): Skälet till att vi i förra årets budget slog fast detta med 50 procents målsättning var att vi var oroliga för den utveckling vi såg och som vi ser. Men det är extremt viktigt att vi nu tar tag i detta, och vi måste göra det på flera fronter. Vi måste fortsätta vår utbildning av barnskötare till förskollärare i egen

regi. Men vi måste också se till att de som utbildas vid Stockholms universitet och Södertörns högskola till exempel får en bra praktik i Stockholm när de är ute på våra förskolor så att de vill fortsätta att jobba här. Jag tror också att vi skulle kunna övertyga universitetet om att kanske ta in några fler eftersom vi nu har ett kraftigt söktryck, där långtifrån alla får plats.

Vi behöver göra mycket, men det är också viktigt att komma ihåg att antalet barn i förskolan hela tiden ökar mer än antalet examinerade förskollärare.

Anförande nr 72

Karin Ehlin Kolk (S): Jag tror att vidareutbildning och en god arbetsmiljö är bra, men man kanske skulle kunna utveckla detta ytterligare och i större utsträckning.

Om vi pratar lärarkvalitet och lärarbehov är resurser och löner viktigt för att locka kompetens. Det ser man i alla fall i debattinlägg, om än inte alltid i budgetdokumenten. Jag tror att den blygsamma uppräkningsen av förskolepengen de senaste åren skulle kunna vara en av förklaringarna till att andelen förskollärare sjunker. Man får mindre resurser till löner i verksamheten och arbetsmiljön.

Stockholm konkurrerar med grannkommunerna om förskollärare. I förortskommunerna är andelen mycket högre, med 46 procent av personalen som är pedagogiskt högskoleutbildad. För Stockholms barn och deras föräldrar är det otroligt viktigt att Stockholms förskolor håller hög klass. Barnen ska få en stimulerande och bra verksamhet, och det ska vara tryggt att lämna sitt barn på förskolan.

Stockholms kommunala förskolor ligger 17 procentenheter under snittet bland de kommunala förskolorna i hela riket.

Anförande nr 73

Borgarrådet Edholm (FP): I Stockholms stad satsar vi betydligt mycket mer pengar på förskolan än vad socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg har gjort under många år. Dessutom ökar antalet barn kraftigt. Det är en viktig förklaring.

Om antalet förskollärare som vi lyckas rekrytera vore enbart en ekonomisk fråga skulle det inte vara någon skillnad över staden. Det finns stadsdelar som väl når över 50 procent medan det finns stadsdelar som bara har runt 30–35 procent andel förskollärare. Det finns inget samband mellan ekonomi och hur många förskollärare man har i de olika stadsdelarna. Jag tror att sambandet är så enkelt att om man har en hög andel förskollärare i verksamheten är det också mycket lättare att rekrytera fler förskollärare. De som har få förskollärare har svårt att få in nya. Vi måste arbeta mycket hårdare med denna fråga; det är jag helt övertygad om.

§ 14 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2011 jämte granskningsrapporter avseende bolagen samt revisionsberättelse för kommunalförbund (bih. 2012:1) (utl. 2012:51)

Anförande nr 74

Revisor **B e n g t A k a l l a** : Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi förtroendevalda revisorer samt lekmannarevisorer för bolagen granskar årligen hela den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och stadens revisionsreglemente. Vi är organiserade i tre grupper. Grupp 1 ansvarar för kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskningen. Grupp 2 ansvarar för samtliga facknämnder. Grupp 3 ansvarar för samtliga stadsdelsnämnder. Redogörelsen för grupp 2 och 3 kommer att göras av Bengt Leijon respektive av Bosse Ringholm.

Resultatet av vår granskning har sammanfattats i 31 årsrapporter ställda till respektive nämnd. Därtill har ett stort antal revisionsrapporter tagits fram och legat till grund för våra bedömningar. Jag kommer nu inte i detalj att gå igenom alla dessa utan lämnar här bara en kort redogörelse över 2011 års verksamhet.

Inledningsvis är det glädjande att ta del av det positiva resultatet och en ekonomi i balans för staden. Ett hårt arbete och en god budgetkontroll har lett till att så gott som samtliga nämnder har klarat sina budgetmål för 2011. Vår granskning visar också att det råder god ordning, och ett flertal av de mål som nämnderna har satt upp både vad gäller resultat och verksamhet har uppfyllts. Flertalet nämnder har också en god styrning och kontroll av verksamheten. Det finns en följsamhet med lagstiftning och god revisionssed vad gäller nämndernas räkenskaper.

Vad gäller stadens verksamheter har flertalet utvecklats på ett bra sätt, även om alla de mål som fullmäktige har satt upp inte har uppnåtts. Vår granskning visar bland annat en avvikelse vad gäller utvecklingen av kunskapsmålen i skolan och vad gäller kvaliteten inom stadens omsorgsverksamhet. Mer om detta kommer i Bengt Leijons och Bosse Ringholms anföranden.

Vi har också till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande och att bedöma om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisningssed och i enlighet med god redovisningssed. Vår sammanlagda bedömning är att stadens årsredovisningar i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättade enligt god revisionssed. Vad gäller de kommunala bolagen har granskningspromemoriorna upprättats som underlag för lekmannarevisorernas granskningsrapporter. Lekmannarevisorerna har i enlighet med aktiebolagens 10 kap. 14 § lämnat 44 granskningsrapporter till bolagsstyrelserna för vidare befordran till årsstämmorna. Lekmannarevisorerna har inte i någon granskningsrapport riktat kritik mot styrelse eller vd.

Vår samlade bedömning är sålunda att stadens verksamhet i allt väsentligt sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att

räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi bedömer vidare att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige har uppställt.

Till slut: Vi tillstyrker att stadens årsredovisning godkänns och att kommunstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet. Vidare tillstyrker vi att övriga nämnder inom revisorsgrupp 1:s ansvarsområde – servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden – beviljas ansvarsfrihet.

Anförande nr 75

Revisor **B e n g t L e i j o n**: Fru ordförande, fullmäktige! Revisorsgrupp 2 granskar nio facknämnder och tio förvaltningar – exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och utbildningsnämnden.

Alla dessa nämnder har klarat sina ekonomiska mål. När det gäller det verksamhetsmässiga resultatet och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har vi följande noteringar för ett par av nämnderna.

När det gäller trafik- och renhållningsnämnden är det vår bedömning att nämndens styrning, uppföljning och kontroll inte är helt tillräcklig. Det beror på att prognossäkerheten i den ekonomiska rapporteringen har varit bristfällig under året. Det är framför allt på kostnadssidan som prognossäkerheten inte har varit bra.

Vidare anser vi att nämndens kontroll i byggprocessen kan utvecklas, bland annat vad gäller riskanalyser, seriositetskontroll och kontroller i entreprenadgenomförandet. Dock vill vi betona att det är positivt att nämnden har bedrivit ett förebyggande arbete mot mutor. Vi rekommenderar att detta arbete fortsätter. Vi gör även bedömningen att den interna kontrollen inte har varit helt tillräcklig vad gäller hanteringen av upplåtelse på allmän plats.

Vad gäller utbildningsnämnden är vår bedömning att det verksamhetsmässiga resultatet inte är helt tillfredsställande. Vår bedömning grundar sig på att årsmålen för kunskapsresultat och förutsättningar för kunskap och lärande, det vill säga studiero med mera, endast delvis har uppnåtts. Dock visar grundskolan en liten förbättring sett till utvecklingen de senaste åren, särskilt i de lägre årskurserna. För gymnasieskolan visar motsvarande jämförelse på små variationer mellan åren.

Huvuddelen av utbildningsnämndens verksamhet omfattas dock av fullmäktiges verksamhetsmål. Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas. Nämnden har under detta mål 17 fullmäktigeindikatorer. Av dessa har 2 uppnåtts, 13 har delvis uppnåtts och 2 har inte alls klarats av.

Vi bedömer att utbildningsnämndens rutiner för att hantera skyddade personuppgifter inte är tillräckligt säkra. Vi revisorer ser synnerligen allvarligt på att nämnden trots tidigare påpekanden från 2008 års granskning ännu inte har genomfört tillräckligt säkra rutiner för hantering av skyddade personuppgifter.

För övriga nämnder har vi inte noterat några avvikelser som påverkar våra bedömningar. Beträffande bokslut och räkenskaper är vår bedömning att de är rättvisande för samtliga nämnder. Vi tillstyrker alltså att fullmäktige beviljar samtliga nämnder inom grupp 2:s ansvarsområde ansvarsfrihet.

Fru ordförande! Jag skulle vilja tillägga några ord om Storstockholms brandförsvarsförbund där jag är ordförande i revisionen. Revisionen är inte klar. Årsredovisningen togs av styrelsen den 21 mars, och därefter har granskningen slutförts. Slutrevisionen sker i morgon. Utan att föregripa detta kan jag allmänt säga att förbundets resultat ser betydligt bättre ut 2011 än tidigare, inte minst efter det att medlemskommunerna har tillskjutit en extra medlemsavgift på 25,4 miljoner.

Styrelsen har i uppdrag att fortsätta arbetet med att få ekonomin i balans och att förbättra ledning och styrning i förbundet. Jag kommer såklart att se till att revisionsberättelsen anmäls i fullmäktige när den är klar.

Anförande nr 76

Revisor **B o s s e R i n g h o l m** : Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Som ordförande i revisorsgrupp 3 har jag och vi ansvaret för alla de 14 stadsdelsnämnderna och socialnämnden, äldrenämnden, arbetsmarknadsnämnden och överförmyndarnämnden. I huvudsak kan man säga att den styrning, uppföljning och kontroll som vi har granskat av nämndernas verksamhet har fungerat under året och att räkenskaperna också är i god ordning.

Men vi har en del nedslag och undantag som jag gärna vill nämna. När det gäller de ekonomiska målen, budgetmålen, gäller det framför allt Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, som har förbrukat ungefär 45 miljoner kronor mer än budget. Det är något reducerat eftersom de hade en extra intäkt på 10–11 miljoner kronor. Men det är en väsentlig avvikelse som de har haft under hela året.

Vi har också konstaterat att när det gäller överförmyndarnämnden, som har en relativt liten budgetomslutning, har de ett överdrag i storleksordningen 8–9 procent. Det är anmärkningsvärt mycket, även om det har skett en del förändringar som gör att man hoppas kunna lösa problemen under tiden framöver. Det är trots allt en relativt stor avvikelse hos överförmyndarnämnden.

När det gäller verksamhetsmålen är de flesta uppfyllda, på samma sätt som mina kolleger tidigare har redovisat. Men det finns trots allt flera verksamhetsmål som inte har uppnåtts. Vi har särskilt pekat på att exempelvis barnomsorgsgarantin inte har uppfyllts under en tid i Enskede-Årsta-Vantör. Det är naturligtvis anmärkningsvärt eftersom det är en lagpliktig skyldighet att ha uppfyllt barnomsorgsgarantin.

För övriga verksamhetsmål har vi konstaterat att i just Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, som har haft en del bekymmer med framför allt placering av barn som far illa, har det varit dålig samverkan med andra instanser. Framför allt har det varit en diskussion som har varit publik under året om den så kallade Koppargården. Nämnden har utan tvekan väl känt till förhållandena under mycket lång tid, men man har ändå inte tagit initiativ till att bryta upp det avtal som har funnits mellan berörda

instanser. Det har skett mycket senare. Vi har pekat på att nämnden borde ha kunnat agera mycket tidigare på denna punkt.

Det finns andra verksamhetsmål som bara delvis har uppfyllts och några som inte har uppfyllts alls. Men som jag sade inledningsvis har i de flesta fall berörda nämnder uppfyllt sina mål. Vi har inte haft anledning att peka på detta mer än i detalj. Det framgår också av de olika årsrapporter som finns för varje nämnd, inte minst för varje stadsdelsnämnd, i vilka avseenden som man inte har kunnat uppnå målen ordentligt.

Med detta föreslår vi som revisorer att alla de berörda nämnderna under revisorsgrupp 3 får ansvarsfrihet för 2011.

*§ 15 Årsredovisning 2011 med uppföljning av budget för Stockholms stad**Kommunstyrelsen: Avrapportering och avslut av Miljömiljarden, dnr 451-2489/2011**Kommunstyrelsen: Slutrapportering av klimatinvesteringsprogram 2007, dnr 432-2975/2006**Kommunstyrelsen: Förslag med anledning av inventering av kulturstöd, föreningsstöd och lokalstöd inom Stockholms stad, dnr 328-2396/2008**Kommunstyrelsen: Skrivelse om justerad tilldelning för äldreomsorgen för Bromma SDN, dnr 327-1961/2011 (utl. 2012:36)*

Anförande nr 77

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är nu femte gången som jag har nöjet att överlämna ett bokslut till Stockholms stads kommunfullmäktige. Det är ett bokslut som står starkt både när det gäller den ekonomiska uppfyllelsen och när det gäller att leverera en god service till stockholmarna – att göra och utföra den verksamhet som är vårt viktigaste uppdrag och som är de mål som fullmäktige ställer upp. Vi ställer höga krav på oss själva här i Stockholms stad. Därför har vi ett mycket väl utarbetat ledningssystem för att mäta att vi verkligen uppfyller de mål som kommunfullmäktige uppställer, men som också nämnderna själva ställer i de nämndspecifika målen.

Detta gör att vi också kan ringa in de fall där vi inte når målen och arbeta vidare med detta precis såsom våra revisorer har påpekat i några fall. Vi har ett system i Stockholms stad där vi verkligen fångar upp detta. Jag tror att det är hela grunden för den framgång som vi har när det gäller att leverera kvalitet till medborgarna. Det ger också effekt för de skattemedel som betalas in.

Detta är också det femte bokslut som levererar ett mycket starkt ekonomiskt resultat. Som jag brukar säga är inte det det viktigaste, utan det är att leverera välfärd till medborgarna. Men vi måste ha en god och stark ekonomi just därför att vi annars vet att våra verksamheter hotas. De tvingas då bli dragspel i något slags aktiviteter när det gäller konjunkturen, besparingar eller annat. Det slipper man i Stockholms stad.

2011 har vi för första gången på mycket länge inte behövt lyfta den bemyndigade utdelningen från Stockholm Stadshus AB om 750 miljoner. Hela summan ligger i stället kvar i Stockholms Stadshus AB bland de utdelningsbara medlen, vilket bidrar till att vi ha en stor grund också för framtiden.

Vi behöver verkligen ha en ekonomi i balans för de starka investeringar som Stockholm står inför. För bostadsbyggandet har vi en god måluppfyllelse, men vi har skärpt kraven på oss själva i budgeten 2012. Vi ska nu nå 100 000 bostäder till 2030. Detta kommer att kräva otroligt stora insatser från stadens sida. Det kommer också

att kräva en noggrann ekonomisk planering för att kunna finansiera infrastrukturen kring detta bostadsbyggande.

Fru ordförande! Vi har för första gången sedan vi började mäta 50 000 barn inskrivna på kommunala och enskilda förskolor. Vi har ett starkt växande antal elever i grundskolan som lägger grunden för att vi måste bygga ut den kraftfullt. Allt detta måste ske inte bara med bibehållen kvalitet utan med fortsatt kvalitetsutveckling.

Vi kan se positiva resultat i de nationella proven i årskurs 3, där man till exempel ser en tydlig förbättring av resultatet. Det genomsnittliga meritvärdet för elever som gick ut årskurs 9 var det högsta någonsin i staden. Vi har flera positiva signaler när det gäller den utbildning som Stockholms stad bedriver och som vi satsar mycket på. Men vi har också utmaningar kvar att möta, som vi arbetar med.

Den nyinrättade arbetsmarknadsnämnden stöttade över 3 600 stockholmare i att gå från bidrag till jobb eller annan försörjning. Jag är övertygad om att vårt fokuserade arbete på dessa frågor, som också bedrivs samlat i arbetsmarknadsnämnden, är en tydlig orsak till att vi har sådana framgångar i Stockholm att vi ser att vi även i ekonomiskt svåra tider, i finanskrisens inledning och fortsättning, har kunnat bibehålla ett i historiskt perspektiv mycket litet antal hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd. Detta är naturligtvis ett viktigt arbete som vi kommer att fortsätta med. Inte minst kommer vi att ha särskilt fokus på de ungas inträde på arbetsmarknaden.

Fru ordförande! Med dessa ord önskar jag framlägga bokslutet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 78

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Tack för din föredragning, Sten Nordin! Jag måste ändå ställa en fråga. Vi har gått igenom ett år, 2011, där äldreomsorgen diskuterades och vändes ut och in. Känner du då samma stolthet som du talade om i de övriga frågorna över upphandlingen och den äldreomsorg som har legat ute på entreprenad? Jag tänker då närmast på Carema och Koppargården.

Vilket ansvar tycker du att du bär för att ha haft alltför dåliga kontrollsystem? Eller anser du att någon annan är ansvarig? Vi anser att du måste ta ditt ansvar på fullaste allvar.

Anförande nr 79

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är precis det jag och Alliansen har gjort. Jag tror att vi har visat tydligt hur vi agerar när vi tappar förtroende för någon som inte uppfyller de krav som vi ska ha rätt att ställa på kvalitet i äldreomsorgen. För det aktuella bolaget har det inneburit både att de förlorade kontraktet på Koppargården och ytterligare kontrakt i staden. Dessutom fick de inte tillträda ett kontrakt som var tilldelat eftersom förtroendet för leveransen av kvalitet var skadat. På det sättet visar vi en tydlighet här, och jag tror att alla är medvetna om det.

Ovanpå detta har vi alla ett gemensamt ansvar för att bygga ut kvaliteten i granskningen. Därför har vi nu Stockholmsinspektionen för trygghet och kvalitet i äldreomsorg, som vi har fått stor uppmärksamhet för när det gäller det initiativ som vi har tagit på området. Det kommer att leda till att granskningen kommer att bli ännu bättre till de äldres förmån och trygghet.

Anförande nr 80

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Låt mig säga att vi har en fantastisk stad – en underbar stad! Vi ser att stadens ekonomi är i balans, och det är glädjande, Sten Nordin! Jag tror att vi alla här inne vill utveckla staden i modern, mänsklig och miljövänlig riktning.

Nordin säger i sin text att ett aktivt miljöarbete är en grundsten i er politik. Vi blir därför lite förvånande över att man i staden trots en god ekonomi och grundstenen aktivt miljöarbete hittar så många miljöproblem – partiklar, kvävedioxider, koldioxid med mera. Vi har en otroligt skadlig luft. Om vi vill vara en fantastisk stad måste vi komma till rätta med luftkvaliteten. Miljönormen överskrids för partiklar, och kvävedioxidhalterna är skadligt höga. För båda dessa finns åtgärder. Ni har föredömligt börjat – och jag försöker nu hitta Ulla här – med dubbdäcksförbud. Men det behöver utökas. Jag förstår inte varför ni inte agerar mer kraftfullt.

När det gäller kvävedioxiderna är det den tunga trafiken, dieseln och de äldre bilarna som måste bort. Vi känner till lösningarna sedan länge; det finns otaliga rapporter som pekar på detta. Men jag undrar varför ni inte gör mer. Jag tänker på klimatmålen. Koldioxidutsläppen ökar i staden. Det är glädjande att vi nu går vidare med tunnelbana till Nacka och att vi vill bygga ut kollektivtrafiken. Men i samma andetag som ni talar om miljömål, miljö och kvalitet lyfter ni fram Förbifarten. Om vi ska vara trovärdiga här i staden och vara en stark stad måste vi införa till exempel trängselskatter på Essingeleden. Det är en konkret åtgärd som ni tyvärr inte har infört. Ni kunde ha påverkat era kolleger i riksdagen så att det hade blivit så. Vi kunde köra direkt; det skulle minska trafiken med 30 procent. Förbifarten leder i helt fel riktning. Nu har dessutom Riksrevisionen visat att alla dessa stora projekt går stick i stäv med klimatmålen. Lösningar finns, och vi kan alla ta ett gemensamt ansvar för staden. Jag hoppas att vi kan göra det och till exempel ompröva Förbifarten.

Vi ser dessutom med oro på att barnen i förskolan och skolan inte får vad de behöver för att lära och utvecklas. Vi ser hur barnfattigdomen slår i staden.

Slutligen blir vi oroliga när majoriteten säljer ut bostadsbeståndet på ett ospecificerat sätt. Nästan 1,3 miljarder plockas ut ur bostadsbolagen, och en stor del är reavinster. För att få en beskrivning av hur dessa pengar egentligen ska användas och var de ska läggas någonstans yrkar vi på en återremiss av årsrapporten.

Anförande nr 81

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! När det gäller luftkvalitetsfrågorna finns det mycket kvar att göra i en växande storstad. Det är en problematik som vi behöver jobba vidare med. Dock har vi – vilket jag tycker att det var snyggt att du

visade, Daniel Helldén – gjort en hel del på området. Jag ska inte skälla på Daniel Helldén, men de miljöpartister som satt i ledningen 2002–2006 fick inte igenom dubbdäcksförbud. De fick inte heller tunnelbanefrågan eller frågan om miljövänliga spårvagnar i innerstaden att röra sig en millimeter. Nu har de dragit i väg till riksdagen. Vi har i alla fall gjort saker på alla dessa områden.

När det gäller den fråga som ni yrkar återremiss på – utdelningen från bostadsbolagen – ska dessa pengar användas till vår bostadsproduktion. Vi ska bygga 100 000 lägenheter till 2030. Jag hoppas få stöd från Daniel Helldén för att genomföra detta. Det kräver enorma investeringar. Ta bara Norra Djurgårdsstaden! I hela detta projekt ska vi investera 10 miljarder kronor. Vi har anledning att från de reavinster som har gjorts kunna använda den nya lagstiftningen för att föra pengar till bostadsproduktion också direkt in i staden.

Anförande nr 82

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När det gäller miljökvaliteten har man i många år pekat på de problem som finns och på vad man kan göra för att komma åt dem. Vi är förvånade över att man inte tar de redskap som finns, till exempel att utöka dubbdäcksförbudet och se till att trycka på i riksdagen så att man får fram miljözoner och slipper få in de bilar som inte ska in i staden. Jag tycker att ni pratar men inte gör någonting när det gäller detta.

När det gäller pengarna från bostadsbolagen är reavinsten hälften av pengarna. Mer än en halv miljard som plockas ut är inte reavinster. Man pekar på att det är bostadsförsörjningsansvaret det handlar om, och att det är detta man ska lägga pengarna i. Det finns en lista på åtgärder, till exempel att man ska bygga strandpromenader, riva lite hus här och var och någon livsmedelsbutik. Det är här vi vill få fram vad det egentligen är man ska göra och om det ryms inom ramen för vad man får göra med allmännyttans bostäder.

Anförande nr 83

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag gick förstås upp i talarstolen när jag fick höra borgarrådet Helldén tala om luftkvaliteten i Stockholm som – vilket vi inte ska förglömma – faktiskt har blivit bättre med åren även om vi samtidigt har uppmärksammat och fått vetenskapliga belägg för att problemen med luftkvaliteten är betydligt allvarigare än vad man tidigare visste. Självfallet är detta ett viktigt miljöproblem; det är jag den förste att säga. Jag tänker inte ducka för den debatten. Tvärtom lägger jag ned mycket arbete på just detta problem tillsammans med många av mina kolleger i majoriteten. Jag kan försäkra borgarrådet Helldén om att vi arbetar målmedvetet gentemot länsstyrelsen, med vilka vi gemensamt har tagit fram ett förslag till åtgärdsplan där de för första gången skriver under på att vi borde göra som i Oslo och införa dubbdäcksavgifter i Stockholm. Förhoppningsvis kommer länsstyrelsens vändning i frågan också att innebära att vi kan gå längre när det gäller att påverka regering och riksdag.

Vi har alltså arbetat hårt med frågan. Dubbdäcksförbudet på Hornsgatan innebär *en* åtgärd. Fler åtgärder är under utredning. Det gäller inte minst det du säger om att

införliva fler gator i dubbdäcksförbudet, men vi hoppas att man också kan vidta andra och bättre åtgärder innan vi behöver gå så långt.

Anförande nr 84

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När det gäller partiklar som rivs upp ur asfalten av däckerna är dubbdäcksförbudet en sak. Den andra saken är kvävedioxiderna. Vi vet att det är direkt skadligt och att folk uppenbarligen dör av detta. Det måste vi göra någonting åt. Där har ni inte några åtgärder. Vi måste se till att den typ av trafik som går i staden och som släpper ut en massa kvävedioxider begränsas. Det finns åtgärder, och det har länsstyrelsen pekat på sedan flera år tillbaka i tiden. Det har också varit rapporter uppe om detta. Men man tar det inte till sig. Det är det vi pekar på. Ska vi ha en stad som ni kallar för en stad i världsklass – vi säger att vi ska ha en modern, mänsklig och miljövänlig stad – måste vi göra det här.

Anförande nr 85

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Låt mig först, när vi diskuterar årsredovisningen, tacka Stockholms stads många anställda. Det är de anställda i egen regi, i företag och i organisationer som varje dag presterar sitt yttersta för Stockholm och för stockholmaren. Det är ni som är trösten för det ledsna barnet. Det är ni som möter människor med stora behov av vård och omsorg med värdighet och engagemang. För det är vi alla skyldiga ett stort tack.

Ni gör ofta det här med alltför dåliga förutsättningar. Det är därför många stockholmare snarare ser de hål i gatan som inte lagas än de hål som lagas. Men det är inte personalens ansvar. Det är vårt ansvar. Vi som sitter i den här salen – det är vårt ansvar. Det är det politiska ansvaret att Stockholm fungerar. Det är det vi ska diskutera i dag.

Det handlar om det resultat som Stockholm visade upp för 2011. Detta är Stockholm – staden som är rik rent ekonomisk. Det ska vi fortsätta att vara. Det är därför det krävs ett ansvarstagande när det gäller den ekonomiska politiken. Även om resultatet på sista raden i detta bokslut är bra finns det många underliggande problem. Under året har vi sett upphandlingar och försäljningar som har skötts allt annat än professionellt. De har skett i slutna rum. Det har visat sig vara dåliga affärer, och det har lett till mycket sämre kvalitet. Exempel på detta är Carema och Koppargården.

Det är tyvärr på den sista punkten – kvaliteten i den offentligt finansierade verksamheten – som vi ser det största problemet. Sten Nordin är stolt över en bra ekonomi, men administrerar det för äldreomsorgen mest skandalomsusade året någonsin med allt större kvalitetsbrister. Trots detta målas årsredovisningen upp i rosenskimrande färger. Vi vet att Stockholm kan, och Stockholm kan så mycket bättre.

Bifall till det socialdemokratiska förslaget till behandling av årsredovisning 2011!

Anförande nr 86

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är jättebra av Karin att ta upp personalen. Det är särskilt glädjande att vi i detta bokslut också kan visa att när det

gäller våra medarbetare och deras möjligheter med oss som arbetsgivare och denna arbetsplats har detta ökat. Antalet sjukskrivningar har minskat kraftfullt från 2007, då det var över 8 procent, till lite över 5 procent i dag. Det visar att vi har en otroligt hängiven medarbetarskara men också att vi har en aktiv personalpolitik i Stockholms stad som fungerar bra. Det var som sagt bra att Karin Wanngård tog upp detta.

När det gäller äldreomsorgen behöver Stockholms stad inte sänka blicken. Alla kommuner drabbas tyvärr ibland av fel som begås. Det har skett även i andra kommuner. Sedan handlar det om hur man ska bedöma dessa fel, hur man ska ta itu med dem och hur man ska minimera risken för att de sker. Det har vi verkligen gjort i Stockholms stad; det har vi visat mycket kraftfullt. Det finns nog få kommuner i landet som har agerat så kraftfullt.

Glöm inte heller bort den satsning som vi har under fyra år på att höja personaltätheten inom demensvården! Jag tror att denna långsiktiga satsning är unik i Sverige.

Anförande nr 87

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag har verkligen uppfattningen att det är personalen som vänder ut och in på sig själva i vissa lägen för att få verksamheten att gå ihop.

När det gäller sjukskrivningssiffror, Sten Nordin, har ni på riksnivå gjort om LAS så att det är enklare att säga upp människor som är sjukskrivna. Jag har gång på gång i de styrelser och nämnder där jag själv sitter önskat en särredovisning på sjukskrivningstalen. Jag vill dels ha den siffra som innebär ren återgång till arbete, dels särredovisning av den siffra som innebär ren uppsägning. Det är ju det som har hänt när man trycker ned sjukskrivningssiffrorna. Man säger upp sjuka människor.

Anförande nr 88

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande, fullmäktige! Vi har alla våra favoritdelar i de stora ärenden som behandlar Stockholm stads ekonomi och långsiktiga utveckling. För Centerpartiets del handlar det till stor del om att fokusera på stadsmiljöfrågorna och klimatpolitiken. Att Stockholms stads ekonomi är robust är förstås bra utifrån alla aspekter. Men det är också betydelsefullt att vi kan visa på att en god tillväxt och en god ekonomi för staden går hand i hand med en allt aktivare miljöpolitik.

Just detta har fått bland andra OECD att intressera sig för hur Stockholms stad kan kombinera en god ekonomisk utveckling med en god miljömässig utveckling. Vi kommer därför att vara en del av ett stort OECD-projekt tillsammans med städer som Paris, Chicago och japanska Kitakyushu, vilket vi ska vara stolta över.

I Stockholm är inte miljöpolitiken ett experiment, en sidoverksamhet eller någonting symboliskt. I Stockholms stad är miljöpolitiken en integrerad del av verksamheten. Det kommer till uttryck i tuffa mål i miljöprogrammet och genom indikatorer och kvantifierade värden i stadens budget och budgetuppföljningar. Det är så det ska fungera. Det är något som vi som har varit aktiva i miljödebatten under flera årtionden så länge har efterfrågat. Miljö ska värderas precis på samma sätt som ekonomi, och det sker i Stockholms stad.

Detta märks också i stadens arbete med miljöstadsdelar. Stadens bostadsmål hänger intimt samman med Hammarby Sjöstad och Norra Djurgårdsstaden, men också med nya områden som lyder under ambitiösa krav på låg energiförbrukning per kvadratmeter. När vi genomför upprustning av miljonprogramsområdena – ett projekt av nästan lika stor magnitud som när de en gång byggdes – genomför vi också miljöförbättrande åtgärder, inte minst energieffektiviseringar. Stadens energieffektiviserande arbete med nya och gamla bostäder lockar studiebesök från hela världen hela tiden. Och så ska det förstås fortsätta, inte minst när vi tillsammans med Kungliga Tekniska Högskolan drar i gång satsningen på smarta elnät i Norra Djurgårdsstaden.

Stockholms stad har länge arbetat med energieffektivisering och kommer så att göra även framgent nu när Energicentrum har blivit en permanent del av miljöförvaltningens verksamhet och hjälper stadens övriga förvaltningar och styrelser att spara både kilowattimmar och kronor på en gång.

Nästa stora arbete på klimatområdet är förstås trafiken, där vi nu från majoriteten har presenterat åtgärder både när det gäller att få fler stockholmare att cykla och fler stockholmare att åka kollektivt. Cykelmiljarden har aviserats, och cykelplaner kommer i gång under året. Samtidigt aviserar Alliansen i staden och landstinget att vi ska bygga ut tunnelbanan – ett historiskt beslut som inte minst vi i Centerpartiet har arbetat hårt med och drev aktivt i det senaste valet, 2010.

Avslutningsvis vill jag för 2011 understryka att Stockholm är på rätt väg både ekonomiskt och miljömässigt.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 89

M i r j a R ä i h ä (S): Fru ordförande! När vi behandlar dessa stora ärenden har vi, precis som Per sade, alla våra favoritavsnitt. Det har jag också. Jag tänker med en dåres envishet uppehålla mig vid en liten detalj i ärendet. Jag har talat om den förut. Det handlar om kommunstyrelsens behandling och skrivelse om justerad tilldelning till äldreomsorgen i Bromma.

Jag anser fortfarande att det är högst oacceptabelt att tillåta att de äldre och personalen har fått ta smällen i Bromma för att USK har räknat fel på underlaget till äldreomsorgen. Hur du än förklarar det här, Sten, kommer jag aldrig att begripa det. Det går inte in i min hjärna att man som personal och äldre person i den här staden måste lida för att USK gör fel. Det räcker inte att du säger att vi rättar till detta under 2012. Det har varit dålig arbetsmiljö för äldreomsorgen på grund av detta under stora delar av 2011.

Det känns som att man visar ett otroligt förakt för det jobb som de anställda gör inom äldreomsorgen när man inte rättar till denna typ av fall. Det har gått så långt att man har lämnat en 66A enligt arbetsmiljölagen. Nästa steg skulle ha varit att vitesförelägga detta för Arbetsmiljöverket. Jag tycker att det är en skam för den här staden varje gång vi får ett vitesföreläggande. Det är en skam att vi inte kan se till att arbetsmiljön fungerar för de anställda som arbetar i verksamheterna.

Du säger att du värnar personalen. Då tycker jag att man ska rätta till denna typ av fel. Därför räcker det inte att lova justering för 2012. Skadan har redan skett när det gäller arbetsmiljö. Skador i arbetsmiljön ger alltid efterföljder i verksamhetens kvalitet. Det ger också efterföljder i sjukskrivningssiffrorna, och det ger efterföljder för de individer som drar på sig en långtidssjukskrivning under tiden och kanske har jättesvårt att komma tillbaka.

Jag yrkar givetvis bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen. Jag önskar verkligen att majoriteten nästa gång USK gör fel – för det kan hända – är så pass givmild att man rättar till denna typ av fel så att anställa inte behöver lida, och inte heller de äldre i den här staden.

Anförande nr 90

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Nu kommer såklart min favoritfråga: bostäder! Jag vill fråga Sten direkt: Varför ska hyresgästerna i allmännyttan till skillnad från stockholmare som bor hos privata värdar, i villa, i radhus eller i bostadsrätter vara med och bekosta en rad åtgärder som det åligger kommunen att finansiera? Jag tycker att det är viktigt att få svar på detta under debatten.

I detta ärende har ni föreslagit ett uttag från bolagen på 1,3 miljarder. Det ska användas till vägar, broar och torg och till arbetsmarknadsinsatser, socialt förebyggande arbete i Rågsved med mera. Jag vill verkligen ha en förklaring. Varför ska hyresgästerna, och inte andra stockholmare, vara med och finansiera detta? Andra stockholmare finansierar detta via skatten. Hyresgästerna finansierar detta via skatten *plus* att man tar pengar från bostadsbolagen. Jag tycker att det är mycket upprörande, och jag vill ha en förklaring.

Som det är nu är hyresrätten den mest missgynnade boendeformen trots att människor står i kö hos bostadsförmedlingen för att få just en hyresrätt med överkomlig hyra. När våra bostadsbolag har en så god ekonomi ska man använda pengarna till att hålla hyrorna nere. Det är det som folk vill. Man ska använda resurserna till att bygga upp, bygga nytt och renovera miljonprogrammen. Jag är skeptisk till ert mantra om aktiv fastighetsförvaltning som ni använder hela tiden så fort ni ska sälja någonting – men väldigt sällan köpa. Om ni köper är det typ när ni ska subventionera Primula för att de ska kunna köpa Bredäng och Kärrtorp av staden. Detta begrepp är förvirrande både för mig och för stockholmarna.

Vi kommer därför att gå med på återremissen tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Det gör vi för att vi vill ha en ordentlig ekonomisk kalkyl. Hur mycket tänker ni sälja? Vad ska pengarna användas till? Hur mycket kommer detta byggande av nya bostäder och upprustningar av miljonprogrammet att kosta? Det vill vi veta. Om vi inte får veta det i dag vill vi få det efter en återremiss med tydliga och klara siffror.

För övrigt bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 91

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Vi brukar ju få ha lite ekonomilektioner ihop, du och jag, Ann-Margarethe Livh! Jag vill vara frank och säga att om du och Vänsterpartiet hade fått bestämma hade våra bostadsbolag inte haft någon god ekonomi. Nu har de stark ekonomi på grund av vår politik, för vad vi tar utdelningen ifrån – i enlighet med lagstiftningen – är reavinster. Mig veterligt har ni med näbbar och klor motsatt er varenda reavinst som har kunnat uppstå i bostadsbolagen.

Vi kan använda detta till det största upprustningsprogrammet. Det har varit en del på tv om andra kommuner, och det finns få kommuner som tar ett sådant ansvar för att upprusta det som vi kallar för miljonprogrammet. Det är ett långsiktigt program på 10 miljarder kronor.

Jag tror att de flesta är överens om att även kommunalt ägda bostadsbolag ska vara med och ta ett bostadssocialt ansvar för sitt närområde, för det är precis vad vi vill att de privata fastighetsägarna ska göra. Vi ställer stora krav på att de privata fastighetsägarna ska delta i sådana program, vilket de också gör i stor utsträckning. Självfallet gör våra bostadsbolag det också.

Jag tycker att det är rimligt att reavinsterna är alla stockholmares egendom och att de kan användas för bostadsproduktion som gynnar andra. Den andra delen är hyrorna, och de ska användas till förvaltningen och utvecklingen av bolagen.

Anförande nr 92

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Sten! Hur mycket bidrar Ikanos hyresgäster med till den allmänna upprustningen? De bidrar inte med ett smack. Det är bara de kommunala bostadsbolagen som lämnar pengar till alla möjliga saker, till exempel socialt förebyggande arbete i Rågsved. Det är inte riktigt klokt, tycker jag. Om man har bolag som är ekonomiskt goda ska man väl använda dem till att hålla hyrorna nere för dem som bor hos oss. Nu är det sådana hyreshöjningar i Stockholms innerstad att många, även med goda inkomster, inte kommer att ha råd att bo kvar. Är det en bra bostadspolitik att folk som inte har höga löner inte ska kunna bo i Stockholms stad?

Ni använder bostadsbolagens pengar till helt andra saker. Och, Sten, ni gör detta för att ni ska testa den nya lagen och se hur mycket pengar ni kan plocka ut ur bostadsbolagen för att använda till andra saker. Ni underfinansierar den kommunala budgeten. Medel till de sociala åtagandena ska tas av kommunens pengar – inte av hyresgästerna.

Anförande nr 93

K a r i n R å g s j ö (V): I den skrift som jag precis läser skiner solen alltid på alla i den här fantastiska staden. Det är ett väldigt ”reklamigt” språk, och det har stört oss lite.

Stockholm är underbart. Men det skulle också vara en mycket bättre stad om staden höll ihop och inte föll isär som den gör nu. Nu är det skilda världar som ni har byggt upp här. Det är jättebra att många får jobb och inte behöver försörjningsstöd. Men

kom också ihåg att huvudparten av dem som söker försörjningsstöd är tvungna att göra det på grund av att era kompisar över bron har försämrat a-kassan, och gjort det radikalt!

Arbetslöshetssiffrorna skiljer sig åt; det kan man lugnt säga. Vi har en platsorienterad arbetslöshet. Det handlar också lite om utbildningssituationen i Stockholm. Det vi ser nu är en kunskapssegregering i staden. Unga människors drömmar blir till grus när vi inte har en skola som kan leverera. 10–12 procent saknar behörighet till gymnasiet. Det är inte klokt, tycker vi. Det är ett problem. Två av tre fixar att bli godkända från gymnasiet, och sedan blir de arbetslösa. Långtidsarbetslösa utan jobb och utan utbildning och mycket narkotika i staden – det är inte en lätt sak. Man undrar lite grann vad som ska ske.

Vi undrar också lite över er fundamentalism när det gäller att lägga ut saker och ting på privata aktörer. 84,4 procent av all undervisning i svenska för invandrare är utlagd på privata aktörer. Två tredjedelar av komvux är nu utlagd. Finns det någon som helst evidens eller något slags forskning som visar att det blir bättre? Vi kan inte säga det, i alla fall inte när vi såg den rapport som kom från skolmyndigheterna och som har tittat på hur undervisningen har funkat. Det ser ganska mörkt ut.

Jag skulle vilja fråga: Varför fortsätter ni att lägga ut komvux och sfi när det inte blir bättre? Kan någon förklara det för mig?

Jag tänker på Carema och Attendo. Hösten har varit fylld av vårdskandaler. Ni är ansvariga för det. Det är ni som har upphandlat, och det är ni som har skapat regelverken. Detta kunde man förvänta sig. Det här är stora bolag som ska casha in vinsterna till sina aktieägare. Ni har tappat kollen för länge sedan. Om inte medierna hade gjort en djupdykning i Koppargården genom fackets och Vänsterpartiets försorg hade detta rullat vidare. Så är det. Detta hände också på Vintertullen, och ni har inte lyft ett finger. Ansvar är ert. Jag undrar verkligen varför ni har varit så passiva så länge när anhöriga har slagit larm, när personal som inte vågar säga som det är har gjort det anonymt och så vidare.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 94

Borgarrådet Hamilton (M): Jag är lite bekymrad över att oppositionen hela tiden försöker framställa det som att vi har en gigantiskt svår situation för ungdomarna i Stockholm. Vi har 92 000 ungdomar i åldersgruppen 16–24 år, och 3 500 av dem är arbetslösa. 1 700 av dem finns på jobbtorgen.

Det här är en bokslutsdebatt. Om man tittar på det hela kan man konstatera – även om det när man lyssnar på Karin Rågsjö låter som att det har varit en förfärlig utveckling under 2001 – att det är ungefär lika många ungdomar som var arbetslösa eller i program i december 2010 som det var i december 2011. Man kan tycka att det är ett dåligt resultat, men det är inte en förfärlig, dramatisk förändringsutveckling på det sätt som Karin Rågsjö står här och beskriver.

Anförande nr 95

K a r i n R å g s j ö (V): Så dramatisk kanske jag inte var, även om ni tycker att jag lätt slår över i Dramatenrepliker ibland. Det handlar om vem man träffar. Om man åker till Rågsved och träffar tio somaliska ungdomar kan det låta på ett sätt. Det kan handla om att de inte har de betyg de behöver för att kunna läsa på gymnasiet. Det kan handla om att bostadssituationen ser fruktansvärd ut.

Om man däremot åker till låt oss säga Norrmalm och träffar ungdomar där är det ett annat ljud i skällan. Det är därför jag menar att staden håller på att glida isär. Vi har problem med de ungdomar som saknar utbildning. Det är inte levererat. De saknar arbete, och de saknar bostad. De ser att den framtid som de gärna skulle vilja se gå åt det gyllene hållet är ganska grusad.

Anförande nr 96

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det är naturligtvis glädjande att få tillhöra en politisk majoritet som kan visa ett så positivt bokslut som vi kan göra i dag, och det trots att vi inte har realiserat de budgeterade utdelningarna, samtidigt som vi har bland landets lägsta skattesatser. Men en kommuns uppgift kan inte bara vara att uppvisa goda balanssiffror och visa svarta siffror i bokslut. Vi ska också erbjuda en bra välfärd och en attraktiv stad i alla dess delar.

Det enskilt tydligaste beviset på att vi lyckas ganska bra i den strävan är att befolkningsökningen är så stor. Det är ett faktum som ger vissa problem, men vi är naturligtvis mycket glada att så många vill bo i Stockholm. Vi ser hur sysselsättningen ökar i vår kommun. Vi ser hur andelen människor som är beroende av ekonomiskt bistånd minskar och är på den lägsta nivån sedan man över huvud taget började mäta ekonomiskt bistånd. Parallellt med detta förbättras Stockholms företagsklimat, och antalet sjukskrivningarna minskar.

Vi kan också säga att tryggheten i staden ökar. 85 procent svarar att de inte känner sig oroliga att utsättas för brott. Det är en siffra som har förbättrats sedan 2008, inte minst i många av de brottsutsatta områdena.

Stockholm har blivit renare, mängden skräp har minskat med hela 28 procent sedan 2009. Tillgänglighetsfrågorna har lyfts under 2011 i och med att programmet för delaktighet antogs. Nu ligger det på alla nämnder och styrelser att genom konkreta aktiviteter konkretisera hur målen i programmet ska uppnås.

Det finns med andra ord väldigt mycket att glädjas åt i Stockholms utveckling, men självklart finns det områden där vi inte är lika nöjda. Jag sade tidigare att sjukskrivningarna har minskat, och det har de gjort, mellan 2007 och 2011 med nästan 40 procent. Trots det är vi en bit ifrån målet på 4,8 procent. Självklart måste vi arbeta vidare med detta.

Vi kan se att man i stadsdelarna många gånger går med underskott på funktionshindersområdet. Det är ett område där Kristdemokraterna kommer att ha ett extra vakande öga inför de kommande budgetöverläggningarna. Vi ser också att bristen på grupp- och servicebostäder är stor, och vi känner en oro för att utbyggnadstakten är

alldeles för låg. Målet om 100 nya omsorgslägenheter uppnåddes inte, och det är en viktig fråga för Kristdemokraterna.

Det går bra för Stockholm, men allt är så klart inte perfekt, och mycket av det som går bra kan göras ännu bättre. Men den här årsredovisningen som vi nu debatterar visar att Stockholm presterar väldigt bra.

Anförande nr 97

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Stockholm är en helt magisk stad, inte minst nu när kung Bore släpper greppet, lite väl långsamt, kan man tycka, men dock, och våren tittar fram. Vi inser att vi lever i en av världens absolut vackraste städer.

Det är många människor som tycker det. Tusentals människor väljer att flytta till den här regionen varje år. Jag tror dock inte att det beror på årsbokslutet, inte ens den politiknörd som jag är tror jag att det beror på det, utan på helt andra saker. Det beror på att vi kan erbjuda en högre utbildning i världsklass. Det beror på att vi har ett fantastiskt nöjes- och kulturliv i den här staden. Inte minst beror det på att Stockholm är en öppen och tolerant stad som välkomnar människor med olika bakgrund, olika härkomst och olika förutsättningar till den här staden.

Årsberättelsen säger dock någonting om Stockholms stad. Den säger att Stockholm är en stad med bra ekonomi och låg kommunalskatt, som gör att det är lönsamt att bo här i förhållande till många andra delar av landet. Den säger att vi satsar mycket mer pengar på förskola och skola än många andra städer i landet. Den säger att vi bygger mycket mer än vad många andra kommuner gör.

Det är viktiga faktorer. Det viktigaste är inte vad vi politiker gör i den här salen för att öka Stockholms attraktivitet, men det är viktigt för att människor ska känna att det här är en stad i utveckling, en stad som man faktiskt vill flytta till.

Men allt är naturligtvis inte bra. Oppositionen har pekat på en rad olika saker som faktiskt måste förbättras. Vi är en storstadsregion mer än någonsin tidigare. Det är en segregerad stad. Människor har inte lika bra i hela vår stad, överallt. Vi ser skillnader i skolan, på skolans område, när det gäller resultat. Elever med föräldrar som har en hög utbildning lyckas väldigt mycket bättre än andra barn. Vi ser skillnader framför allt när det gäller kön i skolan: Pojkar presterar betydligt mycket sämre än vad flickor gör i våra skolor. Det måste vi göra någonting åt.

Självklart vet jag att de här skillnaderna finns över hela Sverige, men icke desto mindre har vi ett ansvar för att se till att förbättra resultaten. Därför är det extra roligt att se att till exempel läsning och matematik förbättras i de allra lägsta åldrarna, och vi vet att det är där den stora kraften måste sättas in för att förbättra resultaten inför framtiden.

Anförande nr 98

J a n V a l e s k o g (S): Fru ordförande, fullmäktige! Det finns mycket i den allmänna beskrivningen som man skulle kunna ha synpunkter på, men jag tänker

uppehålla mig vid skolan. Det var inte mycket till självkritik som vi fick ta del av. Det finns en insikt om att segregationen ökar, och det har den sannerligen gjort i Stockholm när man ser på resultat. När man jämför kunskapsmålen ser man efter dessa fem att det är åtta av tio kunskapsmål som inte har uppfyllts enligt verksamhetsredovisningen från utbildningsnämnden. Konkret kan jag säga att det är nästan 2 procent fler elever som inte blir behöriga till gymnasieskolan jämfört med hur det var för sex år sedan. Vi har ett antal tiondelar färre lärare per 100 elever. Det är en klar skillnad på de här fem sex åren. Vi ser också färre elever som klarar sig gymnasieskolan.

De flesta resultaten har gått åt fel håll, med några få undantag som borgarrådet tar upp. Det här tycker jag är en allvarlig sak. Lite mer självkritik krävs än att bara lyfta fram segregationen, som ju är allvarlig nog, men det har fått starka effekter.

Anförande nr 99

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fullmäktige och utbildningsnämnden har varje år höjt ambitionsnivåerna för skolan. Det innebär att så fort vi har uppnått vissa mål har vi höjt ambitionerna. Det är naturligtvis rätt, det ska man göra.

När vi tittar på till exempel andelen behöriga till gymnasieskolan är det viktigt att komma ihåg att vi har skärpt behörighetskraven. Tidigare räckte det med godkänd i svenska, engelska, matte och ingenting mer för att vara behörig till nationellt program. I dag måste man ha antingen åtta godkända betyg eller tolv godkända betyg, beroende på vilken utbildning man söker sig till.

Vi ser också att betygsresultaten förbättrats i Stockholms skolor år från år. Vi ser att många fler ungdomar söker sig till högskolorna och är behöriga dit än i många andra ställen runt om i landet. Bilden skiftar, och bilden skiftar när det gäller Stockholm på mängder av olika områden. Det är utmaningar, och det ska vi ta itu med.

Anförande nr 100

M å n s A l m q v i s t (V): Ordförande, Lotta och fullmäktige! Jag kan hålla med om att Stockholm är magiskt så här i vårsolen. Men en aspekt av Stockholm som inte är magisk när det gäller det år som vi pratar om är löneutvecklingen för lärarna i Stockholms skolor. Lärarna är den grupp som har störst betydelse för skolans resultat. Från er i Alliansen har det nu talats i många år om den stundande satsningen på landets lärare. När det inte händer någonting är det rimligt att börja tala om lärarsatsningen som försvann.

Under förra året hade vi en inflation på ungefär 3 procent, och Stockholms lärare fick ett generellt lönepåslag på strax över 1 ½ procent, det vill säga ännu en reallönesänkning. Det här är ett stort problem, skulle jag vilja säga. Jag tror inte att orsaken är att ni missunnar lärarna en riktig lönehöjning, men i er budget har ni inte utrymme för någon reell förändring.

Anförande nr 101

Borgarrådet E d h o l m (FP): Vi är mitt uppe i en diskussion om lärarlönerna på nationell nivå. Den ska vi kanske föra mellan facken och SKL och inte här.

Jag tycker dock att det är viktigt att påpeka att Stockholms stad har gått före när det gäller individuell lönesättning, och det ska vi fortsätta med. Vi har låtit ett antal skolor gå före och se till att sätta individuella löner på ett mer effektivt sätt än tidigare. Vi får se vad det ger. Min ambition är att fler skolor ska kunna göra det så småningom men också att vi ska följa de avtal som finns på nationell nivå.

Det blir lite komiskt när man bara jämför inflation med lönellyft. Det absolut viktigaste bidraget i lärarnas plånböcker, liksom alla andras, är naturligtvis jobbskatteavdragen som har gett tusentals mer kronor i fickan till väldigt många människor som arbetar i vår stad men även i andra delar. Dem har Vänsterpartiet varit emot.

Anförande nr 102

Å s a J e r n b e r g (MP): Fru ordförande, fullmäktige! Att bekämpa diskriminering och skapa en värld där alla människor får plats att växa, utvecklas och ta till vara sin potential är en av politikens viktigaste uppgifter.

I dag ser vi tyvärr ett Stockholm där skillnaderna mellan olika stadsdelar är slående och där skillnaderna ofta växer. Arbetslöshetssiffrorna skiljer sig mellan olika stadsdelar och är mycket högre i Rinkeby och Skärholmen än i innerstaden. Barnfattigdomen är ett mycket större problem i Rinkeby-Kista än på Östermalm. Vi vet att folkhälsan varierar beroende på vilken stadsdel man bor i. Den sjunker ofta ju längre ut på tunnelbanelinjen man åker.

De här skillnaderna är uttryck för diskriminering där vissa människor har mycket svårare att skapa sig ett gott liv än andra. Jag skulle vilja säga att en av Stockholms allra största och viktigaste framtidsutmaningar är att det finns människor i vår stad, särskilt i vissa stadsdelar, både barn och vuxna, som kan se att de inte har samma möjligheter som andra, som känner att de halkar efter och att de inte får möjlighet att visa vad de går för. Det är förödande både för individen och för staden. Vi politiker, alla här inne, måste anta den här utmaningen.

Det behövs en långsiktig strategi för att motverka den utveckling vi ser. Det är inga enkla frågor jag pratar om. Å andra sidan är det väl ingen i den här salen som har blivit politiker för att man ogillar utmaningar, inte vi miljöpartister i alla fall. Miljöpartiet föreslår en kommission för ett socialt hållbart Stockholm med forskare och andra experter som ska ta fram förslag för hur ojämlikheten i staden kan minska och livsvillkoren kan förbättras för dem som har det allra sämst.

Tätt knutet till frågan om att alla människor ska ha lika möjligheter att skapa sig ett gott liv är utbildningsmöjligheterna i staden. Här är vi bekymrade över att verksamhetsmålet för förskolor och skolor i Stockholm att ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas inte uppnås. Det är ganska många nyckeltal som uppnås bara delvis eller inte uppnås alls.

Vi kan se att skillnaderna är stora mellan olika skolor vad gäller resultat som elever uppnår. Vi kan läsa i årsredovisningen att 10 procent av Stockholms elever inte är behöriga till gymnasiet. Vi vet att vuxenutbildningen och sfi får svidande kritik av Skolinspektionen gällande 2011. Det är förstås allvarligt, för utbildning är av avgörande betydelse för människors möjligheter att hitta en plats i samhället och en av de viktigaste nycklarna för att människor ska kunna växa, utvecklas och ta till vara sin potential.

Anförande nr 103

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag håller med om att det finns en del saker där man behöver göra mer, men samtidigt är det viktigt att ha rätt perspektiv på frågorna. Hur ser då utvecklingen ute i stadsdelarna? Vi kan konstatera att när det gäller andelen arbetslösa och antalet människor mellan 16 och 64 år i olika program har andelen minskat i 12 stadsdelar och ökat i 2 stadsdelar. Det är i Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista som den har ökat, och det beklagar jag. Vi jobbar för att fixa det så att det blir en bättre situation där också.

När det gäller ungdomsarbetslöshet kan man konstatera att den har minskat från början av 2011 till utgången av 2011. Ungdomsarbetslösheten i Skarpnäck, i Farsta, i Hägersten, i Liljeholmen och i Skärholmen har minskat på 10 ställen och tyvärr ökat på 4 ställen. Det är därför som vi kraftsamlar inom ramen för jobbtorgen och jobbar med att se till att de här ungdomarna får möjlighet att bli rustade så att de kan komma ut på arbetsmarknaden. Jag håller med om att det är viktigt att skolan ger en bra grund i det här sammanhanget.

Anförande nr 104

Å s a J e r n b e r g (MP): Det är klart att det är positivt att arbetslösheten minskar på vissa ställen. Det som jag pratar om är skillnaderna mellan olika stadsdelar. Det är otroligt allvarligt att det ser så olika ut inom stadens olika delar. När det gäller arbetslösheten ökar skillnaderna mellan innerstaden och de stadsdelar som halkar efter även om arbetslösheten på det stora hela går ned. Det handlar om att vi har en stad som inte får slitas itu mellan olika grupper och människor som har olika villkor. Alla ska ha lika rättigheter och lika möjligheter att skapa sig ett gott liv, det är vad det handlar om.

Anförande nr 105

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, kommunfullmäktige! I den här skönmålningen finns det en del brister. Först ett par ord om det som jag vill kalla underskott som ni inte redovisar, underskottet i demokrati.

Det är så, det märker vi här i staden, att allt fler beslut fattas i slutna rum, om det inte är i privata bolagsrum så i kommunens bolagsrum där det råder sekretess och där ärendena läggs på bordet i sista minuten. Det finns en stor brist i demokratin när det gäller dialog med medborgarna. Det finns allt tystare medarbetare. Det tycker vi är en väldigt allvarlig utveckling som inte kommenteras alls. Det finns allt färre mötesplatser och möjligheter för dialog med medborgarna.

Här hänvisas det till att det finns en valfrihet. Visst, på Södermalm har vi 41 förskoleköer. Det är däremot inte lätt att få en förskoleplats. Det finns 60 olika hemtjänstutförare. Det är inte så lätt att få beslut om hemtjänst. Det är den valfriheten som många medborgare ifrågasätter i dag. De skulle i stället vilja vara med och påverka sin verklighet.

Demokrati handlar också om kultur som har mötesplatser. Det finns mycket bra kulturverksamhet i Stockholm, men kulturpolitiken har väldigt stora brister. Bland annat är det en stor skillnad mellan innerstad och förort.

Vi konstaterar att stockholmarnas nöjdhet med kulturlivet har sjunkit från 89 till 82 procent från 2009 till 2011. Jag tycker att det är ganska uppseendeväckande. Ändå konstaterar man i sammanfattningen på s. 39 att målet att stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna är uppfyllt. Nöjdheten har alltså minskat ganska betänkligt. Ett skäl till att den har sjunkit kan vara att 22 ½ miljon av de pengar som stadsdelarna skulle använda till kultur i stället har använts till någonting annat. De redovisar alltså ett överskott på 22 ½ miljon som man inte har använt till kultur som det var tänkt.

Vi kan se de här klyftorna växa. Titta på redovisningen av kolloverksamheten. Vilka barn är det som har kunnat åka på kollo? Den största minskningen har skett i Rinkeby-Kista, den största ökningen på Östermalm. Vad säger det om stadens satsning och hur det ser ut i dag med de ökande klyftorna?

En annan sak som jag saknar i redovisningen och som jag skulle vilja fråga Sten Nordin om gäller de ökande it-kostnaderna. Nästan alla nämnder och bolag har fått stora ökningar av kostnaderna och har fått ett sämre it-stöd. Vi efterlyser en granskning av den misslyckade upphandlingen, en utomstående granskning. Jag skulle vilja veta: Varför finns det ingen redovisning i årsredovisningen av de här kostnaderna? När kommer den oberoende granskningen?

Anförande nr 106

Borgarrådet N o r d i n (M): Ann Mari Engel ställde en direkt fråga till mig som jag ska svara på. Det pågår en utvärdering som görs av stadsledningskontoret där man har engagerat även andra människor, och där kommer det att redovisas omkring it-upphandlingen och it-kostnaderna. Det kommer en separat redovisning.

Anförande nr 107

A n n M a r i E n g e l (V): Är det inte som att sätta bocken till trädgårdsmästare att låta stadsledningskontoret utvärdera sin egen upphandling? Vad jag efterlyser är en oberoende utvärdering av den här upphandlingen, som av många betraktas som väldigt misslyckad. Jag kommer att fortsätta att kräva att den görs av en utomstående och inte den som själv har gjort upphandlingen.

Anförande nr 108

K a j s a S t e n f e l t (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Majoriteten avslutar nu den rödgröna miljömiljarden och konstaterar att den har varit mycket

värdefull. Vi tackar och bockar och konstaterar att majoriteten trots detta inte velat kopiera konceptet. Stockholm utsågs ju till miljöhuvudstad tack vare ett mångårigt målmedvetet politiskt arbete. En bidragande framgångsfaktor har varit den miljömiljard som nu avrapporteras och avslutas.

Vi anser att det fortfarande finns mycket att göra för att förbättra stadens klimat- och miljöarbete, men målen är alldeles för lågt satta. Fortfarande överskrids dygnsmedelvärdet för partiklar regelbundet på flera av stadens gator, och vi klarar inte att uppnå EU:s miljökrav. Den enskilt största källan till luftföroreningar i Stockholm är vägtrafiken. Att då välja att till exempel införa dubbdäcksförbud i hela Stockholms innerstad, införa trängselavgifter på Essingeleden etcetera väljer man i stället att satsa på stora vägprojekt som Förbifart Stockholm. Det gör att man kommer att få mycket svårt att klara miljö kvalitetsmålen i framtiden.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 109

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Var tid har sina utmaningar och sina arbetssätt. Miljömiljarden har inneburit en hel del positivt, det ska jag inte sticka under stol med. Samtidigt måste jag säga att majoriteten har valt att arbeta med miljöfrågor på ett integrerat sätt. Det innebär att de ingår i det mesta vi gör på ett naturligt sätt. Bland annat har vi i stället satsat på en cykelmiljard. Vi arbetar på annat sätt genom det program som vi antog i kommunfullmäktige ganska nyligen för att göra Stockholm till en ännu bättre förebild när det gäller miljöfrågor.

Till skillnad från oppositionen i den här salen är omvärlden väldigt imponerad av Stockholms miljöarbete.

När det gäller luftkvalitetsfrågan har vi diskuterat den tidigare här i kväll. Jag kan konstatera att trots att vi just nu inte har en aktiv miljömiljard pågår ett omfattande utvecklingsarbete från stadens sida i den här frågan, inte minst när det gäller att utreda dubbdäcksförbud på gator och arbeta aktivt mot regering och riksdag och, ska jag säga, länsstyrelse, när det gäller nya ekonomiska styrmedel men också när det gäller tekniskt utveckling, till exempel dammbindningsmedel och mycket annat.

Anförande nr 110

K a j s a S t e n f e l t (V): Det är jättebra att ha visioner för miljöarbetet, men vi måste komma till rätta med de här sakerna *nu*. Cykelmiljarden har vi sett på papper, vi har fått en cykelplan, men vi har inte fått någon tidsplan för detta. Vi vet inte om det kommer att ske nu, om tre år eller år 2030. Vi behöver åtgärda de här sakerna i dag. Folk dör, har vi hört i dag på nyheterna, på grund av partikelhalter i Stockholm. Det är *nu* de här åtgärderna krävs, och inte bara på papper.

Anförande nr 111

K a r i n E h l i n K o l k (S): Jag börjar med att återge föredragande borgarrådets synpunkter på hyllningen av Tranströmer. Tranströmers Nobelpris är kul både för Stockholm och för Sverige och är väl värt att uppmärksamma. Han tog studenten

från Södra Latin läroverket och fortsatte därefter studierna vid Stockholms högskola. Det är kul för Stockholms utbildningsväsende att ha varit med om att skola denna Nobelpristagare.

Lite längre fram i borgarrådets synpunkter kommer man till synpunkterna kring Stockholms skolor. Det är ett förvånande okritiskt stycke text. Finansborgarrådet verkar vara rätt nöjd med resultaten i skolan på de allra flesta punkter. Det finns några mer kritiska synpunkter. Det är till exempel av hög prioritet att skapa en bättre bild av elevernas förutsättningar, men inte att göra dem mer jämlika. Det uttrycks närmast med en förvåning att behörigheten till gymnasiet inte ökat samtidigt med det genomsnittliga meritvärdet.

Det är viktigt för Stockholm att dess befolkning får en god utbildning och förbereds för framtiden efter grundskola och gymnasium. Jag tänker på lärartäthetsmål, att skolan ska fortsätta att fostra nobelpristagare, barn till ensamstående, barn som kom till Sverige för några år sedan och alla andra barn oavsett föräldrarnas studiebakgrund. När man läser själva ärendet framgår att staden bara nått sina mål när det gäller utbildning på 7 av 32 punkter. Det kan vi inte vara nöjda med. Bland de mål som ej är uppfyllda är andelen förskollärare samt ogiltigt frånvaro på gymnasiet. Bland de mål som bara delvis är uppfyllda är andelen nior som har nått målen i alla ämnen, andelen nior som nått målen på de nationella proven, läsutveckling för treor, andelen gymnasieelever som når kravnivån på nationella proven. Det här är ett axplock av indikatorer, men bland de mål som inte uppnåtts finns många mål som gäller kunskap, arbetsro och kvalitet. För låga kunskapsresultat är inte unikt för Stockholm, men det är ett viktigt problem och något vi måste erkänna och prioritera.

Det som döljs i aggregerat resultat är variationer mellan skolor. Det finns skolor i Stockholm där nästan alla elever når målen och får gymnasiebehörighet. Det finns skolor där motsvarande nivå är ungefär 50 procent. De kan vara väldigt bra skolor men har elever som behöver stöd och hjälp. Skolorna ska möjliggöra klassresor och ökad social mobilitet i vårt samhälle. I dag snarare cementerar de än bryter skolans sociala mönster.

Alla skolor presterar inte så bra som de borde, och det är inte nödvändigtvis skolor med lägsta resultat. Jag tror att vi borde prata mer om variationerna mellan skolorna i Stockholm, inte för att stigmatisera enskilda skolor men för att sporra och jobba för en mer jämlik skola. Bra exempel kan spridas, och skolorna kan bredda sin rekrytering. Jag vet att likvärdigheten minskar, att skolan blir sämre på att kompensera för olika förutsättningar. Kunskapsresultaten sjunker på grund av detta.

Utbildningsförvaltningen har förbättrat och förfinat den socioekonomiska fördelningsmodellen. När träffsäkerheten ökar borde vi kunna fördela resurserna mer efter behov. Stockholms skolor är inte tillräckligt bra för att vi ska vara nöjda.

Anförande nr 112

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fullmäktige och utbildningsnämnden har hela tiden höjt sina ambitioner på området, framför allt när det gäller kunskaper, och det ska man naturligtvis göra. Men tittar vi på några av de punkter som Karin pratar om, till

exempel läsning och matematik i yngre åldrar, blev det ett rejält lyft mellan 2010 och 2011 i resultat både när det gäller matte och när det gäller svenska. Vi kan se att LUS-resultaten, alltså läsutvecklingsscheman, förbättras i Stockholms skolor. Vi kan se att vi aldrig haft så höga betyg som vi har i dag i våra skolor och att det är fler elever i dag som uppnår godkända betyg i samtliga ämnen, vilket naturligtvis är en ambition.

Det som jag tycker vi kan vara oroliga för är att vi fortfarande har en för låg andel elever som når behörighet till gymnasiet. Vi måste se mer på vad det kan bero på än vad vi gör i dag.

Anförande nr 113

K a r i n E h l i n K o l k (S): Men de olika indikatorerna brukar variera lite under åren, och det har inte skett några uppenbara förbättringar. Vissa indikatorer går upp, vissa ned. Den minskande likvärdigheten i skolan generellt är ett faktum och leder till sämre kunskapsresultat. Det var det jag ville framför allt betona. Vi måste fördela resurser mer efter behov.

Svaret på alla frågor är absolut inte mer pengar, men det är inte ointressant. Jag tror att väldigt få skolor skulle svara att marginalnyttan av en extra krona till verksamheten skulle vara noll. Sedan kan verksamheten naturligtvis förbättras på många olika sätt. Högre lärarlöner och bättre arbetsmiljö kostar pengar men ger också resultat.

Anförande nr 114

M å n s A l m q v i s t (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag tänkte också ta upp utbildningsfrågor. När vi granskar skolorna i Stockholm, som man har gjort i årsredovisningen, ser vi att det pågår ett ambitiöst arbete i skolorna och även i utbildningsförvaltningen. Men samtidigt som en stor del av fullmäktige äter tårta här kan jag konstatera att vi har en politisk styrmodell som medför en hel del problem för de olika förvaltningarna, i varje fall sett från skolans perspektiv.

Den stora uppsjö av mål och indikatorer som har införts gör det ganska svårt att se vad som egentligen är viktigast. Det är svårt för de flesta skolorna att minnas vilka mål som gäller. Ett särskilt problem med den stora mängden mål och indikatorer som finns är att det saknas en rejäl prioritering av vilka mål som är viktigast och vilka som har lite lägre prioritet. Ett exempel på detta är att kunskapsresultaten behandlas som ett mål bland andra, trots att det är skolans huvuduppgift. Vi har tagit upp tidigare i debatten att undermåliga resultat i matematik kan man inte kompensera med uppnådda mål i utökad valfrihet eller antalet elbilar eller antalet ekologiska måltider i skolbespisningen. Jag skulle vilja säga att den största inskränkningen av valfriheten i denna stad är i själva verket alla elever som lämnar skolan utan tillräckliga kunskaper.

Den här oförmågan att prioritera skulle jag vilja säga är en av huvudorsakerna till att huvuduppgiften, kunskapsresultaten, är det mål som majoriteten har svårast att lyckas med. Inför framtiden bör vi rensa bland de många målen och peka ut några som särskilt viktiga att prioritera. Utbildningens kvalitet med fokus på likvärdig

utbildning för alla elever i Stockholms stad måste tydligt prioriteras före andra mål. De allvarligaste bristerna är att kunskapsresultaten i skolan generellt är för låga samt att det är för stora skillnader mellan elever, klasser och skolor. Kort sagt: Det pågår en kunskapssegregering.

Anförande nr 115

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det kanske kommer som en överraskning, men jag håller med Måns Almqvist i rätt stor utsträckning. Det finns en risk att när man arbetar med kvaliteten på det sätt som Stockholms stad gör lägger man mål på mål på mål, och så gör man aldrig en rensning. Det är så svårt att rensa bort ett mål som man tycker är väldigt viktigt. Sedan är det viktigt att komma ihåg att utbildningsnämndens mål bygger på de tre övergripande målen i fullmäktige, det vill säga att det är viktigt att även utbildningsnämnden jobbar till exempel med miljömålen.

Men vi håller på att titta över inför budgeten vilka mål som ska kvarstå, och jag tror att man kan göra en rensning just för att få fram det som är det allra viktigaste. Det är också viktigt att inte ställa de olika målen mot varandra. Även om man till exempel uppnår miljömålen kompenserar det inte för att man inte uppnår till exempel målet om andelen behöriga till gymnasieskolan. Det vore fel att tro det.

Anförande nr 116

M å n s A l m q v i s t (V): Jag tycker att det låter bra. Det är någonting vi har efterlyst under en längre tid. Är det på gång är jag väldigt nöjd med den delen. Att kunskapsresultaten har brustit så mycket har varit oroande. En förhoppning är att vi eventuellt ser vissa tecken till resultatförbättringar i en del skolor i utsatta områden. Vi har sett sådana tecken och hoppas att det blir en bestående trend. Men än så länge stämmer inte den bilden riktigt med de rapporter vi har fått under åren från Skolin-spektionen och liknande.

Vi hoppas att det är en förbättring på gång. Kan man fokusera på kunskapsresultaten har vi allt att vinna på det.

Anförande nr 117

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Socialtjänsten har varit utsatt för mycket kraftiga besparingar under flera år, och det kan man tydligt märka. Resurserna räcker helt enkelt inte till. Jag tänkte lyfta fram några stora problem. Tyvärr är inte socialborgarrådet i salen, och det är lite tråkigt. Det finns många stora problem, men jag tänkte lyfta fram några.

Till exempel har majoriteten misslyckats med utbyggnaden av omsorgslägenheter. År 2011 byggdes det 30 nya, 2010 byggdes det 35 och 2009 lyckades man få till 51 nya lägenheter. Det är tydligt att Stockholms stad saknar en social bostadspolitik, och det menar vi är ett gigantiskt politiskt misslyckande. Det är mycket märkligt att man inte tar krafttag och gör någonting åt det.

Narkotikaanvändningen bland ungdomar ökar, och det är mycket oroväckande. Framför allt är det cannabis som ökar. Den ökningen kunde vi se redan 2010, alltså borde man ha haft lite framförhållning. Men majoriteten dröjde en bra bit in på 2011 innan det kom extra resurser, och då var det alldeles för lite, alldeles för sent. Det var inte mycket som de pengarna räckte till. Det kunde vi se. Vi lade en skrivelse i socialnämnden om detta och begärde en redovisning. Det var inte mycket pengarna räckte till, bara lite informationsinsatser riktade till föräldrarna.

Socialsekreterarna har en mycket hög arbetsbelastning. Revisionen har uppmärksammat brister i samverkan när det gäller barn som far illa. Vi är mycket oroliga för att socialtjänsten inte klarar av att hålla socialtjänstlagen fullt ut. Det här är stora problem, och jag skulle gärna ha svar från någon på vad man tänker göra åt detta.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Ordningsfråga

Anförande nr 118

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det är väldigt surrigt i lokalen, och så tycker vi att det är fel att socialborgarrådet inte är här. Det är tråkigt.

Anförande nr 119

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Oppositionen brukar oroa sig rätt mycket över tillståndet i miljonprogrammen. Som ordförande i Familjebostäder kan jag tycka att oppositionen kan lugna sig. I höstas lyckades bostadsbolaget bli färdigt med sista stambytet i den sista fastigheten i den sista lägenheten i sitt bestånd. Det känns helt fantastiskt. Det är helt makalöst med tanke på hur nyhetsrapporteringen var i går i Aktuellt. Det är makalöst att vi är helt och hållet klara med Familjebostäders stamrening. Utöver stambytena var det 25 procent av alla som bor i miljonprogramsområdena som gjorde egna individuella tillval, och det är roligt. Man har aktivt gått in och gjort egna tillval i våra bostadsbolag.

I stället för att oroa sig för Stockholms del kan man oroa sig för en hel del andra kommuner. Enligt Hyresgästföreningens medlemstidning, inte är det en kampanjorganisation för Moderaterna, Hem & Hyras undersökning från den 1 november hamnar Stockholms stads tre bostadsbolag på andra respektive femte och sjätte plats på en lista över 50 kommunala bostadsbolag. Det är en lista över de bolag som är bäst på rening. Det finns alltså 35 bostadsbolag som oppositionen kan oroa sig över innan man hör av sig här. Jag vet inte om ni såg på tv i går killen från Norrköping, Stjernqvist, som uttalade sig om att man tog ut vinster ur bolag. Det kan man göra när man visar upp sådana bilder. Där såg det bedrövligt ut, vilket det inte gör i Stockholm.

Då undrar man: Varför är Stockholm så mycket bättre? Det är en bra fråga. Att man gör det så systematiskt beror bland annat på Stimulans för Stockholm som sjuösettes under förra mandatperioden i samband med finanskrisen. 19 miljarder används till bostäder i den här satsningen. 10 miljarder går till nyproduktion, 9 miljarder av dessa

19 miljoner går till upprustning och underhåll. För Familjebostäders del går över ½ miljard till energibesparingar och energieffektiviseringar och underhåll. 670 miljoner går till stambyten.

Det här är faktiskt väldigt bra, och vi jobbar aktivt med våra bostadsbestånd i Stockholm, så oppositionen behöver inte vara så orolig längre.

Anförande nr 120

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Det verkar som att Jonas Nilsson är väldigt nöjd med stambytena i ett antal lägenheter, men det han inte säger är att det är hyresgästerna som har betalat det med sina hyror över 40 år. Det är ett allmännyttans bolag och har gått med vinst de senaste 20 åren. Det han inte säger någonting om är att hyresgästerna kommer att få betala väldigt mycket högre hyror efter renoveringen. Dessutom har man lovat mycket mer inom Järvalyftet. Man ska förbättra den sociala situationen i området. Men ni har inte lyckats skapa ett enda jobb under de senaste sex åren inom ramen för programmen för Järva. Jag tycker att det är okej med stambytet, men om man har ett vanligt hyreshus borde det ha räckt med att man hade gjort avsättningar för det i förnyelseprogram.

Anförande nr 121

J o n a s N i l s s o n (M): Det är inte självklart att man har välskötta bostadsbolag. Jag minns ett fall från Boden där dina partikamrater hade problem med sina fastighetsbolag. Runt om i landet är det hus som man inte lyckas hyra ut, men Boden var det mest slående exemplet där man sprängde husen upp i luften. Bilderna ligger möjligen kvar på nätet så att du kan gå och titta på dem. Det är rätt spektakulärt när man spränger två bostadshus, kanske åtta nio våningar höga, rakt upp i luften. Så går det när man inte sköter sina fastighetsbolag på rätt sätt utan slarvar, tror att bostadsbolagen är en allmän del av den allmänna kommunala ekonomin. Då kan det gå illa.

Här i Stockholm har man en bra bodelning, och man sköter sina bostadsbolag.

Anförande nr 122

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det kan bero på att ni tillämpar ordet aktiv fastighetsförvaltning. Ni säljer alltså en massa hus som ni inte bryr er om att rusta upp, och då klarar ni ifrån det. Annars tycker jag att du skulle ha tittat på svt.se som redovisar en undersökning som Sifo har gjort åt Hyresgästföreningen och som visar att människor som bor i de här områdena, bland annat i Stockholm, bland annat i Familjebostäder, Hornsgatan till exempel, är väldigt oroad och säger att de inte kommer att ha råd att bo kvar eftersom hyrorna höjs så mycket efter renoveringarna.

Som jag sade i min diskussion med Sten förut: När vi har så bar ekonomi i våra bostadsbolag, varför höjer vi hyrorna och varför låter vi hyresgästerna ta smällen? I stället borde vi naturligtvis använda våra resurser väl, hålla nere hyrorna, renovera det som hyresgästerna har betalat genom sina hyror under flera år och inte plocka ut pengarna och ta in det i stadens verksamhet.

Anförande nr 123

J o n a s N i l s s o n (M): Jag tror att vad man än driver för verksamhet är det viktigt att inte driva det på subventionens grunder. Man ska driva allting med någon typ av positivt resultat. Så fort man har ett negativt resultat lever man på nåder. Då lever man på nåder från riksdag eller regering eller från kommunpolitiker. Men om man sköter sig och har ett positivt resultat kan man stå på egna ben.

Till vardags sysslar jag med tåg och vet att danskarna har kört i Skåne, de har kört Västrafik och kört med subventionerad trafik. Man kan tycka att det är roligt att de spenderar danska skattebetalares pengar på att köra svenska tåg. Men det är farligt, till slut går man kanske i konkurs. Det är inte långsiktigt ekonomiskt hållbart, och skattebetalarna tycker inte heller att det är roligt. Det är väldigt viktigt att ha ordning på sina finanser och ha ordning och reda så att man klarar sig på egna ben och kan gå vidare och utveckla sina bostadsbestånd.

Anförande nr 124

S a l a r R a s h i d (S): Det har sagts mycket klokt från oppositionens sida, tycker jag. Jag vill problematisera den skönhetsmålning som görs av vår stad.

I ett av stadens inriktningsmål står det att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företag och besök. Framför allt skulle jag vilja problematisera ordet tillgänglighet. Vad är egentligen tillgänglighet? Vad menar ni egentligen med att staden ska vara tillgänglig för alla? Är staden tillgänglig för alla? Är staden tillgänglig för alla ur ett socioekonomiskt perspektiv?

Den sociala rörligheten begränsas i allt större utsträckning. Det blir dyrare att åka tunnelbana, maten blir dyrare, det är dyrare att använda kommunens verksamheter eftersom vi har fått en i allt högre grad avgiftsbaserad välfärd. Samtidigt toppar Stockholm i fråga om barnfattigdomssiffror, arbetslöshet, ungdomsarbetslöshet etcetera.

Stockholm är en delad stad. Den är segregerad där klassgränserna blir allt tydligare. Då kan man undra hur ni från majoritetens sida slå er för bröstet och säga: Vi för en ansvarsfull ekonomisk politik. Det är klart att man kan göra det om man inte satsar. Då man satsar kan man slå sig för bröstet och säga: Vi för en både ekonomiskt ansvarsfull politik och en politik för alla och för hela staden. När vi följer utvecklingen i Stockholm i dag kan vi se hur vissa områden tillåts både kulturellt, ekonomiskt och socialt halka efter. Det gäller Bredäng, Skärholmen, Sättra, men det gäller också Rinkebyområdet och Järvaområdet. Vissa av dessa områden har blivit stora sovstäder. Det finns knappt någon samhällsservice kvar i offentlig regi.

Det är en djupt problematisk bild. Men återigen verkar majoriteten slå sig för bröstet och säga: Vår ekonomi går bra, vi är den bästa staden. Tyvärr, nej, vi är inte den bästa staden, och vi måste börja anta de stora utmaningarna, annars kommer vi att ha en stad vars verklighet kommer att uppfattas väldigt olika.

Anförande nr 125

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag undrar hur din verklighet ser ut när du säger att vi har en rekordstor ungdomsarbetslöshet i Stockholm. Det är inte på en enda punkt korrekt. Jag tycker att det är rätt allvarligt att oppositionen hela tiden försöker ge en bild av att Stockholm har en fantastiskt hög ungdomsarbetslöshet. Det är inte sant.

Vi har i dag 3 500 ungdomar som är arbetslösa, 1 700 av dem är föremål för jobbtorgens verksamhet. Vi har 92 000 ungdomar i Stockholm, det vill säga att det är ungefär 4 ½ procent av ungdomarna i Stockholm i dag som är arbetslösa eller i program.

Det är väldigt många, för att inte säga nästan alla, kommuner i Sverige som skulle kunna vara avundsjuka för att vi har en sådan situation som vi har. Stå inte här och påstå att vi har en rekordhög ungdomsarbetslöshet, för det är lögn!

Anförande nr 126

S a l a r R a s h i d (S): Då ska jag berätta vilken verklighet jag kommer ifrån. Jag bor i Bredäng. Där är ungefär 50 procent av ungdomarna arbetslösa. Detsamma gäller Rinkeby, detsamma gäller alla våra förortsområden som, återigen, tillåts halka efter socialt, ekonomiskt och kulturellt. Du kan gärna blunda för den verkligheten, men den finns där, jag bor där, jag kommer därifrån. Och jag kan gärna se till att du kan få träffa dessa ungdomar.

Anförande nr 127

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag ska börja med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen eftersom jag inte gjorde det när jag pratade om återremissen.

Borgarrådet Ankersjö pratar om miljön och pekar på att när vi styrde arbetade vi på ett annat sätt. Då ska jag säga: Ja, miljömiljarden var innovativ, och det fanns pengar. I bokslutet 2002 avsattes 1 miljard till ett projekt som började 2003. Enligt årsredovisningen bidrog den till att minska stadens miljöpåverkan, och samtidigt har stadens kunskaper och erfarenhetskapital ökat inom miljö- och klimatområdet. Jag noterade också Ankersjö tyckte att det var bra.

Ankersjö pratar om att den moderatledda majoriteten arbetar integrerat med miljöfrågorna. Då ska jag säga: Det förutsätts att vi gör det i dag, i dessa tider.

Så pratas det om cykelmiljarden, och det är bra med en cykelmiljard. Det är jättebra att vi satsar på cyklar, att vi ordnar cykelbanor, att vi kan komma fram med cykel. Men jag undrar lite grann: Var är pengarna?

Så vill jag nämna ytterligare en sak, och det är att Sten Nordin bjöd in oss att bygga i Stockholm. Det är klart att vi ska vara med om det, och vi ska göra det på ett bra och miljövänligt sätt så att alla trivs. I årsredovisningen pratas det om Hagastaden och den detaljplan som nu är i gång. Det är också bra, det är ett viktigt stadsutvecklingsprojekt. Det pratas om Live Science, KI och KS-området,

universitetet och så vidare. Där planeras det för 5 000 bostäder och uttrycks som en grön, innovativ och modern stadsdel.

Då tänker jag så här: En modern stadsdel är varierad, har olika funktioner och olika invånare. I dag planeras där bara för bostadsrätter. I ett område för vetenskap, forskning och utbildning finns det inga planer på studentbostäder såvitt vi kan se. Här känns det att det saknas lite grann av det moderna, och det är egentligen min fråga: Kommer det att framöver planeras för hyresrätter och studentbostäder i det här området?

Anförande nr 128

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Du spänner bågen ganska hårt, Daniel Helldén, och slår dig för bröstet när det gäller miljömiljarden. Jag var inte verksam i kommunfullmäktige då, och jag vet inte om du var det heller, men miljömiljarden kom ju ifrån avsättningar från försäljningen av Birka Energi, någonting som ni brukar kritisera ganska hårt här i fullmäktige. Jag kan konstatera att man inte ens med den skattechock som ni i Miljöpartiet år efter år föreslår i budgeten skulle få råd med en ny miljömiljard. Men vi i Alliansen har faktiskt aviserat att vi ska ha en cykelmiljard. Det har tjafsats fram och tillbaka om detta tidigare. Vi har alla i allianspartierna sagt att cykelmiljarden kommer att tas ut och att det kommer att investeras utifrån vad som står i cykelplanen när den väl blivit antagen.

Tråkigt nog får jag instämma i det som Svenska Dagbladet skrev efter budgetdebatten i höstas om att Miljöpartiet har tappat initiativet i miljöfrågan när jag hörde att borgarrådet Helldén inte kunde skilja på hälsoeffekterna av koldioxid och PM10 i sitt förra inlägg.

Anförande nr 129

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det vore intressant att höra om de skillnaderna.

När det gäller skattechocken som Centerpartiet pratar om tycker jag att det är ett märkligt sätt att argumentera, för vi har inte pratat om någon skattechock. Det är andra som har framfört det.

När det gäller cykelmiljarden finns inte pengarna. Vad jag ville peka på är att när miljömiljarden var på gång lade man in pengarna direkt och sade: Här är de, och här sätter vi i gång. Cykelmiljarden har vi fortfarande inte sett. Det var det som var min poäng.

Anförande nr 130

Borgarrådet N o r d i n (M): När det gäller cykelmiljarden kommer frågan att behandlas precis som alla andra frågor om investeringspengar. Vi har ett samlat kapital i staden bokslutmässigt på omkring 50 miljarder, och jag garanterar att det finns en cykelmiljard när cykelprojekten kommer fram. Du kan vara helt lugn för den saken.

När det gäller så bostadsbyggandet är inte ens en tredjedel i Hagastaden markanvisad än, utan bara en mindre del. Vi har absolut inte för avsikt att bygga en hel stadsdel utan hyresrätter, men är det ett bekymmer för oss med Hagastaden att vi har väldigt stora och tuffa investeringar där. Det är ett bekymmer, och vi måste klara dem. Därför behöver vi använda reavinster och annat som ni nu sätter er på tvären för. Det bekymrar mig. Om ni i Miljöpartiet ska visa att ni vill vara med i bostadsbyggandet och vara trovärdiga kan ni inte bara tänka på fördelningen – det är en viktig – utan ni måste också rösta ja till planerna och säga ja till finansieringen. Annars blir inte er politik trovärdig.

Anförande nr 131

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag får tro Sten Nordin när han garanterar cykelmiljarden. Det är glädjande.

När det gäller byggandet kan jag inte se varför man måste ta ut reavinster i bolagen för att bygga hyresrätter. Det kan man göra, det är bara att ta ut pengarna. När det gäller Hagastaden är det inte planerat för hyresrätter. Det är det som är problemet. Jag hoppas att vi gemensamt kan komma fram till en bra fördelning inför de kommande planerna.

Anförande nr 132

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande, fullmäktige! Under år med borgerlig majoritet har många av allmännyttans lägenheter sålts ut, ombildats eller sålts till privata fastighetsägare. Detta har resulterat i en allt sämre fungerande bostadsmarknad, med mindre valmöjlighet för dem som inte besitter stora ekonomiska reserver. Det har därigenom försämrat rörligheten på arbetsmarknaden och förutsättningarna för en fungerande arbetslinje.

Vi har ofta kritiserat de här utförsäljningarna. De har drivits fram mer av ideologisk övertygelse än vad som är bra för Stockholms bostads- och arbetsmarknad. Det har ofta ifrågasatts av ekonomiska skäl och om staden har tagit rätt pris. Nu har de ändå gjorts och garanterat stora ekonomiska överskott i bostadsbolagen. Dessa vill majoriteten nu ta ut för att, som de säger, bygga nya bostäder. Då har vi ställt frågan: Vilka nya bostäder? Svaret är en diffust hållen lista där man egentligen räknar upp redan initierade projekt. Kanske är det för att dessa medel aldrig var tänkta att användas till en ambitionshöjning? I så fall är det bara ännu ett sätt att ta av Stockholms tillgångar och finansiera en drift som Sten Nordin vill slippa att finansiera på annat sätt.

Kanske finns det verkligen en lista med nya ambitionshöjande projekt. Varför redovisas i så fall inte denna lista för kommunfullmäktige? Vad är det för något som ni inte vill redovisa för oss som även är politiker och ska ta ansvar?

När vi har att hantera frågan måste fullmäktige sända signalen att de här resurserna ska användas till ökat bostadsbyggande. Rimligtvis handlar en del av detta om att de allmännyttiga bolagen behöver fler markanvisningar för att kunna bygga nytt. Vi behöver bra underlag för de beslut i miljardklassen som vi ska fatta. Det är ekonomiskt ansvar.

Det är med denna bakgrund som jag yrkar bifall till det gemensamma yrkandet om återremiss på punkterna 7, 8 och 9.

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag börjar tycka att återremissen verkligen blir nödvändig för oppositionens del. Livet är inte en konspiration, Karin Wanngård. Tror du på fullt allvar att det är med en sådan konspiratorisk läggning som du försöker utmåla som vi leder den här staden? Är det så att du på fullt allvar tror dig se hur pengar används från våra bostadsbolag i driften av övrig verksamhet? Det är faktiskt skrattretande.

Den största byggnationen i hela Sverige pågår i denna stad. Vi har de största kostnaderna därmed för att hantera markförvaltningen och se till att få ordning på bostadsförsörjningen.

Tror du dessutom på fullt allvar att det blir färre valmöjligheter och färre bostäder för att vi har kunnat få dessa reavinster genom försäljningar? Bostäder som vi har sålt har inte försvunnit. De finns i dag, och vi använder pengarna till att utveckla staden, och det kommer att framgå även av återremissen precis som det har gjorts i alla andra ärenden hittills i fullmäktige.

Anförande nr 134

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag är tacksam, Joakim, att du delar uppfattningen om nödvändigheten av en återremiss för att klargöra vad det är ni vill göra. Det är klart så att ett politiskt ansvar utan redovisningar och transparens bereder väg för tanken att medlen inte används till det som är de är avsedda att användas till.

Vi måste veta i den här salen vad det är ni ska använda den dryga miljarden till. Ni skriver alldeles för luddigt, ni redovisar inte till punkt och pricka vad det är och inte orsaken till att ni vill plocka dessa pengar från våra gemensamma bostadsbolag.

Bifall till återremissyrkandet!

Anförande nr 135

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag tänkte börja med att förekomma Jackie Nylander som saknar ett borgarråd i salen och säga att borgarråden faktiskt också är människor och kan behöva gå ut och pudra näsan ibland.

Jag ska prata lite om överförmyndarnämndens budget. Överförmyndaren är en liten nämnd och har en liten förvaltning, en starkt lagreglerad verksamhet med myndighetsutövning och små möjligheter att göra snabba förändringar i sin verksamhet. Men det är också en väldigt angelägen verksamhet där vi har gode män och förvaltare som möjliggör en trygg ålderdom för många gamla, inte minst dem som är dementa och inte kan sköta sin ekonomi och sin egen vardag, men också en trygg förvaltning av egendom för en del barn som kanske har ärvt eller fått skadestånd.

År 2011 var ett turbulent år för överförmyndarnämnden. Vi fick en nämnd där hälften var helt nya, både jag som ordförande och vice ordföranden. Direktören gick i pension, chefsjuristen slutade sin tjänst, och vi fick en stor och markant ökning av ärenden av ensamkommande flyktingbarn. Vi hade flera vakanser i början av året och trodde att vi skulle kunna få budgeten att hålla. Så blev det nu inte, och jag kan förstå den oro som revisorerna berättade om gällande vårt överskridande. I procent i förhållande till vår budget är det stort, men i absoluta tal är det däremot relativt lite. Det handlar om 2,5 miljoner av en budget på 28,4 miljoner.

Vi har förstås inte bara suttit och väntat och tittat på vad som hände 2011, utan vi har tagit vidtagit en rad åtgärder. Vi har fått en ny direktör, vi har tillsatt en ny controller som håller en ordentlig ordning på vår ekonomi. Vi har påbörjat och fortsätter en översyn av det arbete som sker hos oss i akt och mening att få en både snabbare och säkrare handläggning. Vi får en bättre hemsida för att stockholmarna ska få en lättillgänglig och korrekt information om vår verksamhet, och vi intensifierar arbetet med internetjänster och en databaserad handläggning.

Jag är väldigt glad i dag, för med det arbete som vi har lagt ned i den översyn som vi har gjort och de 2 miljoner kronor som vi nu får extra i budget just för arbetet och handläggningen av ärenden om de ensamkommande flyktingbarnen ser jag fram emot ett 2012 då vi både kan förbättra servicen till allmänheten i Stockholm och hålla vår budget och få ett fortsatt bra arbete i en överförmyndarnämnd i världsklass.

Anförande nr 136

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag tycker bara att det är tråkigt när borgarrådet som bör vara närvarande inte finns i salen. Sedan tror jag inte att den nu aktuella damen behöver piffa till sig lite, hon är nog den som minst behöver det i den här salen. Det finns andra som bättre behöver piffa till sig i så fall. Det var en dålig ursäkt.

Anförande nr 137

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det var i alla fall trevligt sagt, Jackie, tack!

Anförande nr 138

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Det är väl bra att man stöttar de ensamkommande barnen. Enligt mina kontakter med Migrationsverket i Solna är det väldigt svårt att få tag på en god man för ensamkommande barn. Trots det säger du att ni har lagt ned mycket tid och arbete på att stötta dessa. Varför är det så svårt att få fram en god man för dessa ungdomar?

Anförande nr 139

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det är inte så hemskt svårt att få fram gode män, inte heller för ensamkommande flyktingbarn. Det ringer i stort sett varje dag människor som erbjuder sina tjänster. Ibland blir det däremot svårt att matcha en god man med en enskild individ. Det förutsätter bland annat att man pratar samma

språk, ibland att man har andra kvalifikationer, och det kan medföra problem. Men det är inte det som har varit vårt stora problem, utan det stora problemet är att själva tiden för att kontrollera att de får den hjälp och det stöd de ska ha. Det krävs mycket handläggningstid hos oss, och för det får vi extra pengar som jag är extra glad för.

Anförande nr 140

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Herr ordförande! Uppgiften är att bygga och göra Stockholm bättre. Vi ska finna nya infrastruktur- och transportlösningar etcetera. Det ska ske miljöriktigt och hållbart. Vi har en lång rad utmaningar.

För att detta ska lyckas krävs investeringar och medvetenhet, det krävs volym och spets och det krävs försök, utforskande i mark, ny teknik och nya lösningar. Ord räcker inte, utan det krävs just detta.

Stadens miljömiljardsatsning som nu är uppe för slutbehandling sju sattes under den tidigare socialdemokratiska regimen. De här avsättningarna gjordes som pilotprojekt för investeringar i intressanta saker, och det gjordes liknande saker på nationell basis med investeringsprogram och klimatinvesteringsprogram, miljösatningar som genererar stora miljövinster. Det erkänner ni i skrivningarna.

Det handlar om insatser under miljömiljarden, åtgärder för att utveckla biogasproduktion, asbetsanering, och det handlar om att förbättra vattenkvaliteten i våra vattendrag. Ett roligt exempel var återplantering av flodkräftor i en av sjöarna. Vi hade konvertering av värmesystem, energieffektiviseringar, miljöbilar, elbilar och hybrider som startades och genomfördes och kom i gång, mycket miljökraft som kom i gång och som har gjort stor nytta och fortsätter att göra stor nytta. Vi hade pengar för marksanering i kvarteret Lugnet som har möjliggjort bostadsbyggande i Hammarby Sjöstad. Och vi hade marksanering i Hjorthagen som har marksanerats inför den första etappen i projektet Norra Djurgårdsstaden. Det här har en återkoppling till stadens modernisering och till bostadsbyggnation. Lånecykelsystemet startade, ett energicentrum likaså.

Som sagt: Allt detta har gjort Stockholm grönare och miljövänligare. Som det nämnts från den borgerliga sidan erkänner man att miljömiljarden har varit en viktig del och en bidragande orsak till att Stockholm blev utsedd av EU-kommissionen till den europeiska miljöhuvudstaden. Det är roligt att höra.

Nu går utvecklingen däremot åt fel håll. Koldioxidutsläppen ökar både i Stockholm och nationellt. Dieselbilförsäljningen ökar, luftkvaliteten på Stockholms gator är så dålig att EU tar oss i örat, och stockholmare dör på grund av för mycket bilar.

Anförande nr 141

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Miljömiljarden var mycket bra och gjorde mycket nytta. Jag ska säga det, och jag skulle vilja rekommendera läsning av den slutrapport som gjordes av miljömiljarden som jag var med och presenterade för ett halvår sedan. Det finns mycket bra utredningar som gjordes.

Det som var bäst med miljömiljarden, tycker jag, är att den gick till verksamheter som inte skulle ha kommit till annars. Det var verksamheter utöver den ordinarie verksamheten, och det innebar att man kunde göra väldigt mycket sådant som var nytt och experimentellt. Det är mycket bra.

Det jag vill poängtera är att vi vill integrera miljöpolitiken så mycket som möjligt i den verksamhet som vi har, till exempel cykelmiljarden. Vi kommer att öka ambitionerna vad gäller vattenarbetet i och med EU:s vattendirektiv och sådana saker. Men med tanke på att miljömiljarden var ett resultat av försäljningen av Birka Energi måste jag fråga: Vad vill ni sälja nu, Mikael Magnusson?

Anförande nr 142

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag tror att vi behöver finna pengar för den här typen av investeringar. Vi har som sagt stora utmaningar framför oss. Det har kommit rapporter i dag om luftkvaliteten, där man uppskattar att 30 – 40 stockholmare dör varje år. Vi behöver ta oss ut ur fossilbränsleberoendet snabbare än vad ni föreslår. Vi behöver hitta pengar till detta och satsa investeringspengar på detta. Tycker inte du att det också fortsättningsvis behövs pengar och liknande insatser som kombinerar volym- och systeminsatser med mycket pilotverksamhet som kommer att bli morgondagens goda satsningar? Så kan vi bli en miljöhuvudstad också om 20 år.

Anförande nr 143

A w a d H e r s i (MP): Herr ordförande! Jag vill återkomma till att vi i Stockholm har en stark ekonomisk ställning. Men den goda utvecklingen i ekonomin kommer inte alla medborgare till del. Barnfattigdomen ökar i invandrartäta förorter, både västerut och söderut, bland annat i Rinkeby. Där är barnfattigdomen över 50 procent. Det inte någonting som vare sig jag eller Miljöpartiet har hittat på. Jag vet inte om man kan ifrågasätta vad Rädda Barnen har kommit fram till på den punkten.

Ungdomar, unga vuxna som är arbetslösa, som är sysslolösa, som inte har vare sig jobb eller utbildning ökar i antal, som inte är med i statistiken. Jag skulle vilja fråga ansvariga borgarrådet Hamilton vad ni vill göra inom det här området. Hur ska ni jobba med det kommunala uppföljningsansvaret? De ungdomar som i dag är runt 20 år har ni misslyckats med för att uppföljningsansvaret gäller ungdomar mellan 16 och 19 år. Jag tycker att samhället och staden har ansvar även för ungdomar som är 20 år.

Jag är orolig för den bristande framtidstron bland dessa unga människor utan sysselsättning. Jag är orolig för vad som kan vara den alternativa lösningen för ett hederligt liv. Just därför menar jag att klockan tickar, och vi har inte alltför lång tid på oss för att kunna ta itu med det här problemet. Jag tycker att klockan har passerat tiden då vi ska vara tysta om dessa problem.

Men jag vill ändå se att det finns hopp. Det finns hopp bland dessa ungdomar. Jag deltog i ett möte i förra veckan där man diskuterade ungdomars inflytande, och jag blev väldigt imponerad över det engagemang som finns bland dessa unga och hur de vill utveckla sitt område. Men de tycker inte att de får det stöd som de behöver. Vi

har under fyra år diskuterat Järvalyftet och dess måluppfyllelse. Vi ser att Järvalyftet hittills har misslyckats när det gäller de mjuka frågorna och när det gäller att se till att förändra den sociala utvecklingen på Järvafältet.

Anförande nr 144

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det finns anledning att kommentera de siffror som nämns i anförandet. Jag delar oron över att ändå så pass många lever i ekonomisk utsatthet i vissa stadsdelar. Även där måste vi ta hänsyn till den utveckling som har skett över tid. Ser vi till barnfattigdomen i Rinkeby har den enligt statistiken från Rädda Barnen minskat från 70 procent år 2000 till 50 procent i dag. Det är fortfarande en hög siffra, men vi ser att det har skett en kraftig minskning i denna stadsdel. Det är klart att jobbtorgen är en viktig faktor där. Fler lämnar försörjningsstöd till arbete, och vi kan se att andelen barn som lever med föräldrar som är beroende av försörjningsstöd har minskat med 30 procent från 2009.

Vi har en utveckling som går i rätt riktning. Vi måste fortsätta att jobba med att rikta sommarjobb till barn som lever med föräldrar som är långvarigt beroende av försörjningsstöd. Vi måste jobba för att fler ska kunna gå från försörjningsstöd till arbete. Där har vi reformer som ger resultat och som kommer att ge det i framtiden också.

Anförande nr 145

A w a d H e r s i (MP): Apropå barnfattigdom: Jag åkte hit i dag med en socialarbetare från Rinkeby, och vi hade ett mycket givande samtal. Enligt den socialarbetaren är den här siffran i underkant, och jag har all anledning att tro på den uppgiften.

När det gäller socialbidrag ser vi att trenden nu har vänt. Antalet människor som uppstår försörjningsstöd har ökat de senaste två månaderna, i alla fall i den del av Stockholm som jag är ifrån, det vill säga Järva.

Anförande nr 146

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag träffade också ungdomar i Tensta-Rinkeby i förra veckan, och vi hade ett väldigt bra samtal. Jag kunde konstatera att det florerar mycket felaktiga uppgifter om till exempel de program som finns inom jobbtorgen som heter Filur och Merit och som har gett väldigt goda resultat. Men till och med vuxna företrädare som har jobbat med dessa program har av någon underlig anledning låtit bli att redovisa för ungdomarna vilket fantastiskt resultat som dessa har givit.

Det finns all anledning att informera om vad som görs från stadens sida för att minimera ungdomsarbetslösheten. Sedan kan man konstatera av statistiken för Rinkeby-Kista att det är 37 fler ungdomar som var arbetslösa i december 2011 jämfört med december 2010. Det är för många. Det är 17 fler i Spånga-Tensta jämfört med december 2010. Men det är 251 respektive 335, så det är inte några enorma antal. Det är en utmaning i sig, men det gäller att man har rätt proportioner på problemet, tycker jag.

Anförande nr 147

A w a d H e r s i (MP): Jag kan hålla med dig när det gäller numerären, alltså absoluta tal, att det inte är så många. Det kanske är fråga om 300 ungdomar. Men den beskrivning som görs på fältet av socialarbetare, polisen och människor som jobbar inom frivilligorganisationer är skäl nog för att vara orolig. Jag tror att borgarrådet Hamilton har läst i Svenska Dagbladet om rapporteringen från Skärholmen. Det är samstämmiga uppgifter, att problemet är påtagligt.

Anförande nr 148

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande! Först om barnfattigdomen i Rinkeby: Den är nog mycket mer förfärlig än vad du, Anna, tror. Barnfattigdom hänger faktiskt ihop med vuxenfattigdom. När vuxna till exempel inte har SL-kort för att kunna ta med sina barn intill staden, när vuxna inte får semester för att vara med sina barn på sommarlovet, då talar vi om riktig barnfattigdom och om stigmatisering av de fattiga barnen, som jag tycker är en skam för den här staden.

Men det var egentligen inte det jag skulle prata om, men jag blev så upprörd när jag hörde Annas skönmålning av situationen för barn i våra fattiga stadsdelar.

Jag var på ett seminarium i fredags med Sveriges kvinnoråd som har analyserat jämställdheten i sju städer, bland annat Stockholm, Göteborg och Malmö. Stockholms stad befinner sig enligt denna undersökning på jumboplats, sämst av alla. Stockholm är den sämsta på jämställdhet av våra tre storstäder. Hur har man gjort den här undersökningen? Jo, man har kollat hur man använder FN:s deklaration om kvinnors rättigheter, hur man har använt den i kommunen, hur man har implementerat den i budgeten. Det har man gjort i Göteborg, det har man gjort i Malmö, inte i Stockholm.

Det står i er budget nästan inget om jämställdhet, och det är klart att årsredovisningen återspeglar budgeten. Det är väldigt sorgligt. I den här årsredovisningen tror jag inte att jag ser ordet jämställdhet på ett enda ställe. Det tycker jag är en skandal – inte på ett enda ställe!

Jag har själv flera gånger efterlyst till exempel könsuppdelad statistik när det gäller bolagen, där vi vet att det är fler män än kvinnor som jobbar, för att kunna jämföra lönerna för kvinnor i lågavlönade jobb inom äldreomsorgen. Det är enligt Stockholms stad helt omöjligt. Det är möjligt i landstinget, det är möjligt i Göteborg, det är möjligt i Malmö, men det går inte i Stockholms stad. Vi är inte kompetenta att göra det, och det tycker jag är väldigt sorgligt.

Man kan ha en radda på hundra olika saker, men det har jag inte tid med, som visar hur vi nonchalerar jämställdheten i den här staden. Vi har ingen konsekvensanalys av nedskärningarna inom till exempel kvinnofridsverksamheten. Vi har inga konsekvensanalyser när det gäller nedläggning av kvinnoverksamheter på Järvafältet, när det gäller enheten för hemlösa där man har lagt ned verksamheten för kvinnor, och så vidare.

Då vill jag fråga dig, Anna, som är ordförande i personal- och jämställdhetsutskottet: Vad säger du om det här?

Anförande nr 149

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag tänkte kommentera Ann-Margarethe Livhs första kommentar här. Man blir upprörd när jag redovisar fakta för utvecklingen, att barnfattigdomen i Rinkeby har minskat från 70 procent till 50 procent. Jag sade att det fortfarande är för mycket och att vi måste jobba mot detta.

Jag skulle vilja fråga Ann-Margarethe Livh och Vänsterpartiet: På vilket sätt blir det bättre med tanke på barnfattigdomen och de utsatta om man drar undan en extra månadslön för en ensamstående undersköterska? Vänsterpartiet har ju varit för att man ska ta bort jobbskatteavdraget. På vilket sätt blir det fler jobb till unga genom en politik där man kan slänga ut McDonald's på Sveavägen, Sveriges största arbetsgivare för ungdomar som faktiskt anställer många unga både på sommaren och under resten av året från just de utsatta stadsdelarna? Det skulle jag vilja ha svar på.

Anförande nr 150

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nu blir jag riktigt förbannad. Här sitter ni och tar bort alla sociala fördelar för fattiga människor i förorterna, och du snackar om McDonald's. Detta är ju inte klokt! Om man sitter på jobbtorget har man inte rätt till semester med sina barn. Tycker ni att det är rätt? Man har inte rätt att ha semester med sina barn. Det är fullständigt otänkbart i Stockholm år 2012! Du svarar inte på en enda fråga om den skandalösa bristen på jämställdhet.

Anförande nr 151

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Idrottsnämndens verksamheter var skonade från riskkapitalister och spekulanter innan högeralliansen tog över styret i Stockholm. Högeralliansens idrottspolitik och prioriteringar har varit att privatisera verksamheter till varje pris. Högeralliansen har gjort stora nedskärningar och försämringar jämte privatiseringar.

Ordförande! År 2007 beslutade högeralliansen att avbryta driftsupphandlingar gällande vissa simhallar. Forsgrenska, Västertorps och Högdalens simhallar var några av dem. Motivet att stoppa upphandlingen var att anbuden som kom var ekonomiskt mycket sämre än egenregidrift. År 2011 beslutade högeralliansen att privatisera driften enligt tjänstekoncession av Högdalens sim- och idrottshall.

Herr ordförande! Att upphandla Högdalens sim- och idrottshall enligt tjänstekoncession kommer att stå Stockholm mycket dyrt, minst 10 miljoner kronor mer kommer det att kosta än att driva det i egenregi, trots att den nya entreprenören inte ens är ålagd att bibehålla det breda utbud av aktiviteter som finns där i dag. Trots det pratar högeralliansen om kvalitetsförbättring inom idrottsnämndens verksamheter.

Ordförande! Denna tveksamma nymodighet att upphandla enligt tjänstekoncession, som är direkt skadlig för kommunens ekonomi, har överklagats av enskilda medborgare i Stockholm på grund av tydliga oklarheter i upphandlingen. Är Sten Nordin, som ytterst är ansvarig för kommunens ekonomi, beredd att avbryta denna gigantiska misshushållning av gemensamma skattemedel?

För Vänsterpartiet är det givet att skattemedel ska gå till verksamheters utveckling och förbättring, inte till riskkapitalister. Högeralliansens politik är tydligt klassorienterad. Det är därför som den uppskattar riskkapitalister framför medborgare och barn och ungdomar inom idrottsnämnden.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 152

Borgarrådet K e v i u s (M): Ja, vi har haft den här debatten så många gånger, du och jag. Du för med så mycket osanning. Då vill jag berätta för alla här än en gång att vi gjorde en driftsupphandling av Högdalens sim- och idrottshall. Vi ställde jättemånga skallkrav, vi ställde jättemånga kvalitetskrav, vi hade ett branschråd där vi lyssnade, vi diskuterade, vi grubblade väldigt mycket över olika kvalitetskrav. Vad efterfrågar stockholmarna? Det var en upphandling som vi är glada över, som vi ställde väldigt höga kvalitetskrav på.

Vi fick in ett anbud som sedan vann. Det är väldigt höga kvalitetskrav på det. Det innebär att kommunen får pengar, närmare bestämt 15 miljoner på sex år, om jag minns rätt. Det betyder inte att vi förlorar pengar. Det finns så himla mycket att säga om den här upphandlingen.

Jag kan lugna dig, Mehdi, och säga att jag har fått ungefär fem brev sedan upphandlingen avslutades, fem brev. Den upprördhet som du pratar om finns inte.

Anförande nr 153

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Vi kommer att ta upp det här varje gång det blir aktuellt att debattera frågan. Vi tycker fortfarande, vi stockholmare som har satt oss in i den här upphandlingen, att det här är direkt skadligt för kommunens ekonomi. Ni subventionerar en av anbudsgivare som vann – det var bara två som kom in. Urvalet för att välja vilket företag som skulle ta över var väldigt begränsat. Det är ett riskkapitalistbolag som har tagit över driften och som subventioneras av Moderaterna i spetsen. Det kommer vi att kritisera så länge som ni står för denna fördärvliga politik.

Anförande nr 154

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Vad gäller omsorgslägenheter, handikappade och äldre handikappade som bor hemma ser vi i Vänsterpartiet med oro hur de minskar från år till år, och färre och färre omsorgslägenheter har förmedlats. Det är en stor oro jag har där.

Sedan tycker jag att det är lite konstigt att man inte har budgeterat något för sprututbytesprojekt för framtiden. Det borde finnas med. Man har skurit i olika förvaltningar, men någonstans ska väl Stockholms stad få pytsa in en del pengar, och inte bara landstinget.

Det är mina två frågor.

Anförande nr 155

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! När det gäller gruppbo-städer och byggande av dessa har vi nu en genomförandegrupp som ska jobba med att se till att fler gruppbo-städer kommer till stånd. Det arbetet hoppas jag ska kunna ge resultat. Vi kommer att ha en diskussion om det i ett senare ärende under kvällen, om det var det du syftade på.

När det gäller sprututbytet ska vi se hur mycket det i sådana fall kommer att kosta så att vi kan budgetera för det. Verksamheten är inte i gång än, men när man börjar planera för detta ska vi se vad det innebär i form av kostnader för framtiden. I så fall blir det en fråga för kommande budget och inte för årets.

Anförande nr 156

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag trodde att det låg så långt tillbaka att det borde ha varit med i den här budgeten, men så verkar det inte vara.

Anförande nr 157

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag ska ta upp frågan om befolkningsökning i Stockholm. Det är några siffror som verkar vara alldeles uppåt väggarna här. På s. 77 står det: I dag är vi 2 miljoner i Stockholms län. Det är inte uppåt väggarna, det är okej. Men så står det: År 2030 kommer vi att vara 2,5 miljoner. Det verkar vara väldigt mycket i underkant. Det blir ca 28 000 personer per år, och det gäller hela länet. De senaste åren har det varit nära 40 000. Att komma under 30 000, som det står i era skrivningar, är nog bara ett slags from förhoppning från Alliansens sida. Jag hoppas bara att ni inte planerar efter detta framöver, eller? Det blir alltså 500 000 på 18 år. Det kräver då minskad nativitet, kortare livslängd och fred i världen, och det är nog ingen som tror på det.

På s. 72 handlar det om förbättrad luftkvalitet, det finns en lägesbeskrivning av år 2010. Det sägs ingenting om att Stockholm inte klarar EU:s mål när det gäller partiklar och kvävedioxid. På andra ställen skriver ni vad ni tänker göra, men här skriver ni ingenting om vad ni tänker göra, inte en rad om hur ni ska bemästra problemen med den hälsofarliga luften.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 158

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Vår prognos är inte 2,5 miljoner 2030. Där är vi redan några år före. Åke Askensten kan vara helt lugn på att vi har ögonen på de här prognoserna. Det är bland annat den allvarliga invändning vi har haft mot kapacitetsutredningen. Där använder man befolkningsprognoser som vi tror kommer att slå helt fel. Vi kommer att öka mer än så. När det gäller nativiteten kommer den att plana ut, men vår tidigare erfarenhet är ändå att när de här prognoserna spricker så är det för att vi växer i antal ännu mer. Tyvärr kan vi inte heller hoppas på fred i hela världen, så jag tror att människor kommer att fortsätta att söka sig hit för att hitta en bättre framtid på grund av krig och av andra orsaker.

Jag kan som sagt lugna Åke Askensten med detta.

Anförande nr 159

Åke Askensten (MP): Det var bra. Vi läste senast i dag om politiker som plankade andras texter. Det verkar som att ni bara kopierat någonting, inte läst någonting själva. Ni har uppenbarligen inte skrivit det här själva, utan ni har plankat någon.

Anförande nr 160

Jari Visshe (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Miljömiljarden har varit ett väldigt framgångsrikt projekt. SKL skriver att trots flera världsförändringar har i princip samtliga initierade miljöprojekt gått i mål och levererat. Den höga graden av leverans och slutförande är en stor framgång och en enastående prestation. Det är inte ofta man ser SKL:s tjänstemän ta i så mycket, men i det här fallet är det kul att se. Dessutom är det sant. Miljömiljarden är en framgångssaga. Som alla sagor slutar den ganska lyckligt, eftersom Stockholm utsågs till Europas miljöhuvudstad, och det har vi alla anledning att känna stolthet över.

En hel del av miljömiljardens projekt handlade om vatten. Man gjorde mycket gott och lärde sig på vägen. Nu känns det dock lite bekymmersamt, tycker jag. På Stockholm Vattens senaste sammanträde kunde vi konstatera att det hade dykt upp ett antal röda plumpar i protokollet för 2011. Jag tror att vi alla här vill förknippa Stockholm Vatten med ett bra miljöarbete. Där fanns det en hel del plumpar i protokollet.

På grund av besparingar är det en del vattenvårdande projekt som skjutits på framtiden. Under 2011 initierades inga nya vattenvårdande insatser, utan numera nöjer man sig med att följa tillståndet i våra vatten och sjöar. Vi får inte begrava miljöarbetet för att vi nu avslutar miljömiljarden. Det arbetet måste fortsätta. Vi måste fortsätta med de vattenvårdande insatser som miljömiljarden möjliggjorde.

Anförande nr 161

Borgarrådet Ankersjö (C): Det är klart att vi ska arbeta med vattenvårdande insatser, och det är inte bara Stockholm Vatten som ansvarar för det, utan det har hela staden ett ansvar för. Vi har också aviserat en ambitionshöjning där vi ska se över hur vi ska kunna uppfylla EU:s vattendirektiv om en god ekologisk och kemisk status i våra vattendrag i Stockholm i framtiden.

Du för upp diskussionen om finansieringen av Stockholm Vatten. Där har vi tagit beslut om att höja taxan, så att förhoppningsvis ska det bli en förbättring på den fronten. Samtidigt som vi gör det kommer arbetet med att fortsätta att effektivisera verksamheten att pågå, vilket är nödvändigt därför att det är skattebetalare som via kollektivet ska få ut maximal valuta för sina pengar.

Anförande nr 162

J a r i V i s s h e d (S): Det stämmer att vi höjde taxan för vatten. Det ger ökade möjligheter att ha lite muskler att ta itu med miljön. Jag har ingenting mot att man fortsatt i alla organisationer ska jobba med effektiviseringar. Då utgår jag från att den här typen av plumpar i protokollet som det blev under 2011 kommer man att ta tag i under året så att vi slipper dem när vi summerar det här året.

Anförande nr 163

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tänkte prata om barnfattigdom. Att veta men inte göra är värre än att inte göra, kan man säga. När man tittar på utvecklingen av barnfattigdomen slås man av att den faktiskt ökar. Att som barn växa upp i en familj med en knapp ekonomi och små sociala och kulturella resurser ger sämre chanser för framtiden, det vet vi alla. Ni har fulla möjligheter att se till att barnfattigdomen minskar i staden, för det gör den nämligen inte nu.

Rädda Barnen gör ett föredömligt arbete när det gäller barnfattigdomen och piskar på politiker runt om i hela Sverige. Deras senaste kartläggning fick ganska mycket uppmärksamhet, och där kan man se att mellan år 2008 och 2009 har barnfattigdomen ökat i 17 av 18 stadsdelar. Det är inte småpotatis. Specifika förlorare i det här spelet är till exempel Järva men också söderort. Man kan titta specifikt på Rinkeby. Där har den gått upp med 3,9 procent, i Skärholmen med 4, i Spånga-Tensta med 1,7, i Kista med 1,7, i Vantör med 1,4, i Hässelby-Vällingby med 1,4. Man kan se att det går uppåt. Vad Svenska kyrkan säger är att det är en otrolig ökning av antalet barnfamiljer som vill ha matpaketet.

Det här är en stad som går med vinst – var det 2 miljarder? Då undrar jag varför ni inte sätter er ned och funderar hur ni ska stödja barnen i familjer med knappa omständigheter. Vad ni har gjort i stället är att se till att de har fått ännu sämre möjligheter. Till exempel har ni tagit bort normen, åkkorten har försvunnit och så vidare. Det är ganska många barn och ungdomar i den här staden som har små möjligheter och som ligger långt ifrån sina kamrater när det gäller till exempel internet. Har man ingen dator hemma i dag ligger man ganska risigt till om man exempelvis går i grundskolan.

Jag undrar varför ni fortfarande nekar att barnfattigdomen i Stockholm ökar och därmed säger att Rädda Barnen har fel. Det är för mig otroligt märkligt.

Sedan vill jag fråga borgarrådet Anna König Jerlmyr angående jämställdheten: Hur kommer det sig att man lade ned kvinnoenheten vid enheten för hemlösa? De personer som jobbade med de här kvinnorna jobbar nu bara med män. Det är fyra personer det handlar om. Jag tycker inte att det är en bra utveckling när det gäller satsningar på kvinnor. Sådana satsningar kommer vi att efterlysa under resten av året och resten av mandatperioden. Var är era satsningar på frågor som rör kvinnor och jämställdhet? Genusperspektivet är så att säga lågt på högersidan.

Anförande nr 164

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi får möjlighet att diskutera kvinnofrid och jämställdhet redan i kväll förhoppningsvis när vi tar upp

kvinnofridpolitiska programmet. Det är klart att man kan ta en enskild siffra och jämföra från ett år till ett annat. Men trenden i sig är att barnfattigdomen i Stockholm minskar. Vi kan se en kraftig minskning i våra mest utsatta stadsdelar. Då har det att göra med jobbtorgens verksamhet. Över 13 000 har lämnat försörjningsstöd till arbete. Ett långsiktigt pågår med sommarjobb och med förbättrad skola för att bryta utanförskapet.

Vi kan se att barnfattigdomen är större bland människor med utländsk härkomst och bland ensamstående, inte minst ensamstående mammor. Därför är det för mig märkligt att Vänsterpartiet vill dra undan den extra månadslönen för en undersköterska, som hon ju får extra per år i och med jobbskatteavdraget, som ger en extra marginal och som kan innebära en semester eller möjlighet till ett ridläger eller liknande. Att arbete lönar sig är någonting som Vänsterpartiet motsätter sig och som jag beklagar. Det gör att utsattheten ökar för ensamstående mammor.

Anförande nr 165

K a r i n R å g s j ö (V): Den ensamstående mamman kanske får en högre hyra och högre avgifter som ni inför, inte bara här utan även i landstinget.

Jag tycker att när man ser att barnfattigdomen ökar i samtliga stadsdelar utom en borde man som ansvarig politiker bli lite orolig. Jag skulle titta lite mer på Rädda Barnens rapport och se om vi kan göra för någonting. Vi kanske står inför en än värre lågkonjunktur. Vad händer då? Vad säger det att barnfattigdomen ökar på Östermalm? Vad säger det att barnfattigdomen ökar på Södermalm och i innerstaden, inte bara i ytterstaden? Ta en funderare på det!

Anförande nr 166

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Det var några som blev förvånade när Anna König Jerlmyr nämnde McDonald's som ett företag som skulle avhjälpa ungdomsarbetslösheten. Ni borde faktiskt inte bli förvånade. Det finns väldigt täta och tydliga band mellan Moderaterna och McDonald's. Det finns en rad utspel där Moderaterna framhåller McDonald's fördelar både socialt och miljömässigt och även i andra avseenden. McDonald's har fått full pott, de har fått sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar, och de har fått sänkt restaurangmoms. De klarar sig med andra ord ganska bra.

Det som vi har föreslagit och som Anna angrep är att den av McDonald's butiker i Stockholm som ligger i Stadsbiblioteket vid Sveavägen möjligen skulle flytta på sig därför att Stadsbiblioteket behöver sina egna lokaler. Det tillsattes en utredning i kulturnämnden om hur man skulle kunna utvidga Stadsbibliotekets lokaler. Då tyckte vi att det var lämpligt att se över om man skulle kunna flytta bort McDonald's och Falafelkungen som har sina lokaler i Stadsbibliotekets kulturmärkta hus vid Sveavägen. Det var tydligen det som fick Anna att tycka att vi inte hade någon möjlighet att utrota ungdomsarbetslösheten, vilket man kanske kan tycka är att gå lite långt. Man kanske borde utreda hur stort partibidrag som Moderaterna får från McDonald's, men det vägrar ni att göra i riksdagen.

Anförande nr 167

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Mitt första jobb var på en hamburgerrestaurang. I tre års tid jobbade jag på Clock, inte på McDonald's.

Vad gäller synen på arbetsgivare som anställer unga är restaurangen vid Sveavägen den restaurang som vi har bäst samarbete med när det gäller att ge jobb till ensamkommande barn och unga, som inte har någon anknytning till svensk arbetsmarknad men som blir välkomnade av McDonald's. Det är Sveriges största ungdomsarbetsgivare. Det visar lite grann vilken syn man har.

Man säger att fler ska få arbete, man ska minska utanförskapet, men man för en politik som går stick i stäv mot detta. Inte bara vill man göra dubbelt så dyrt att anställa, man kastar ut McDonald's från Sveavägen och med detta jobb för ensamkommande barn och unga och andra unga. Man vill också göra det dyrare att anställa unga och på alla sätt och vis försvåra ungas etablering på arbetsmarknaden.

Det är det som är så olyckligt: Ni säger en sak, ni vill minska utanförskapet, men ni har en politik som går precis i motsatt riktning.

Anförande nr 168

A n n M a r i E n g e l (V): Snälla Anna, jag förstår mer och mer hur täta de här banden är mellan Moderaterna och McDonald's. Det är er sak, men det är väl inte så att McDonald's just i Stadsbibliotekets hus vid Sveavägen är det som har hela ansvaret för att ta hand om arbetslösa ungdomar. Nu blir jag verkligen orolig.

Anförande nr 169

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om man inte har tyngre argument att komma med än att misstänkliggöra McDonald's för att de ger pengar till Moderaterna tycker jag att man står sig ganska slätt. McDonald's är en av Sveriges största ungdomsarbetsgivare. Vi hörde från Karin Wanngård under frågestunden hur viktigt det är att ungdomar får en första erfarenhet från ett arbete. McDonald's är ett av de företag i Sverige som ger den absolut bästa hjälpen för ungdomar som vill in på arbetsmarknaden. Inte nog med det, det har även ett mycket utvecklat miljöarbete. Jag var med själv och invigde laddstolpar. De ska ha laddstolpar för elbilar runt om i hela landet. De har ett välutvecklat arbete för att just anställa unga människor med invandrarbakgrund, någonting som jag tycker att du skulle tacka dem för snarare än att stå här och misstänkliggöra dem på det sätt som du gör. Du borde skämmas!

Anförande nr 170

A n n M a r i E n g e l (V): Ytterligare två moderater och hela den moderata sidan har förstärkt misstanken att det finns ganska starka band mellan Moderaterna och McDonald's. De är inte ens dolda.

Jag vill understryka att jag aldrig misstänkliggjort McDonald's som företag, utan jag har påpekat att de har haft ett ganska stort utbyte av den moderata politiken med både sänkt arbetsgivaravgift och sänkt restaurangmoms. Dessutom har jag föreslagit

att en enda av deras restauranger kanske skulle flytta till en annan lokal än att vara just i Stadsbiblioteket vid Sveavägen.

Anförande nr 171

A b e b e H a i l u (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag vill ta upp barnfattigdomen speciellt i Rinkeby och i Järvaområdet. Aldrig tidigare i Rinkebys historia har barnfattigdomen varit så stor som den är i dag. Inte ens på 90-talet då det var kris i hela Sverige, precis som det är i Spanien och Grekland i dag, var det någon katastrof därför att man satsade på riksnivå och från kommunen speciellt på områdena Rinkeby, Husby, Skärholmen och andra liknande områden i Sverige. Nu har man tagit bort allt från dessa områden. Av de nya som kommer är hälften arbetslösa – mamma, pappa, barn är arbetslösa. Hur kan barnfattigdomen bara plötsligt försvinna om alla är arbetslösa?

När det gäller ungdomsarbetslöshet kan en arbetslös ungdom kosta hur mycket som helst och dessutom hur länge som helst om man inte vidtar någon åtgärd snabbt. Det kan som sagt kosta hur mycket som helst. Man gör ingenting för de här ungdomarna. Dessutom finns det många arbetslösa ungdomar i de här områdena. Man måste göra något medvetet – jag vänder mig till finansborgarrådet – med uppsökande verksamhet, hitta dem, ge dem en gedigen utbildning, yrkesutbildning med mera så att de blir attraktiva på arbetsmarknaden. Det är viktigt. Det räcker inte med 5 procent hit och 5 procent dit.

Rinkeby är en stadsdel som inte finns i Stockholm för er. Rinkeby är en stadsdel som inte finns i Sverige för er. Ändå är det bara 15 minuter från Stadshuset, 15 minuter från riksdagen, 15 minuter från Kungliga slottet.

Det är viktigt att ni satsar på dessa ungdomar. Det behövs en Marshallplan för att de här personerna, barnen och föräldrarna, ska få en skaplig framtid. Annars betalar vi dyrt om några år, mycket dyrt. Vi vet att det är jobbigt i området i dag, jag bor där sedan 25 år tillbaka, så jag vet hur det är. Det har gått utför de senaste sex åren. Otroligt dåligt! Ingenting finns, det har blivit en stadsdel som inte existerar.

Anförande nr 172

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, kommunfullmäktige! I mitt förra anförande ställde jag fråga till Sten Nordin med anledning av den tjänstekoncession som man tillämpade när man upphandlade Högdalens sim- och idrottshall. Jag fick inget svar från honom som högsta politiskt ansvariga för kommunens ekonomi om det var rätt att subventionera ett enskilt företag med minst 10 miljoner kronor under tiden som de kommer att stå för driften av Högdalens sim- och idrottshall.

Jag vet inte om det var fråga om något slags strategi för osynliggörande från Sten Nordin eller hans oförmåga att komma upp i talarstolen och svara på min fråga. Jag ställer frågan igen: Tycker du att det är bra att man subventionerar ett enskilt företag i Stockholm med minst 10 miljoner kronor? Kommer andra verksamheter inom idrottsnämndens område att upphandlas enligt samma luddiga tricksande upphandlande som den här tjänstekoncessionen?

Anförande nr 173

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag satt och lyssnade på debatten. Du fick svar på alla dina frågor av Regina Kevius, ansvarigt idrottsborgarråd. Det kanske säger mer om dig och din syn på kön att du måste ha svar från en man.

Anförande nr 174

M e h d i O g u z s o y (V): Jag tycker att det är beklämmande att Sten Nordin, vars parti historiskt sett varit emot alla förslag i jämställdhetsriktning, kommer med sådana anklagelser. Det är väldigt lågt.

Jag tycker att han i stället ska svara om det är rätt eller fel att skattebetalare ska subventionera enskilda företag som tar över driften av idrottsnämndens verksamhet. Jag tycker att det är skämmigt och lågt. Jag tycker att du i stället ska svara. Här har alla dina kamrater applåderat så att man nästan får tinnitus. Jag tycker att du ska svara på min fråga, jag kommer att ställa den igen, för jag är inte nöjd med det svar som du gav mig.

Anförande nr 175

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Som svar på mitt förrförra anförande sade Regina Kevius att staden kommer att få pengar från det här företaget som har tagit över driften av Högdalens idrottshall. När jag hävdade att staden kommer att förlora minst 10 miljoner kronor anklagade hon mig för att fara med osanning och ljuga.

De som ljuger i den här salen och kommer med lögner är inte vi, utan det är de ansvariga, det vill säga högeralliansen med Moderaterna i spetsen. Faktum är att vi inte får några pengar alls från Högdalens sim- och idrottshall. Den verksamheten skattesubventioneras, och nu har högeralliansen beslutat att man dessutom ska driva det här så att det kommer att kosta oss minst 10 miljoner mer än om vi skulle driva det i egen regi.

När jag kräver ett svar av ansvarigt finansborgarråd förlöjligar han det hela och beskyller mig för att vara antifeminist. Jag tycker att det är pinsamt!

*§ 16 Kommunikationsprogram för Stockholms stad 2012–2015
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 12 mars 2012 (utl. 2012:37)*

Anförande nr 176

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Jag ska fatta mig kort. Vi hade ju en lång debatt och diskussion om kommunikationsprogrammet förra gången det var uppe på fullmäktiges bord, men debatten kokade till sist ned till att det var en av indikatorerna, nyckeltalet andelen medarbetare som har en positiv attityd till visionen, som oppositionen uppfattade som att medarbetarna som privatpersoner skulle behöva ha en positiv attityd till politiken.

Även om man i protokollet kan se att jag tydliggjorde att det verkligen inte var så tänker vi inte göra detta till någon prestigefråga, utan vi stryker den indikatorn och gör den förändringen i programmet. I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Vi tackar för återremissen och för att den där meningen har strukits. Det var en mening som på ett väldigt anmärkningsvärt sätt ålade stadens anställda att gilla majoritetens politik.

Tyvärr kvarstår våra övriga invändningar. Detta är faktiskt, mina vänner, ett dokument som inte duger. Därför vill vi avslå det.

När man pratar om medarbetare måste ett kommunikationsprogram självklart också innehålla ett avsnitt om medarbetarnas yttrandefrihet och meddelarfrihet. Det är en förutsättning för att kunna utveckla verksamheten. Men egentligen ska väl ett kommunikationsprogram inte handla så mycket om de anställda utan om medborgarna. Då är frågan: Hur ska man kommunicera? Medborgarna i staden i dag saknar i hög grad möjligheter till reellt inflytande. Det finns ett demokratiskt underskott. Det finns en väldigt centraliserad administration, och det är för det mesta telefonsvarare som blir kontakten med medborgarna. Stadsdelsnämnderna har tappat många möjligheter, och politikerna låser in sig i stadshuset.

Vår stad har en omvitnat svårforcerad hemsida. Vet ni hur våra medborgare från andra hörn av världen får ta del av informationen på hemsidan som det alltid hänvisas till? Jo, de får informationen på sitt hemspråk genom Google Translate. Är det någon som har provat Google Translate och sett vad det blir för språk? Det är vad vi erbjuder våra medborgare från andra delar av världen.

Däremot åläggs alla bolag och nämnder att kommunicera med det här övermaga Stockholm Capital of Scandinavia som ju med rätta har fått utstå en del hån på sista tiden. Norge har till och med JO-anmält det. Vi tycker verkligen att det är dags att vi ändrar på detta löjeväckande budskap.

Det är fortfarande oklart i den här skrivningen om de som verkligen vill ha kvar sin egen profil ska få ha det. Det vore väldigt kontraproduktivt om de inte fick det, men

det ska stadsdirektören bestämma i varje enskilt fall. Det är till och med så att det här förslaget, efter förra remissbehandlingen, ytterligare har inskränkt bolagens möjligheter. Förut var de utanför, men nu ska de tvärtom vara med.

Det här handlar alltså om *hur* man ska kommunicera. Ännu krångligare är det när det kommer till *vad* som ska kommuniceras. Ni säger att det ska kommuniceras att det är bra att Stockholm växer och att vi är i världsklass. Vi kanske är världsbäst på bostadsbrist eller ungdomsarbetslöshet – eller vad? Stockholm är, trots den nuvarande politiken, på många sätt en fantastisk stad, men den måste utvecklas i dialog med medborgarna. Stockholm är inget varumärke, även om ledningen allt mer börjar betrakta staden som ett företag. Men kommunikation är faktiskt ett utbyte. Det måste gå åt båda hållen, medan det här kommunikationsprogrammet närmast är ett diktat som ålägger alla vad de ska säga till medborgarna.

Bifall till Vänsterpartiets reservation som innebär att avslå det här kommunikationsprogrammet, skicka tillbaka det och göra om det!

Anförande nr 178

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Ordförande, fullmäktige! Vi skulle fylla år oftare, för tårta verkar göra dels att majoriteten applåderar som de värsta huliganerna, dels att det finns en viss debattglädje ändå, och det är väl i och för sig det positiva med tårtan.

Förra gångens debatt kom nästan att bli en fråga om hur man såg på demokrati. Ibland blev det en ganska förvirrad debatt, som om majoriteten trodde att vi i oppositionen inte förstod vem det var som styr den här staden. Själva poängen med ett kommunikationsprogram måste vara, vilket jag också sade då, att i och med att det handlar om medarbetare och det är någonting som ska implementeras i hela organisationen, att man ska jobba med ett antal mål eller så, finns det självklart en väldigt stor poäng med ett ganska starkt tryck från en bred enighet om hur det ser ut.

Jag tycker att det är bra att finansborgarrådet och majoriteten har tagit bort nyckeltalet om andelen medarbetare som ska ha en positiv syn. Det är bra att det stryks. Vi hade önskat att det var fler av de här nyckeltalen som faktiskt ströks, just utifrån inte att man ifrågasätter demokratiska beslut som fattas i denna församling men att det kan uppfattas på ett visst sätt när man hela tiden säger att vi på olika vis ska mäta hur man vet vad stadens policy är.

Vi kvarstår vid det som vi tar upp i vår reservation. Jag tycker att det är bra att just den här punkten tas upp, men det var två punkter till. Det handlar om punkten om andelen medarbetare och chefer som i sitt eget arbete bidrar till ett Stockholm i världsklass och punkten om andelen chefer och ledare som kommunicerar så att medarbetarna förstår hur verksamheten bidrar till ett Stockholm i världsklass.

Vi tror att kommunikationsprogrammet skulle bli bra mycket bättre om vi kunde formulera det på ett annat sätt. Men nu kommer vi att gå till beslut, så då får jag yrka bifall till vår reservation. Det är som sagt var positivt att vi tar bort den ena av de här mycket märkliga indikatorerna, men det kunde ha varit ett bättre kommunikationsprogram om vi hade kommunicerat det bättre.

Anförande nr 179

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vill säga att det är glädjande att ni har tagit bort det nyckeltal som vi begärde återremiss om. Det fanns också ett till som vi önskade att ni skulle ta bort, vilket ni inte har gjort. Vi hade också synpunkter på hur man hanterar symbolen S:t Erik och hur man implementerar de sakerna i verksamheterna.

Jag vill bara säga att i vår reservation i kommunstyrelsen råkar det nyckeltal ni har tagit bort stå kvar som att vi vill ta bort det. Nu är det ju borta, så det är klart att vi inte vill ta bort det som är borta.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 180

J o n a s E k l u n d (MP): Ordförande, kommunfullmäktige och stockholmare! För tre veckor sedan debatterade vi den moderatledda majoritetens förslag till kommunikationsprogram förra gången. Den gången ville majoriteten bland annat sätta upp som mål att så många som möjligt av stadens anställda skulle vara positivt inställda till Vision 2030, det vill säga till den borgerliga politiken.

Den välvilliga slutsatsen av den debatt vi hade här i fullmäktige för tre veckor sedan är att majoriteten, Moderaterna och finansborgarrådet Sten Nordin helt enkelt inte hade tänkt tanken att de anställdas åsiktsfrihet skulle kränkas när politiker sätter upp mål för vilka åsikter de anställda ska ha. Tänkte inte på det, helt enkelt.

En mindre välvillig slutsats är att Moderaterna och majoriteten prioriterar åsikts- och meddelarfriheten för offentliganställda ganska lågt. Det kanske till och med skulle kunna vara så som jag fick höra efter förra debatten av en facklig företrädare som hade sett debatten den 12 mars, nämligen att syftet med det här attitydmålet i kommunikationsplanen och syftet med visionsfilmen som alla anställda ska se och sedan pricka för rätt svar om den borgerliga politiken är att sätta munkavle på de anställda och få anställda som är kritiska till den förda politiken att hålla tyst.

Det är inte jag som påstår det, utan det är alltså en facklig företrädare för anställda i den här staden som uppfattar det på det viset, och det tyder verkligen på att det finns brister i hur den nuvarande politiska majoriteten kommunicerar den grundlagsenliga rätten som anställda har att uttrycka sig fritt om hur staden styrs så länge de följer de uppsatta politiska målen i sitt arbete. Man har åsiktsfrihet som anställd precis som man har åsiktsfrihet som medborgare i övrigt.

Jag är glad att majoriteten har tagit bort just målet om vilka åsikter och attityder de anställda ska ha, men jag tycker fortfarande att det finns en hel del att göra med det här programmet. Det borde handla betydligt mer om dialog med medborgarna, det vill säga, betydligt mer om att informera om den demokratiska processen och betydligt mindre om att få medborgarna att hysa vissa bestämda attityder som finns fastlagda i programmet. Stadsdirektören borde inte heller ha rollen som hon har i programmet, nämligen att fastställa vad som ska kommuniceras centralt ifrån.

Men jag är glad över den utveckling som skett från förra gången vi debatterade det här programmet.

Anförande nr 181

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Det var verkligen ett glädjens budskap som kom här precis innan jag kom upp i talarstolen.

Vi är i och för sig i stilla veckan. Det gör att vi alla ska dra oss tillbaka och vara lite dystra. Åtminstone var det så förr. Men i delar av den här salen är det som att vandra i en ständig jämmerdal. Jag förstår att det måste vara alldeles fruktansvärt att vara i era skor, även om jag inte ska nämna någon vid namn, där allting som sker i Stockholms stad i stort sett är ett helvete, året runt.

Det här om telefonsvarare har jag nu hört många gånger i den här talarstolen. Poängen med dem är att enklare saker ska tas om hand av en telefonsvarare för att någon annan ska ha möjlighet och tid att prata med de medborgare som ringer. Det är det som är hela vitsen.

Jag kräver ingen överdriven munterhet just denna dystra vecka på året, men vore det inte så att ni någonstans långt där inne kunde säga att ja, vi hade en poäng. Vi fick rätt. De ändrade sig. Tänk vad bra det var att de gjorde helt om! För det är vad vi har gjort, och jag tycker att det var en bra debatt vi hade förra gången. Det var inte majoritetens uppfattning att vi skulle belägga några anställda med munkavle, men när det uppfattades så ändrade vi alltihop.

Fröjda er alltså en aning inombords över detta!

Anförande nr 182

A n n M a r i E n g e l (V): Madeleine, jag tror att det är mina skor du inte skulle vilja vara i, och det är jag så glad att du inte är.

Jag tyckte att jag sade att vi är väldigt glada över att ni har tagit bort den här meningen, men tyvärr innebär det inte att ni har gjort helt om. Hela andan i programmet finns ju kvar exakt likadan som förra gången. Ni strök det mest flagranta uttrycket för att man ville lägga munkavle på personalen, men samma sak finns ju fortfarande kvar: att detta är en envägskommunikation, att det som ska kommuniceras är att Stockholm är världsbäst och det ska personalen göra till medborgarna – varsågod, tacka och ta emot!

När det gäller telefonsvarare är det väldigt många medborgare som har vittnat om att det är väldigt svårt att få tala med en människa numera i denna stad, därför att man måste knappa sig fram på en telefonsvarare. Man vet inte om någon har tagit emot ens meddelande. I remissvaren på det här programmet framhåller vissa stadsdelar att folk är missnöjda med att de aldrig får veta om de har kommit rätt eller kommit fram

Vi beklagar till exempel utvecklingen att man har tagit bort växel och reception i stadsdelarna där det satt människor som visste något och som inte hänvisade en till en knapptryckning.

Anförande nr 183

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära Ann Marie, du kände dig apostroferad, och det var väl helt rätt. Men nästa gång skulle det vara så oerhört intressant om du kunde nämna *ett enda* positivt exempel på någonting som du under det senaste året har upplevt i Stockholms stad eller hört från någon av alla dessa medborgare som du ständigt möter med alla deras synpunkter och klagomål på allting: Finns det någon gång du har träffat en enda människa som tyckte att någonting var bra? Kan du inte berätta det här i så fall? Det skulle vara så himla upplyftande.

Anförande nr 184

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag är nästan mållös nu efter att ha hört Jonas Eklund med flera tala här, så jag säger inte mer än bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 185

L e i f R ö n n g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag hade några frågor förra gången som jag tog upp, och nu inser jag att jag har en fråga kvar: Hur kommer detta tillbaka? Vi går ju från att det är en policy till att det blir ett program och ett skarpt styrdokument som stadsdirektören får ansvaret för att revidera och genomföra. Det står ingenstans att det ska tillbaka till fullmäktige någon gång för att hanteras vidare så att vi får ha en levande diskussion om det. Men verkligheten och omvärlden förändras, och det är oerhört intressant för fullmäktige som sätter upp de här styrdokumenterna att faktiskt få det återkopplat.

Jag hittade det ingenstans, men det är väl så att det kommer tillbaka till fullmäktige i någon mening, återkommande?

Anförande nr 186

Borgarrådet N o r d i n (M): Det skiljer sig inte från andra program. Dels står det tydligt att det ska implementeras av nämnder och styrelser, så det är en instans där detta kommer att vara uppe för diskussion, dels blir det som andra program, att det här ligger i kommande bokslutsdebatt eller den typen av debatter, så det är klart att vi kommer att följa upp det här och att det kommer att finnas tillfälle till förnyad diskussion kring hur det fungerar.

Anförande nr 187

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tänker inte gå in på Madeleine Sjöstedts ironier; de talar för sig själva. Men både årsberättelsen och det här kommunikationsprogrammet utstrålar någonting som jag tror är ganska farligt politiskt, och det är en oerhörd självgodhet. Allting är jättebra, det finns inga problem, vi ser inga problem. Framför allt har vi ingen anledning att fråga medborgarna eller medarbetarna om de ser några problem. Finns det någonting som de skulle vilja ta upp? Finns det någonting vi skulle kunna utveckla och förbättra? Är det så att personalens kritik skulle kunna innebära någonting bra? Är det så att medborgarna har något att komma med, eller ska vi bara säga att vi är världsbäst och i världsklass och det ska vi nu kommunicera till alla?

Jag tror faktiskt, bästa majoritet, att det är en ganska farlig väg.

*§ 17 Infrastruktur i Hjorthagen inom Norra Djurgårdsstaden
Genomförandebeslut
Förslag från exploateringsnämnden (utl. 2012:38)*

Anförande nr 188

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag blev lite överraskad över att vara först, eftersom jag trodde att borgarrådet skulle föredra detta först. Men då får jag tala i stället.

Jag konstaterar att den vanliga ordningen i Stockholm när det gäller att ställa krav på byggherrar när det gäller energiförbrukning, miljöåtgärder och så vidare är att man inte ställer särskilt många krav. Det räcker med att byggherren har "tagit del" av Stockholms stads program för byggande och av miljöanpassat byggande. "Tagit del" alltså. Sedan gör man vad man finner lämpligt.

Det kan också vara så att man ska "eftersträva" vissa mål. Det kan vara en energianvändning på 55 kilowattimmar per kvadratmeter och år, ett ganska modest krav som ju i själva verket inte ens är något krav utan något som ska "eftersträvas".

Jag har också en fråga när det gäller Hjorthagsparken i det här ärendet. Delar av västra Hjorthagsparken kommer uppenbarligen att försvinna eller reduceras, och då är min fråga hur man ska kompensera den delen. Om detta sägs ingenting i handlingarna vad jag kan se. Det skulle vara intressant att få ett svar från något av borgarråden här.

Så till trafiken. Det finns en fastlagd prioriteringsordning mellan olika trafikslag: 1) gång och cykel, 2) kollektivtrafik, 3) bilpooler och 4) privatbilism. Man kan tycka att det då borde vara självklart att SL skulle ha fått det busskörfält som man bad om, men icke. Detta innebär en nedprioritering av kollektivtrafiken från grupp 2 till grupp 4, alltså bland privatbilisterna, detta med hänvisning till att det inte finns utrymme.

Jag undrar om det är så nya stadsdelar ska planeras i fortsättningen. Ska bussarna hamna i samma prioritetsgrupp som privatbilarna, med busstrafiken i den lägsta gruppen?

Anförande nr 189

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det här ärendet, Åke Askensten, rör infrastrukturen i en väldigt begränsad del av det som vi nu kallar för Norra Djurgårdsstaden och den del av Hjorthagen som är under behandling. Det här är egentligen bara en liten, liten detalj om man ser till områdets utveckling i stort – men en viktig detalj, för utan att göra den här typen av investering i gatu- och ledningsnät kommer det att försvåra för hela utvecklingen i Norra Djurgårdsstaden, för de 5 000 bostäder som planeras och för de tusentals arbetsplatser som också planeras.

Vi har säkert tidigare debatterat det, och vi ska även fortsättningsvis debattera och diskutera utvecklingen i Norra Djurgårdsstaden som är ett av de miljöprofilsområden

som vi är mycket stolta över och som har nått en hel del internationell uppmärksamhet även innan det är bebyggt, men låt oss ändå konstatera att det kanske inte riktigt hör hemma i dagens ärende att sitta och diskutera varje detalj i både kollektivtrafiklösningar och de krav vi ställer på byggherrarna. Vi har diskuterat Norra Djurgårdsstaden ett antal gånger och kommer att diskutera det när de olika byggprojekten markanvisas och kommer igång. De första bostäderna kommer att kunna vara inflyttningsbara fram emot hösten.

Dagens ärende rör som sagt denna gata och de ledningsfunktioner som ska dras och den investeringskostnad på ett antal hundra miljoner som fullmäktige behöver ta beslut om för att det här ska kunna bli verklighet. Jag tycker därför att rätt debatt ska hamna på rätt ställe i salen, och detta ärende rör den höga och stora infrastrukturella förändringen, dock nog så viktig. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 190

Å k e A s k e n s t e n (MP): Joakim Larsson, det är naturligtvis bra att ni har skärpt kraven när det gäller Norra Djurgårdsstaden när det gäller energi med mera, men det är synd att det inte gäller andra delar och andra projekt som vi har, vilket jag illustrerade förut.

Att man tar en del av Hjorthagsparken tycker jag inte är någon detalj bara, men det beror ju på hur man värderar parker.

Anförande nr 191

Borgarrådet L a r s s o n (M): Den här gång- och cykelvägen som också är en möjlig del för att dra de ledningar som kommer att behövas för att utveckla 5 000 bostäder i Norra Djurgårdsstaden har den dragning som finns i ärendet. Miljöpartiet har inte reserverat sig. Står Åke Askensten här och påstår att ni har någon annan uppfattning får ni nog yrka bifall till en sådan. Jag ser bara ett yrkande, och det yrkar jag bifall till.

*§ 18 Renovering av Sergels Torgs tätskikt
Inriktningsbeslut för hela renoveringen samt genomförandebeslut för etapp 1
(utl. 2012:39)*

Anförande nr 192

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Att renovera Sergels Torgs tätskikt är bra, men i ärendet finns också frågan om att genomföra etapp 2 av ombyggnaden av Sergelgången, vilket bland annat inbegriper Sergelarkaden. Då vill vi bara skicka med så att vi inte glömmer bort det att det här med att glasa in ofta innebär att man också stänger av och stänger på kvällar och nätter, och det måste vi vara lite försiktiga med. Det finns en trend i city att minska det offentliga rummet, och när det gäller Sergels Torg har det stor betydelse som plats och som ett demokratiskt forum. Vi vill därför skicka med att man bör titta på det här innan man gör det och verkligen överväga och se vilka konsekvenser en inglasning kan få.

Vi har inget yrkande i detta ärende, men vi vill att det här ska finnas med som en viktig del.

Anförande nr 193

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Först vill jag lugna Miljöpartiet genom att hänvisa till förslaget till att-sats där det står att vi ger i uppdrag att i samband med planeringen för tätskiktsrenoveringen utreda möjligheterna att genomföra etapp 2. Vagare än så kan man väl knappast skriva.

Det här är ett gigantiskt ärende. Vi har i Stockholm väldigt många infrastrukturinvesteringar som gjordes för 40-50 år sedan. Dess värre är det så att den tekniska livslängden för många av dem nu håller på att gå ut samtidigt, vilket att vi måste göra någonting åt det på väldigt många olika ställen. Vi har flera broar och många andra ställen som måste hanteras i det här sammanhanget.

Hela den här delen av staden står egentligen på ställningar eller broar och däck. Det är en stålkonstruktion, vilket alla inser, om man bara kommer ihåg hur det såg ut där när man rev Klara. Efter det har man byggt upp allt på stålkonstruktioner som nu tyvärr är i så dåligt skick att det läcker in i de butiker och lokaler som är under gatuplanet under hela sträckan i princip från Klarabergsviadukten till Sergels Torg och ned till Hamngatan. Detta har vi känt till i flera år.

Därför är det här gigantiska renoveringsprojektet nu alldeles nödvändigt. Det kommer tyvärr att ta ett antal år att jobba med de här sakerna. Men det delas upp i fyra olika etapper, och trafikkontoret har med sig från fullmäktige och från alla stockholmare att man måste jobba med det här så att det blir en så liten framkomlighetsåverkan som möjligt.

Det första arbetet kommer att påbörjas redan i år. Det innebär också att man tillsammans med de fastighetsägare som finns i de här lokaliteterna måste hitta evakueringslokaler. Det är en väldigt komplex fråga, men samtidigt är det någonting som man måste genomföra. Därför tycker jag att det känns väldigt bra att vi nu kan

besluta i fullmäktige om att vi ska ha denna inriktning på det fortsatta arbetet och som avsett besluta om den här väldigt stora summan pengar. Det är ett viktigt steg framåt för att vi ska få en bättre hållbarhet på många olika sätt i Stockholms stad.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

*§ 19 Gemensamma miljökrav vid upphandling av entreprenader där arbetsfordon och/eller arbetsmaskiner ingår
Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2012:40)*

Anförande nr 194

K a t a r i n a L u h r (MP): Stockholm har som vi alla vet stora problem med sin luftkvalitet. Stockholms sviktande luftmiljö med ibland annat för höga halter av partiklar och kväveoxider har vi diskuterat i kväll.

I dag har en ny forskningsrapport från Umeå spridits i medierna som ytterligare visar på hur höga partikelhalter i luft ger ökad dödlighet hos stockholmarna. Speciellt skadliga är höga partikelhalter för personer med hjärt-/kärlsjukdomar eller astma men även för barn och gamla.

För att få bukt med Stockholmsluften krävs ett helt batteri av åtgärder, och där är miljökrav på arbetsfordon och arbetsmaskiner en viktig del att arbeta med, eftersom arbetsredskap och maskiner kan vara starkt bidragande faktorer till både partiklar och kväveoxider. Att miljökrav på arbetsmaskiner även kan minska koldioxidutsläpp och användning av skadliga kemikalier gör det inte mindre viktigt att skärpa kraven ordentligt.

I Stockholm har vi hela tiden pågående infrastrukturprojekt, till exempel trafikarbetsprojekt, som leder till stor påverkan på luftmiljö och närmiljö. Detta gör upphandlingskraven jätteviktiga. Vi tycker att det är jättepositivt att vi har lyckats ta fram gemensamma miljökrav mellan Stockholm, Malmö och Göteborg i den här texten, eftersom dessa tre städer har mycket stor genomslagskraft om vi går samman och jobbar tillsammans. Dessa miljökrav måste dock användas som absoluta minimikrav och mer för att rensa bort riktigt dålig teknik än som ett medel för att gå före på miljöfronten.

Vi i Miljöpartiet tycker att det är oerhört viktigt att det här inte landar i allmängiltiga miljökrav eller ännu värre, att det blir maximimiljökrav. Detta innebär att staden fortfarande har ett stort ansvar att gå in vid varje enskild upphandling och ställa nya och starka miljökrav. Vi hoppas därför att Ulla Hamilton och trafikkontoret redan nu sitter och skriver på starkare krav som är bättre anpassade till exempelvis Stockholms miljöprogram.

Jag yrkar därmed bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 195

K a j s a S t e n f e l t (V): Jag vill bara i all enkelhet yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

När man väljer att lägga ut sina kärnverksamheter på entreprenad är det extra viktigt att man ställer tydliga och skarpa miljökrav vid upphandlingar där arbetsfordon och arbetsmaskiner ingår. Vi vill skärpa miljökraven vid den här typen av upphandlingar

i enlighet med vårt förslag till nytt miljöprogram som antogs i fullmäktige i januari i år och att man i större utsträckning tar hänsyn till de nationella miljö kvalitetsmålen.

Bifall till Vänsterpartiet!

Anförande nr 196

Malte Sigemalm (S): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att det har kommit till stånd ett program mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. Det är bra att man har börjat ta tag i dessa frågor, och som många har sagt är luftkvalitetsnormerna inte speciellt bra i Stockholm.

Det program vi ska fatta beslut om har ändå behandlats i stort sett ända sedan 2010 i olika konstellationer, och man har jobbat med seminarier och mycket sådant tillsammans med branschen. Vi ser det här programmet som ett levande program, och jag tror att om man ska ta fram ett sådant här program ska det revideras regelbundet utifrån de nya tekniska saker som inträffar så att det är uppdaterat och kan skärpas till, framför allt när det gäller kemikaliedelen. Det framgår också av beslutspunkt 3 att man från trafik- och renhållningsnämndens sida ska kunna göra justeringar i programmet under perioden.

Det här programmet är också minimikrav. Det är ingenting som säger att man inte får ha högre krav när man gör de här beställningarna. Däremot kan man kanske ha viss kritik när det gäller de kemiska produkterna. Där borde man ha kommit längre i programmet med kraven. Miljöstyrningsrådet har gjort en kemikaliestrategi, och de utgår hela tiden från REACH där man tar upp sådana produkter som är cancerframkallande, hormonstörande och ozonnedbrytande. Man har även tagit med farliga metaller. Detta ska inte förekomma i verksamheterna, och jag menar att nästa gång man tar fram det här programmet bör man också ta med fler starka krav kring de kemiska produkterna.

Det står i en del reservationer att man hänvisar till Miljöstyrningsrådet, men det som är synd är att Miljöstyrningsrådet har inte tagit fram några egna upphandlingskriterier beträffande väg- och anläggningsentreprenader. De hänvisar i stället till det program som vi ska fatta beslut om i dag, så när ni i era reservationer hänvisar till Miljöstyrningsrådet så hänvisar Miljöstyrningsrådet till det här programmet.

Anförande nr 197

Borgarrådet Hamilton (M): Konklusionen av det som Malte Sigemalm sade är att då borde alla vara väldigt nöjda, eller hur?

Det här med gemensamma miljökrav är någonting som Stockholm, Göteborg och Malmö har jobbat med tillsammans sedan 1997. Det är självklart att man löpande gör revideringar kring dessa, eftersom, precis som flera varit inne på, världen ändrar sig ganska snabbt, och då gäller det att se till att man också hänger med när det gäller kravspecifikationerna.

Det som är nytt för det här programmet jämfört med de andra programmen är dels att Trafikverket har varit med väldigt bra i arbetet, dels att vi också har haft ett väldigt nära och bra samarbete med branschen. Trafiknämnden skickade faktiskt tillbaka ärendet ett extra varv till branschen för att vi från Stockholms stad ville vara säkra på att de verkligen hade varit med och haft synpunkter på detta.

Nu är miljömålen och miljökraven väl förankrade, och det som skiljer detta väldigt mycket från de tidigare kraven är att man mycket mer trycker på att entreprenörerna ska ha ett systematiskt miljöarbete, att man ska ha miljöplaner, att man ska jobba systematiskt med effektiv energianvändning och effektiviseringar i processerna och vilka typer av drivmedel man ska ha. Man ställer också krav på fordonen. Jag utgår därför ifrån att detta kommer att ge ett fortsatt bra bidrag till det miljöarbete som vi gör i Stockholm, framför allt tillsammans med företagen i Stockholm. Ensamma kan vi inte göra speciellt mycket, men tillsammans kan vi göra stora förändringar, vilket vi också har visat genom åren.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

*§ 20 Begäran om gemensamt utträde ur överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskild boendeform i annan kommun inom länet
Förslag från äldrenämnden (utl. 2012:41)*

Anförande nr 198

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag blir inte riktigt klok på det här ärendet. Jag tycker att det är ett märkligt resonemang där vi dels ska uppmana alla andra att upplösa avtalet, dels, om de inte vill det, ska gå ur eftersom inte alla är med. När man pratar med de andra kommunerna är den bild vi har fått att de säger att de är på väg ur, eftersom Stockholm är på väg ur.

Jag förstår inte riktigt detta, om jag ska vara helt ärlig. I min värld känns det rimligt att ha ett avtal på området, och jag kan inte förstå annat än att man de facto begränsar äldre människors möjlighet att faktiskt bo var de vill om man gör som ni föreslår.

Men jag håller öppet för att jag inte har förstått vad ni egentligen vill.

Anförande nr 199

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Roger Mogert, jag förstår att du inte blir klok på det här. Du sitter ju också med i kommunförbundet Stockholms läns vård- och omsorgsberedning, fast du var inte där när det här ärendet var. Det var inga från din sida som inte var kloka på ärendet, utan det var helt enkelt så att man var rätt eniga om att avtalet har spelat ut sin roll, eftersom det är så många som inte använder sig av det. Det finns också en ny lag som innebär att man har rätt att flytta hur som helst. Dessutom skadar avtalet mer än det hjälper eftersom om man inte kan använda sig av LOV så blir man hänvisad en plats. Man har alltså större valfrihet om man inte använder sig av det här, men om du, Roger, går på mötena så får du reda på det där.

Anförande nr 200

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag får tacka. För mig var det faktiskt en nyhet att jag satt i den beredningen. Det kanske säger någonting om hur firman fungerar när det gäller att skicka inbjudan till möten. Jag tackar så hemskt mycket för den informationen.

Jag tolkar detta som att er uppfattning är att vi inte behöver något avtal på det här området utan att det är bättre att jobba med lagstiftningen.

Anförande nr 201

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu föregicks detta av ett replikskifte som möjligen redde ut frågan, även om det lät som att firman inte fungerade. Det kan jag inte hålla med om; jag tycker nog att firman fungerar. Däremot kanske man får kika lite i mejlen, Roger Mogert.

Lagstiftningen förändras. Den här överenskommelsen var nog så viktig när den kom, men den har spelat ut sin roll. Om Roger Mogert kikar på äldreförvaltningens

redovisning som tog initiativ till detta ärende ser man att man genom just LOV får en del problem. Alltså, när någon väljer att genom lagen om valfrihet välja ett boende i en annan kommun så har den här överenskommelsen skapat ett hinder för valfriheten, för då har man i stället genom överenskommelsen kunnat hänvisa till det boende där man har plats. En individ får alltså inte ställa sig i kö till det boende han eller hon kanske framför allt vill till, och då är vi tillbaka på en nivå som vi inte riktigt önskar.

Detta är bara en del av det hela. Faktum är att den här överenskommelsen enbart rör vård- och omsorgsboende, men det finns också andra typer av boenden där valfriheten måste fungera fullt ut utan överenskommelse. Det är frågan om trygghetsboenden, seniorboenden och annat som inte alls omfattas av detta.

Det finns även ett annat bekymmer som redovisas i tjänsteutlåtandet här i dag, och det är just det faktum att man inom statsbidragssystemet har problem med att pengarna hamnar i den kommun som de facto genom denna överenskommelse får betalningsansvaret. Därmed finns inte incitamentet att överenskommelsen ska kunna gälla. Sedan kan det mycket väl vara så att det behövs någon typ av överenskommelse även i framtiden, och det är vi öppna för, men då måste KSL ta initiativ till och diskutera en i sådana fall länsövergripande överenskommelse som man kan vara överens om. Där är vi dock inte i dag. Den här överenskommelsen har spelat ut sin roll, därav förslaget till beslut som jag yrkar bifall till.

Anförande nr 202

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag vill bara förtydliga att firman som inte fungerar i min värld är KSL, inte Stockholms stad, så vi inte missförstår varandra på den punkten.

Sedan måste jag säga att även LOV har en del problem när det gäller äldreomsorg och äldreboenden. Jag är glad att ni ändå håller dörren öppen för att ha en överenskommelse och lösa de problemen. Det gläder mig. Jag tycker inte att det här är något som vi ska behöva ha en konflikt om.

Jag har mig veterligen aldrig kandiderat till någon beredning i detta, och hade jag vetat om det hade jag tackat nej.

Anförande nr 203

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag kan känna igen mig i just det faktum att man ibland hamnar på en del ställen som man inte känt till. Dock kan jag glädja Roger Mogert med att ibland när man deltar i sammanträdena så går det upp ett ljus och man tycker att det är ganska skoj efter ett tag. Man vet aldrig. Jag rekommenderar därför Roger Mogert att gå till KSL framöver. Skönt också att höra att du tycker att firman Stockholms stad fungerar, för det håller jag verkligen om.

Skämt åsido: Låt mig ändå säga att jag tycker att det viktiga här är att vi måste se till att vi har ett system som fungerar oavsett var människor bor i det här länet. Om man vill bo på ett särskilt ställe, ett särskilt boende så måste det fungera, men det ska inte hämmas av en överenskommelse som är skriven i en annan tid.

Anförande nr 204

L e i f R ö n n g r e n (S): Jag tänkte berätta vad som sades på det sista sammanträdet jag var på innan jag fick lämna den församlingen. Det var nämligen så att det var Ulf Kristerssons sista sammanträde också, för han blev minister den dagen och behövde stå i telefon.

Den gången hade vi just den här diskussionen. Det här har en ganska lång historik som går tillbaka till den tid när Birgitta Rydell införde detta och vi hade beslutet här i Stockholms fullmäktigesal.

Sedan har verkligheten förändrats över tiden, och en del i den debatten handlar faktiskt om det här med särskilda boenden kontra trygghetsboenden. Den förändring som den borgerliga majoriteten gjorde var att här i Stockholm ställa trygghetsboendena emot de särskilda boendena och servicehusboendena. I regelverket för trygghetsboendena införde man en begränsning som sade att man inte fick ställa sig i kö till någon form av trygghetsboende om man inte bodde i Stockholms stad.

Då faller hela överenskommelsen garanterat, och det var faktiskt därför som de borgerliga ledamöterna ställde sig upp, helt vansinniga, på det sista sammanträdet jag var på och frågade var Stockholm egentligen höll på med. Detta motverkar nämligen syftet, precis som det tas upp här i argumentationen i den socialdemokratiska reservationen och i Miljöpartiets resonemang, att riktig valfrihet måste bygga på att inte bara titta på de särskilda boendeformerna utan hur äldre rör sig och hur verkligheten har förändrats. Då måste man få till stånd en överenskommelse som också rör trygghetsboendena, för annars är inte valfriheten reell.

Jag skulle därför vilja yrka bifall till den utmärkta ingången som Socialdemokraterna har i sin reservation och som handlar om att få till stånd en sådan här överenskommelse snarare än att riva upp den gamla. Den gamla kanske har spelat ut sin roll, och det handlar också om att Stockholm fick ta ett stort ansvar i och med att vi byggde äldreboenden och gjorde satsningar på äldreboendesidan som andra kommuner drog nytta av. Det var en bieffekt, men å andra sidan fick de också betala.

Bifall alltså till den socialdemokratiska reservationen, och fullfölj det här med valfrihetsrevolutionen!

*§ 21 Rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3 år 2011
Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, kvartal 3 år 2011, äldreomsorg (utl. 2012:42)*

Anförande nr 205

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): I dag tar vi åter ärendet om ej verkställda beslut. Det är bara en dryg månad sedan vi hade en diskussion om detta för kvartal 2. Dagens ärende rör alltså kvartal 3 2011.

Jag tycker att det är bra att de här ärendena kommer upp i debatten. Det fyller en viktig funktion och blir en blåslampa på verksamheterna. Beslut enligt LSS och SOL ska ju verkställas.

När jag stod här för första gången för ungefär ett och ett halvt år sedan såg situationen lite annorlunda ut. Då var utmaningen att det var många som inte lyckades få vare sig kontaktperson eller kontaktfamilj. Nu har man ökat insatserna för att just förbättra matchningen mellan dessa, och vi kan se att antalet som inte fått sina beslut verkställda fortsätter att minska.

Den stora utmaningen är bostäder. Vi har satt stort fokus på att intensifiera arbetet med att verkligen komma igång med detta. Här har fler involverats, inte minst från de hårda förvaltningarna, och det finns nu en byggrupp med ett tydligt uppdrag att bygga fler gruppbofastaäder. Den senaste månaden, kan jag redovisa, har man haft ett möte tillsammans med Micasa, exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen som deltar i planeringen för fler gruppbofastaäder. Det finns också möten och seminarier planerade för april månad.

Det här är några exempel på vad som börjar hända, och som man kunde läsa i synpunkterna i det bokslutsärende vi tog tidigare i dag är även finansborgarrådet tydlig med att vi behöver öka pressen när det gäller byggande av gruppbofastaäder.

Med detta sagt är det viktigt att komma ihåg att flera av de ej verkställda besluten beror på att individen tackar nej till det som socialtjänsten erbjuder, vilket man har rätt till. Därför kan ibland matchningen ta tid. Men det är också viktigt att vi får möjlighet att göra detta.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och säga att vi har en planering framöver som förhoppningsvis kan leda till bättre resultat.

Anförande nr 206

K a r i n R å g s j ö (V): Det här är verkligen lite av en termometer på situationen i Stockholm. Det är bra att den kommer månadsvis. Det skulle kanske också vara bra att titta på det här lite mer longitudinellt, att se en längre tidsaxel, så det skulle vi önska att ni petade in i det här materialet. Det finns bra statistik att tillgå.

När det gäller LSS kan vi bara påpeka att ni måste höja tempot. Jag tycker att vi har sagt det sedan väldigt lång tid tillbaka, och det är lite tjatigt, men så är det.

När det gäller kontaktfamiljerna verkar det ha lättat. Det är bra. Kontaktfamiljer har använts väldigt flitigt i hela Sverige, och man kan fundera över varför. Det är en ganska billig åtgärd till skillnad från terapi, samtal och familjeplacering. Nu finns det dock en forskningsrapport som har tittat just på vad kontaktfamiljer betyder, och då blir man lite orolig, eftersom de som fått kontaktfamiljer, visar det sig i undersökningen, går en ganska ogynnsam framtid till mötes. Det kanske är så att den här typen av kontaktfamiljer är en för liten åtgärd som kanske överanvänds. Jag tycker att ni ska titta på det och att alla vi andra ska fundera över det.

Så har vi det här med att 79 äldre tackar nej till boenden eller vill vänta in andra boenden. Är det inte dags att titta på varför de här 79 äldre och andra säger nej till boenden? Många av dem som står i den här kön hinner ju dö innan de får den här lägenheten. Gör en liten studie eller enkät, Joakim! Vi kanske lär oss någonting av det.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 207

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack, Karin Rågsjö, för att du upplyser om den här viktiga rapporten och studien som har kommit från Bo Vinnerljung och som visar att insatsen kontaktperson/kontaktfamilj inte har någon effekt. Men jag tror att det han också har sett i sina intervjuer är att man har trott att det har haft en förebyggande effekt mot placeringar, kriminalitet och psykisk ohälsa, och därför har man också använt insatsen. Man har trott att det har gett effekt, vilket det har visat sig att det inte har.

Här har vi nu en spännande allians: Tillsammans har allianspartierna i socialnämnden och Vänsterpartiet gett i uppdrag till socialförvaltningen att ta fram riktlinjer på området och revidera dem så att det handlar om att stärka barns skolgång och att insatsen kontaktperson och kontaktfamilj ska jobba med att stärka barns viktigaste skyddsfaktor, nämligen att gå klart skolan och kunna få hjälp med att prestera bättre där. Här står alltså Vänsterpartiet och Alliansen eniga i detta uppdrag, så det kommer att ske förbättringar.

Anförande nr 208

K a r i n R å g s j ö (V): Det är helt underbart. Men när vi ändå är på gång och är så himla sams just runt det här tycker jag att man i varje stadsdel ska titta på vad man kan göra. Då kan man inte skära i de sociala budgetarna.

Anförande nr 209

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Bristen på attraktiva bostäder för äldre och gruppboendestäder enligt LSS är en politisk fråga, eftersom det är politikerna som bär det yttersta ansvaret för utvecklingen och planeringen på bostadsmarknaden så att utbudet i varje fall någorlunda tillgodoser behovet. En del

av dessa äldre hinner som sagt var dö innan de får ett önskat boende eller så avlider de strax efter. I fortsättningen är det viktigt att få veta vilka äldreboenden som uppfattas som attraktiva, alltså boenden som de äldre helst söker sig till, och vilka som de tackar nej till.

Även när det gäller bostad för vuxna enligt LSS råder brister. Där bör stadsdelsnämnderna redovisa motiven till varför de eventuellt inte vill bygga gruppboendestäder, och det lokala handikapprådet bör yttra sig. Det är också viktigt att bygga gruppboendestäder i stadsdelar som i dag helt saknar gruppboendestäder.

Vi instämmer i övrigt med kommunstyrelsens handikappråd som i sitt protokoll den 6 december 2011 lämnar följande yttrande: ”Rådet har tagit del av förvaltningens förslag till beslut och noterar att bostadsfrågor är i majoritet av ej verkställda beslut.”

Det är alltså hög tid att aktualisera frågan hur detta ska åtgärdas. Bifall till Miljöpartiets särskilda yttrande i kommunstyrelsen!

Anförande nr 210

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter! Det har utvecklats en tradition att jag ska tala sist på kvällen. Folk som ser sade att presidiet såg alldeles förskräckta ut förra gången jag klev upp, så jag hoppas att ni inte behöver göra det i dag.

I grund och botten är det väl så här att ett samhälles eller en stads grad av anständighet visar sig i hur man behandlar dem som har det allra sämst. Här handlar det om dem som har det allra sämst – äldre, försvarslösa människor. Jag instämmer först och främst i den socialdemokratiska reservationen och tycker att det vore bra om man tog och kollade in hur tendensen har varit. Eftersom det här ska rapporteras hela tiden skulle det gå alldeles utmärkt att få en ordentlig översikt över trender och tendenser.

Den avgörande frågan, vad jag förstår, är i grund och botten bostäder och att det inte kommer fram tillräckligt med bostäder och inte tillräckligt med hyresrätter, precis som det står i den socialdemokratiska reservationen. En annan aspekt som är viktig när man bygger om och reparerar bostäder som faktiskt är anpassade på olika sätt är att man inte har sett upp med dem utan att de försvinner när de är fixade igen. Det här är något som jag tycker vore en poäng att se upp med.

Dessutom, vad jag förstod av papperet här, antydde någonstans att man skulle kraftsamla och göra någonting centralt av detta. Det tycker jag är väldigt bra. Det är ett socialdemokratiskt krav som gäller över huvud taget i de här frågorna: Man måste se till att det finns ett centralt organ som håller i de här aspekterna. Det är möjligt att jag har läst fel. Om jag har läst fel tycker jag att det är någonting som vi ska stå för. Om jag har läst rätt så tycker ni det också, och då är vi överens om det, vilket skulle vara ett fall framåt: lite mer central kraft i de här frågorna.

Det behövs alltså fler bostäder för att det här ska bli bättre, och jag konstaterar också med glädje att situationen med kontaktpersoner hade blivit bättre.

Anförande nr 211

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag kan möjligen glädja Kaj Nordquist ännu mer genom att konstatera att de senaste tre åren har en majoritet av de markanvisningar som har getts i staden gått just till hyresrätter. Det är många som vill bygga hyresrätter i Stockholm, och föregående år var det 57 procent av alla markanvisningar som gavs just till hyresrätter. Detta är något vi har sett ett antal år.

Vi kan konstatera att vi nu håller en nybyggnadstakt i Stockholm som kompletterar stadens bostadsutbud mer än någonsin i hela Sverige. Det är ganska bra att fortsätta så för att nå målet vi har om 100 000 nya bostäder.

Låt mig dock ägna detta anförande åt att diskutera det som vi så många gånger har diskuterat i den här salen, nämligen frågan om varför människor står i kö. Varför står dessa 79 personer i kö till dessa särskilda omsorgsboenden? Jag blir lite rädd när jag hör Miljöpartiets företrädare stå här och beteckna detta som något otäckt som måste åtgärdas. Jag frågar mig då naturligtvis om vi ska återgå till det system som en gång rådde i denna stad, där de äldre snällt fick ta den plats de blev erbjudna, och om de inte gjorde det så åkte de ur kön. Är detta ett system som Eivor Karlsson vill se framöver och som innebär att de äldre måste tacka ja till den plats de blir erbjudna? Eller är det så att Eivor Karlsson är beredd att låta de äldre ställa sig i en kö till ett särskilt boende som de själva har valt?

Vi har haft den här diskussionen på äldrenämnden och suttit och diskuterat, du och jag och andra i nämnden, om hur det kommer sig att vissa boenden har längre kö än andra. Eivor Karlsson har också fått svar på det. Det finns vissa boenden som är väldigt attraktiva. Många vill stå i kö dit. Vi tillåter dem att stå i dessa köer och vänta på just det boendet om det är det som är deras högsta önskan.

Anförande nr 212

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag förmodar att det skulle gå att få fram någon form av statistik eller redovisning, för det är ju den fråga som vi oftast tar upp: Varför söker de ett särskilt boende?

Anförande nr 213

Borgarrådet L a r s s o n (M): Faktum är att man inte behöver göra någon särskild enkät för de här 79 personerna, för man har ganska stor kännedom om dessa personer i de enskilda stadsdelar det är fråga om. Många vill bo på ett särskilt boende som har en speciell inriktning. Det kan vara det judiska hemmet. Det kan vara det persiska boendet som har 40 personer i kö. Det kan vara Borgerskapet, och det kan vara Löjtnantsgården. Det finns också kommunalt drivna verksamheter som har en del kö. Det handlar om flera boenden som är kända för att ha en riktigt god omsorg, och vi vill naturligtvis inte att dessa människor ska behöva bo någon annanstans än där de absolut vill. Då kan det bli kö på vissa boenden, och det blir också en signal till att sprida budskapet runt om i äldreomsorgen i den här staden vad som gör att människor ställer sig i vissa boendes köer, för det är något vi alla har att lära av.

Anförande nr 214

K a r i n R å g s j ö (V): Det är helt underbart, Joakim, att du har sådan koll på de här 79 personerna. Jag skulle ändå tycka att det vore bra om vi tog fram någon typ av underlag så att vi kunde se det. Om du kan visa att köerna är si och så och att de här 79 personerna som tackar nej gör det på grund av det och det så slipper du den här typen av frågor. Det vore ganska intressant, för det är klart att vi undrar. Det kan ju vara så att man har oturen att bo i en stadsdel där bara Carema kör businessen. Då skulle kanske även jag vänta.

Anförande nr 215

Borgarrådet L a r s s o n (M): Karin Rågsjö, det kanske inte är så som du kanske tycker att det kanske ser ut, utan det kanske till och med är så att stadsdelarna, när de redovisar det här materialet för äldreförvaltningen som sedan tar fram statistiken över detta, faktiskt känner till sina respektive ärenden väldigt väl.

Så är fallet, och det står också redovisat i ärendet. Man vet varför de ställer sig i dessa boendes köer, och man vet också att diskutera med de enskilda om det är den bästa lösningen att stå i just den kön eller om man bör hitta en annan lösning. Den typen av diskussioner förs i dag med varje enskild individ, men det sker på stadsdelsnivå, och jag tycker möjligen att det vore lite märkligt om 79 personer, möjligen avidentifierade, skulle redovisa sina olika ställningstaganden om varför de har velat till ett särskilt boende. Titta i stället på köerna till vissa av boendena i den här staden och konstatera att flera av dem är privata. Åk dit och kika på vad de gör för vettiga saker!

Anförande nr 216

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag skulle egentligen ha tagit replik, men jag menar att jag ställer mig bakom det Karin Rågsjö säger. Det skulle vara intressant att veta hurdana de mindre attraktiva boendena är vad gäller bostäder, personal och så vidare. På något sätt tror jag att det går att få fram något bättre av det här så att vi ser varför vissa boenden är så attraktiva.

Anförande nr 217

Borgarrådet L a r s s o n (M): För ett par fullmäktige sedan bjöd jag in en vänsterpartist att följa med ut på en del av de studiebesök som görs från vår rotel. Jag har ännu inte återkommit när det gäller det, men jag ska göra det, Jackie.

Däremot, Eivor, rekommenderar jag dig som sitter i äldrenämnden att någon gång även besöka några privata äldreboenden och se vad det är som gör att dessa särskilda boenden har långa köer. Det skadar inte, för vi har en del att lära även av de privata. Sedan finns det en del kommunala som också har kö. Åk till dem också!

Anförande nr 218

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag vill bara säga att det är nog ganska blandat. Det finns många bra privata boenden, och det finns även många bra kommunala.